

Załącznik nr 1
do uchwały nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:
Uniwersytet Zielonogórski, ul. Licealna 9, 65-417 Zielona Góra.

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **Politologia**

1. Poziom/y studiów: **studia pierwszego i drugiego stopnia**
2. Forma/y studiów: **stacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
Nauki o polityce i administracji

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki o polityce i administracji	180 ECTS (studia 1. stopnia) 120 ECTS (studia 2. stopnia)	100 %

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

TAK NIE

W przypadku zaznaczenia opcji TAK, proszę wskazać rodzaj zawodu nauczyciela, w zakresie którego prowadzone jest kształcenie (można zaznaczyć więcej niż jedną opcję):

nauczyciel przedmiotu²

nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych²

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

² Należy podać nazwę przedmiotu/zawodu/zajęć

- nauczyciel praktycznej nauki zawodu²
- nauczyciel prowadzący zajęcia²
- nauczyciel psycholog
- nauczyciel przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej
- nauczyciel pedagog specjalny
- nauczyciel logopeda
- nauczyciel prowadzący zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

POLITOLOGIA I STOPIEŃ PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI		
Symbol	Kierunkowe efekty kształcenia	Odniesienie do PRK (poz. 6)
Osoba posiadająca kwalifikacje I stopnia:		
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
KP1_W01	zna i rozumie podstawową terminologię z zakresu nauk politycznych w języku polskim oraz języku kongresowym na poziomie znajomości B2	P6S_WG-01
KP1_W02	zna i rozumie podstawową wiedzę o charakterze nauk politycznych i rozumie znaczenie politologii w systemie nauk społecznych oraz jej relacji do innych nauk	P6S_WG-01
KP1_W03	Zna i rozumie podstawowe zasady funkcjonowania porządku międzynarodowego	P6S_WK-02.2
KP1_W04	zna i rozumie na poziomie podstawowym rolę refleksji politologicznej w kształtowaniu stosunków społecznych, gospodarczych i kulturowych	P6S_WK-02.1
KP1_W05	zna i rozumie podstawową wiedzę o różnych rodzajach struktur i instytucji społecznych (politycznych, kulturalnych, prawnych, ekonomicznych), w szczególności ich genezę oraz normy i reguły	P6S_WK-02.1 P6S_WK-02.2
KP1_W06	zna i rozumie główne kierunki i stanowiska we współczesnych naukach politycznych	P6S_WG-01
KP1_W07	zna i rozumie podstawowe metody analizy popularno-naukowego i naukowego tekstu politologicznego	P6S_WG-01
KP1_W08	zna i rozumie wiedzę o normach i regułach występujących we współczesnych państwach demokratycznych	P6S_WK-02.1
KP1_W09	zna i rozumie podstawowe zasady analizy źródeł o charakterze prawnym (konstytucja, ustawa, rozporządzenie)	P6S_WK-02.3
KP1_W10	zna i rozumie ustrojowe zasady państwa	P6S_WG-01 P6S_WK-02.1
KP1_W11	zna i rozumie wiedzę z zakresu studiowanej dyscypliny oraz wykorzystuje ją do analizy najważniejszych cech współczesnego społeczeństwa	P6S_WG-01 P6S_WK-02.1
KP1_W12	zna i rozumie podstawowe zasady analizy prawa wspólnotowego	P6S_WK-02.2

KP1_W13	zna i rozumie specjalistyczną wiedzę z zakresu wybranej specjalności	P6S_WG-01 P6S_WK-02.1
Umiejętności: absolwent potrafi		
KP1_U01	potrafi odkrywać konwencjonalne i merytoryczne różnice pomiędzy różnymi źródłami wiedzy	P6S_UW-03
KP1_U02	potrafi analizować argumentację polityczną i identyfikować jej kluczowe tezy i założenia	P6S_UK-04.2 P6S_UO-05.2
KP1_U03	potrafi wykrywać złożone zależności między przeszłością a współczesnymi procesami społecznymi i kulturalnymi oraz określać relacje pomiędzy tymi zależnościami	P6S_UW-03
KP1_U04	potrafi wykorzystać umiejętność integrowania wiedzy z różnych dyscyplin w zakresie nauk społecznych i humanistyki naukowej oraz jej zastosowania w nietypowych sytuacjach profesjonalnych	P6S_UW-03 P6S_UO-05.1 P6S_UU-06
KP1_U05	potrafi wykorzystać umiejętności badawcze, obejmujące opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów relacji społecznych, w tym politycznych	P6S_UW-03 P6S_UO-05.1 P6S_UO-05.2
KP1_U06	potrafi rekonstruować i konstruować różnego rodzaju argumentacje, odwołując się przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	P6S_UW-03 P6S_UK-04.1
KP1_U07	potrafi wykorzystać umiejętność merytorycznego argumentowania, z użyciem własnych poglądów oraz poglądów innych autorów, formułowania wniosków oraz tworzenia syntetycznych podsumowań	P6S_UW-03 P6S_UO-05.1 P6S_UO-05.2
KP1_U08	potrafi prowadzić na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu	P6S_UO-05.1 P6S_UU-06
KP1_U09	potrafi przygotować krótką wypowiedź w języku polskim na temat wybranego problemu politologicznego i zaprezentować ją publicznie	P6S_UK-04.1
KP1_U10	potrafi przygotować prostą wypowiedź ustną i pisemną w języku obcym na poziomie znajomości B2 z wykorzystaniem różnych źródeł	P6S_UK-04.3
KP1_U11	potrafi wykorzystywać specjalistyczną wiedzę do organizowania działań związanych z wybraną specjalnością	P6S_UW-03
Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
KP1_K01	jest gotów do krytycznej oceny posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się, potrafi inspirować i organizować proces uczenia się innych osób	P6S_KK-07.2 P6S_KO-08.1
KP1_K02	jest gotów do kierowania pracą grupy	P6S_KO-08.1 P6S_KO-08.2
KP1_K03	jest gotów do efektywnego współdziałania z członkami zespołu i pracy pod kierunkiem	P6S_KK-07.2 P6S_KO-08.2 P6S_KR-09
KP1_K04	jest gotów do wykazywania motywacji do zaangażowania w życie społecznym i politycznym	P6S_KO-08.2
KP1_K05	jest gotów do efektywnego organizowania własnej pracy i krytycznie ocenia stopień jej zaawansowania	P6S_KK-07.1
KP1_K06	jest gotów do samodzielnego inicjowania i podejmowania prostych działań badawczych	P6S_KO-08.3
KP1_K07	jest gotów do zrozumienia problematyki etycznej związanej z odpowiedzialnością za trafność przekazywanej wiedzy z uczciwością naukową	P6S_KO-08.1 P6S_KR-09

	oraz uczciwością w sytuacji prowadzenia sporu naukowego	
KP1_K08	jest gotów do twórczej analizy nowych sytuacji i problemów samodzielnie formułuje propozycje ich rozwiązywania	P6S_KO-08.3
KP1_K09	jest gotów do poznania nowych idei i zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów	P6S_KK-07.2
KP1_K10	jest gotów do wykorzystania kompetencji społecznych związanych z wybraną specjalnością	P6S_KO-08.3 P6S_KR-09

TABELA ODNIESIENIA EFEKTÓW PRK POZIOM 6 DO KIERUNKOWYCH EFEKTÓW

Politologia Studia I stopnia

Kategoria charakterystyki efektów uczenia się	Kod kwalifikacji	Kwalifikacje	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
WIEDZA (W)	Wiedza: absolwent zna i rozumie		
	P6S_WG-01	w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu kształcenia, studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem	KP1_W01 KP1_W02 KP1_W03 KP1_W06 KP1_W07 KP1_W10 KP1_W11 KP1_W13
	P6S_WK-02.1	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	KP1_W04 KP1_W05 KP1_W08 KP1_W10 KP1_W11 KP1_W13

	P6S_WK-O2.2	podstawowe ekonomiczne, prawne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działań związanych z nadaną kwalifikacją, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	KP1_W03 KP1_W05 KP1_W12
	P6S_WK-O2.3	podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości	KP1_W09
UMIĘTNOŚCI (U)	Umiejętności: absolwent potrafi		
	P6S_UW-O3	wykorzystywać posiadaną wiedzę formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: <ul style="list-style-type: none"> – właściwy dobór źródeł oraz informacji z nich pochodzących, – dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, – dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych 	KP1_U01 KP1_U03 KP1_U04 KP1_U05 KP1_U06 KP1_U07 KP1_U11
	P6S_UK-O4.1	komunikować się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii	KP1_U06 KP1_U09
	P6S_UK-O4.2	brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich	KP1_U02
	P6S_UK-O4.3	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	KP1_U10
	P6S_UO-O5.1	planować i organizować pracę – indywidualną oraz w zespole	KP1_U04 KP1_U05 KP1_U07 KP1_U08
	P6S_UO-O5.2	współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym)	KP1_U02 KP1_U05 KP1_U07

	P6S_UU-06	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	KP1_U04 KP1_U08
KOMPETENCJE SPOŁECZNE (K)	Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do		
	P6S_KK-07.1	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	KP1_K05
	P6S_KK-07.2	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KP1_K01 KP1_K03 KP1_K09
	P6S_KO-08.1	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego;	KP1_K01 KP1_K02 KP1_K07
	P6S_KO-08.2	inicjowania działania na rzecz interesu publicznego;	KP1_K02 KP1_K03 KP1_K04
	P6S_KO-08.3	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	KP1_K06 KP1_K08 KP1_K10
	P6S_KR-09	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, dbałości o dobro i tradycje zawodu	KP1_K03 KP1_K07 KP1_K10

Kod kierunkowych efektów kształcenia	Kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku POLITOLOGIA STUDIA DRUGIEGO STOPNIA, PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI	Kod składnika opisu charakterystyki PRK – 7 poziom
1	2	3
Wiedza: absolwent zna i rozumie		
KPS_W01	w pogłębionym stopniu wiedzę z zakresie nauk o polityce i administracji (ustrojowe zasady państwa i prawa, różne rodzaje struktur instytucji politycznych, kulturalnych, ekonomicznych, prawnych, w tym obowiązujące w nich normy i reguły zwyczajowe oraz prawne, normy i reguły cechujące współczesne państwa demokratyczne), w szczególności w zakresie subdyscyplin: komunikowania i decydowania politycznego, teorii polityki, metodologii badań politologicznych.	P7S_WG-01
KPS_W02	w pogłębionym stopniu główne kierunki, stanowiska i teorie wyjaśniające w dyscyplinie naukowej nauki i polityce i administracji	P7S_WG-01

KPS_W03	główne tendencje rozwoju nauk o polityce i administracji	P7S_WG-01
KPS_W04	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w kontekście nauk o polityce i administracji i ruchów społecznych.	P7S_WK-02.1
KPS_W05	ekonomiczne, prawne i etyczne uwarunkowania prowadzenia działalności naukowej i eksperckiej, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego	P7S_WK-02.2
KPS_W06	podstawowe zasady funkcjonowania różnego typu organizacji, zarządzania nimi, także w obszarze szeroko rozumianej przedsiębiorczości	P7S_WK-02.3
Umiejętności: potrafi		
W - wykorzystanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania		
KPS_U01	formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach	P7S_UW-03
KPS_U02	właściwie dobierać źródła i informacje oraz pochodzące z nich informacje do prowadzenia badań i ekspertyz	P7S_UW-03
KPS_U03	dokonać oceny, krytycznej analizy i syntezy informacji	P7S_UW-03
KPS_U04	potrafi wykrywać zależności między przeszłością a współczesnymi procesami społecznymi oraz określać relacje pomiędzy tymi zależnościami	P7S_UW-03
KPS_U05	przystosowywać istniejące lub opracowywać nowe metody i narzędzia	P7S_UW-03
KPS_U06	Wykorzystywać specjalistyczną wiedzę do organizowania działań zawodowych	P7S_UW-03
KPS_U07	Formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi	P7S_UW-03
K – komunikowanie się – odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym		
KPS_U08	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień z nauk o polityce i administracji	P7S_UK-04.3
KPS_U09	komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców w zakresie nauk o polityce i administracji	P7S_UK-04.1
KPS_U10	debatować i prowadzić debatę	P7S_UK-04.2
O – organizacja pracy – planowanie i praca zespołowa		
KPS_U11	zaplanować i organizować swoją pracę	P7S_UO-05.1
KPS_U12	współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych	P7S_UO-05.2
U – uczenie się – planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób		
KPS_U13	samodzielnie planować i realizować kształcenie własnych kompetencji uczenia się przez całe życie	P7S_UU-06
Kompetencje społeczne: jest gotów do		
KK – oceny – krytyczne podejście		
KPS_K01	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści	P7S_KK-07.1

KPS_K02	uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów	P7S_KK-O7.2
KPS_K03	poznanie nowych idei i zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów	P7S_KK-O7.2
KO – odpowiedzialność – wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego		
KPS_K04	wypełnienia zobowiązań społecznych, inspirowania działalności na rzecz środowiska społecznego, w tym przekazywania społeczeństwu wiarygodnych informacji i opinii dotyczących polityki	P7S_KO-O8.1
KPS_K05	inicjowania działania na rzecz interesu publicznego w realizacji przedsięwzięć i zadań związanych z naukami o polityce i administracji	P7S_KO-O8.2
KPS_K06	samodzielnego inicjowania i podejmowania prostych działań badawczych	P7S_KO-O8.3
KPS_K07	twórczej analizy nowych sytuacji i problemów, samodzielnego formułowania propozycji ich rozwiązywania	P7S_KO-O8.3
KR – rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu		
KPS_K08	do przestrzegania zasad etyki zawodowej w działalności badawczej i eksperckiej, w tym zasad poszanowania własności intelektualnej, porządku prawnego, ładu społecznego, etosu zawodu, w tym godności osób i stron w relacjach międzynarodowych, także uczestników procesu badawczego (respondentów, informatorów, rozmówców, przedstawiciele instytucji i innych uczestników tego procesu)	P7S_KR-O9

Efekty dla pierwszego oraz drugiego stopnia politologii dostępne są też pod linkiem:

<https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/ksztalcenie/plany-i-programy-studiow/wydzial-nauk-spoecznych>

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Jarosław Bąbka	Dr hab., prof. UZ / Dziekan Wydziału Nauk Społecznych UZ
Stefan Dudra	Prof. dr hab. / Dyrektor Instytutu Nauk o Polityce i Administracji UZ
Piotr Pochyły	Dr / Zastępca Dyrektora Instytutu Nauk o Polityce i Administracji UZ
Lilla Młodzik	Dr hab., prof. UZ
Anna Ratke-Majewska	Dr hab., prof. UZ
Piotr Małczyński	Dr, adiunkt

Arkadiusz Tyda

Dr, adiunkt

Norbert Slenzok

Dr, adiunkt

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	9
Wskazówki ogólne do raportu samooceny	13
Prezentacja uczelni	14
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	15
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	15
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	30
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	35
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	60
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	64
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	66
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	75
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	82
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	94
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	98
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	120
Część III. Załączniki	122
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	
Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku	
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	
Standard jakości kształcenia 1.1	
Standard jakości kształcenia 1.2	
Standard jakości kształcenia 1.2a	
Standard jakości kształcenia 1.2b	
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	
Standard jakości kształcenia 2.1	
Standard jakości kształcenia 2.1a	
Standard jakości kształcenia 2.2	

Standard jakości kształcenia 2.2a _____

Standard jakości kształcenia 2.3 _____

Standard jakości kształcenia 2.4 _____

Standard jakości kształcenia 2.4a _____

Standard jakości kształcenia 2.5 _____

Standard jakości kształcenia 2.5a _____

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie _____

Standard jakości kształcenia 3.1 _____

Standard jakości kształcenia 3.2 _____

Standard jakości kształcenia 3.2a _____

Standard jakości kształcenia 3.3 _____

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry _____

Standard jakości kształcenia 4.1 _____

Standard jakości kształcenia 4.1a _____

Standard jakości kształcenia 4.2 _____

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie _____

Standard jakości kształcenia 5.1 _____

Standard jakości kształcenia 5.1a _____

Standard jakości kształcenia 5.2 _____

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku _____

Standard jakości kształcenia 6.1 _____

Standard jakości kształcenia 6.2 _____

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku _____

Standard jakości kształcenia 7.1 _____

Standard jakości kształcenia 7.2 _____

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia _____

Standard jakości kształcenia 8.1 _____

Standard jakości kształcenia 8.2 _____

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach _____

Standard jakości kształcenia 9.1 _____

Standard jakości kształcenia 9.2 _____

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów _____

Standard jakości kształcenia 10.1 _____

Standard jakości kształcenia 10.2 _____

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i autorefleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły. W części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Należy krótko przedstawić aktualne, istotne informacje charakteryzujące uczelnię w powiązaniu z prowadzeniem ocenianego kierunku studiów (rekomendowane co najwyżej 1800 znaków).

Uniwersytet Zielonogórski, jako największa państwowa uczelnia w województwie lubuskim, należy do prestiżowej grupy 25 polskich uniwersytetów klasycznych. Instytucja ta zajmuje znaczące miejsce w globalnych rankingach – w 2023 roku znalazła się na 3. miejscu wśród polskich uniwersytetów klasycznych i na 5. miejscu ogółem w Best Global Universities Rankings. W kolejnym roku, w rankingu World Best Value University Rankings 2024, zajęła 3. miejsce wśród polskich uczelni, plasując się również w pierwszym tysiącu uczelni na świecie (980. miejsce).

Uniwersytet powstał w 2001 roku z połączenia Politechniki Zielonogórskiej i Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze, a od 2017 roku jest także połączony z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Sulechowie. Obecnie kształci niemal 10 tysięcy studentów i słuchaczy na siedmiu wydziałach w ramach studiów I, II i III stopnia, oferując ponad 60 kierunków. Uczelnia prowadzi studia w kluczowych obszarach, takich jak nauki humanistyczne, społeczne, prawne, ekonomiczne, ścisłe, techniczne, medyczne, o zdrowiu, a także artystyczne.

Instytut Nauk o Polityce i Administracji (INPA UZ), wywodzący się z utworzonego w 1997 roku Instytutu Politologii, obecnie wchodzi w skład Wydziału Nauk Społecznych. W 2018 roku Instytut uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w dyscyplinie nauki o polityce i administracji. Decyzją Ministra Edukacji i Nauki z 2022 roku, Uniwersytet otrzymał kategorię naukową A w tej dyscyplinie, co potwierdza wysoką jakość prowadzonych badań i umożliwia nadawanie stopni doktora habilitowanego. W rankingu „Perspektywy 2023” kierunek politologia na UZ zajął 7. miejsce, co stanowiło najlepszy wynik w historii Instytutu.

W strukturze Instytutu funkcjonują trzy katedry: Stosunków Międzynarodowych, Historii Najnowszej i Myśli Politycznej oraz Systemów Politycznych, Teorii Polityki i Administracji. Badania prowadzone są również w Pracowni Badań nad Mniejszościami Narodowymi i Etnicznymi oraz Pracowni Studiów Niemcoznawczych, a od 2024 roku działa Centrum Studiów Regionalnych i Polityki Transgranicznej.

Program studiów na kierunku politologia (I i II stopnia) realizuje strategię rozwoju Uczelni poprzez kształcenie oparte na aktualnej wiedzy i badaniach. Uwzględnia on elastyczne podejście, umożliwiając studentom dobór przedmiotów zgodnie z ich zainteresowaniami oraz w odpowiedzi na potrzeby nowoczesności i innowacyjności.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Politologia – studia pierwszego i drugiego stopnia – są jednym z trzech kierunków oferowanych w ramach Instytutu Nauk o Polityce i Administracji, obok (działających od 2023 roku) międzynarodowych stosunków politycznych oraz (utworzonego w 2024 roku) kierunku anglojęzycznego Political Studies. Studia na kierunku politologia mają formę stacjonarną i są prowadzone w języku polskim przez 6 semestrów dla studiów I stopnia, oraz przez 4 semestry dla studiów stopnia drugiego. Choć językiem zajęć jest język polski, w ofercie przedmiotów do wyboru znajdują się też zajęcia w języku angielskim.

1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi uczelni (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów), oczekiwania formułowane wobec kandydatów, oferowane specjalności/specjalizacji

Misją Uniwersytetu Zielonogórskiego, określoną w Strategii Uczelni na lata 2021-2030 (przyjętej uchwałą Senatu w dniu 30 czerwca 2021 roku), jest budowanie społeczeństwa opartego na wiedzy oraz kształtowanie kapitału społecznego jako wartości wspólnej, wspierającej rozwój regionu, gospodarki i społeczeństwa. Uniwersytet dąży do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia i przygotowania wykwalifikowanych kadr, których kompetencje intelektualne przyczyniają się do wzrostu gospodarczego i budowy kapitału społecznego. Uczelnia angażuje się również w przygotowanie obywateli otwartych na zmiany, tolerancyjnych, gotowych do działania w globalnym środowisku. Priorytetem jest prowadzenie badań naukowych na najwyższym, międzynarodowym poziomie oraz współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie transferu wiedzy, nowych technologii i realizacji innowacyjnych projektów. Uniwersytet stawia na rozwój współpracy zarówno wewnątrz uczelni, jak i z innymi uczelniami oraz instytucjami międzynarodowymi, co sprzyja powstawaniu nowych rozwiązań. Istotnym elementem misji UZ jest również wzbogacanie kultury oraz wzmacnianie tożsamości regionalnej mieszkańców województwa lubuskiego. Uniwersytet dąży do rozwoju jako nowoczesna, interdyscyplinarna uczelnia, ściśle związana z miastem Zielona Góra, mająca znaczący wkład w rozwój społeczno-gospodarczy województwa lubuskiego oraz kraju.

Podstawowym celem strategicznym wyznaczonymi przez uczelnię jest zatem ukierunkowanie na efektywne wykorzystanie zasobów intelektualnych i doskonalenie potencjału rozwojowego w celu sprostaania wymogom konkurencyjnego otoczenia, w zakresie kształcenia, badań naukowych i współpracy z otoczeniem. Kształcenie na poziomie wyższym stanowi kluczowy proces wpisany w istotę działalności Uniwersytetu Zielonogórskiego jako miejsca wytwarzania i przekazywania wiedzy, umiejętności, kompetencji oraz wartości akademickich obecnym i kolejnym pokoleniom studentów i doktorantów.

Założenia związane z kształceniem na kierunku politologia w obszarze zarówno studiów pierwszego stopnia, jak i studiów stopnia drugiego, wpisują się w misję, wizję i cele strategiczne działalności Uniwersytetu Zielonogórskiego na tle specyfiki regionu, potrzeb państwa oraz podmiotów międzynarodowych w obrębie kreowania zaplecza kadrowego i intelektualnego na rynku pracy, a także aktywnego społeczeństwa.

Głównym celem polityki jakości kształcenia jest zapewnienie edukacji na najwyższym poziomie. Absolwenci są przygotowani do wyzwań współczesnego świata oraz odpowiadają na potrzeby rynku pracy, posiadając solidną wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Proces ewaluacji kształcenia obejmuje okresowe oceny nauczycieli akademickich, coroczne ankiety wśród studentów oraz hospitacje zajęć, co pozwala na bieżące doskonalenie programu studiów. Funkcjonowanie systemu jakości wspiera Wydziałowa Rada Programowa dla kierunku politologia (zob. <https://wns.uz.zgora.pl/wydzial/wydzialowe-rady-programowe>), której zadaniem jest monitorowanie i ocena programu studiów, w tym jego zgodności z założonymi efektami uczenia się oraz adekwatności metod dydaktycznych i kryteriów oceniania.

Kandydat na kierunek politologia to osoba zainteresowana analizą zjawisk politycznych i świadoma wpływu współczesnych procesów politycznych na decyzje podmiotów gospodarczych, społecznych i publicznych. Wzrastająca aktywność obywatelska oraz zainteresowanie polityką, szczególnie wśród młodych ludzi, sprawiają, że program studiów odpowiada na rosnące zapotrzebowanie na specjalistów znających oddziaływanie polityki na gospodarkę i kulturę. W związku z tym wzrasta również potrzeba specjalistów rozumiejących związek między polityką a funkcjonowaniem przedsiębiorstw, które są aktywne zarówno lokalnie, jak i na arenie międzynarodowej. Umiejętność analizy wpływu decyzji politycznych, rozpoznawania trendów gospodarczych oraz prowadzenia negocjacji w oparciu o wiedzę z zakresu nauk politycznych staje się kluczowa na współczesnym rynku pracy.

Na I stopniu politologii nauczanie odbywa się w oparciu o moduł przedmiotów ogólnych (podstawowych i kierunkowych) oraz jedną z trzech wybranych przez studenta specjalności: (1) polityka bezpieczeństwa i wojskowości, (2) zarządzanie i administracja samorządowa oraz (3) służby specjalne w świecie współczesnym.

Polityka bezpieczeństwa i wojskowości: specjalność przygotowuje do pracy w administracji publicznej, szczególnie w jednostkach zajmujących się bezpieczeństwem publicznym, ośrodkach analitycznych oraz organizacjach pozarządowych na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Dedykowana jest również pracownikom kontraktowym służb mundurowych (wojska, policji, straży pożarnej, służby więziennictwa). Zagadnienia obejmują problematykę bezpieczeństwa państwa, polityki obrony oraz elementy polityki zagranicznej, ze szczególnym uwzględnieniem relacji międzynarodowych i zdolności państw do reagowania na zagrożenia konwencjonalne i asymetryczne.

Zarządzanie i administracja samorządowa: specjalność skierowana jest do osób planujących karierę w administracji samorządowej jako pracownicy instytucji samorządowych lub osoby pełniące funkcje publiczne (np. wójt, burmistrz, starosta). Studenci zdobywają wiedzę o ustroju samorządu terytorialnego, zarządzaniu funduszami europejskimi, współpracy z interesariuszami zewnętrznymi oraz postępowaniach administracyjnych i sądownoadministracyjnych. Zagadnienia obejmują polityki sektorowe (edukacja, kultura, zdrowie) oraz relacje między samorządem a mniejszościami narodowymi i wyznaniowymi.

Służby specjalne w świecie współczesnym: specjalność koncentruje się na funkcjonowaniu służb specjalnych w Polsce i na świecie, w tym w NATO, Układzie Warszawskim, PRL oraz III RP. Studenci zdobywają wiedzę z zakresu kryptologii, analizy wydarzeń międzynarodowych oraz historii techniki specjalnej. Program rozwija umiejętności analizy wywiadowczej, stosowania polskiej i obcojęzycznej terminologii służb specjalnych oraz wykorzystania logiki praktycznej. Absolwenci są przygotowani do pracy w służbach specjalnych, administracji państwowej i samorządowej oraz wojsku.

Na II stopniu politologii nauczanie odbywa się w oparciu o moduł przedmiotów ogólnych (podstawowych i kierunkowych) oraz jedną z dwóch specjalności: (1) polityka bezpieczeństwa oraz (2) marketing i PR polityczny.

Polityka bezpieczeństwa: specjalność koncentruje się na zagadnieniach związanych z polityką bezpieczeństwa i obrony w Polsce oraz Unii Europejskiej, analizie współczesnych konfliktów zbrojnych, cyberbezpieczeństwie i zarządzaniu kryzysowym. Dedykowana jest osobom planującym karierę w Wojsku Polskim, służbach specjalnych, administracji państwowej i samorządowej, szczególnie w departamentach zajmujących się bezpieczeństwem.

Marketing i PR polityczny: specjalność przygotowuje do pracy w *public relations* i marketingu politycznym, obejmując zagadnienia prowadzenia kampanii wyborczych, budowania wizerunku publicznego oraz analizy procesów wyborczych. Absolwenci znajdują zatrudnienie w sztabach wyborczych, *think tankach*, administracji publicznej oraz działach PR organizacji międzynarodowych. Program kierowany jest także do analityków, dziennikarzy i influencerów, rozwijając ich kompetencje w zakresie kreowania strategii komunikacyjnych oraz kształtowania pozytywnego wizerunku liderów.

2. **Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową, w tym do głównych kierunków działalności naukowej prowadzonej w uczelni w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których kierunek jest przyporządkowany oraz najważniejszych osiągnięć naukowych uczelni w tym zakresie z ostatnich 5 lat będących wynikiem tej działalności (kategoria naukowa, prestiżowe publikacje, granty, nagrody, awanse naukowe), a także sposobów wykorzystania wyników działalności naukowej w opracowaniu i doskonaleniu programu studiów, jak również w procesie jego realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem możliwości zdobywania przez studentów kompetencji badawczych i udziału w badaniach**

Kierunek studiów politologia I i II stopnia na Uniwersytecie Zielonogórskim jest ściśle powiązany z prowadzoną na uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki o polityce i administracji. Dyscyplina ta, będąca jedną ze znaczących na uczelni, uzyskała kategorię naukową A, co świadczy o wysokim poziomie prowadzonych badań oraz osiągnięć naukowych. W ostatnich 5 latach Instytut Nauk o Polityce i Administracji zanotował szereg prestiżowych sukcesów, które odzwierciedlają zaangażowanie kadry naukowej w rozwój dyscypliny oraz wzmacniają merytoryczne podstawy programu studiów.

Analizując główne kierunki działalności naukowej i najważniejsze osiągnięcia, wskazać należy, że działalność naukowa Instytutu koncentruje się na kilku kluczowych obszarach:

- a) Stosunki międzynarodowe i polityka bezpieczeństwa – badania obejmują politykę zagraniczną, współczesne konflikty zbrojne oraz bezpieczeństwo międzynarodowe i narodowe, w tym działalność służb specjalnych.
- b) Teorie polityczne i systemy polityczne – badania obejmujące współczesne teorie polityczne, historię myśli politycznej oraz analizę funkcjonowania systemów politycznych.
- c) Politologia religii oraz badania nad mniejszościami narodowymi, etnicznymi i postulowanymi – w Instytucie prowadzone są badania nad znaczeniem czynnika religijnego w polityce, polityką wyznaniową, polityką pamięci, a także nad polityką narodowościową.

Pracownicy Instytutu publikują swoje badania między innymi w ogólnopolskich i międzynarodowych czasopismach naukowych (wśród nich znajduje się też periodyk naukowy „Przegląd Narodowościowy – Review of Nationalities”, który Instytut prowadzi współpracując z ośrodkami naukowymi z innych państw). Reprezentacja pracowników Instytutu, którym w kolejnych latach przyznawane były Nagrody Rektora oraz Stypendia Rektora była w każdym roku znacząca, stanowiąc każdorazowo około 30% wszystkich pracowników INPA. Lata 2023-2024 przyniosły ponadto jedną nominację profesorską (Stefan Dudra) i dwie promocje habilitacyjne (Lilla Młodzik i Anna Ratke-Majewska). Ostatnie 5 lat przyniosło także sukcesy w zakresie realizacji projektów naukowych i prac zleconych. Współpraca z uczelniami z Niemiec, Ukrainy i Turcji umożliwiła ponadto pracownikom uczestnictwo w międzynarodowych spotkaniach, seminariach i konferencjach, a także współtworzenie prestiżowych publikacji.

W kwestii wykorzystania wyników badań naukowych w programie studiów, wskazać należy, że osiągnięcia pracowników Instytutu są na bieżąco integrowane z programem studiów. Nieodłącznym elementem sylabusów są publikacje badaczy INPA, przekazywane studentom jako pozycje literatury obowiązkowej lub dodatkowej do przedmiotu. Innym przykładem jest wprowadzanie do przedmiotów specjalności treści z zakresu polityki bezpieczeństwa, służb specjalnych, zarządzania państwem czy komunikacji politycznej, odzwierciedlających wyniki badań pracowników Instytutu. Dzięki temu studenci mają możliwość zdobywania aktualnej i specjalistycznej wiedzy oraz umiejętności analitycznych.

Studenci kierunku politologia mają liczne możliwości rozwijania kompetencji badawczych poprzez aktywny udział w projektach badawczych oraz działalność koła naukowego Unia Debat Oksfordzkich. W ramach prac koła organizowane są debaty oraz warsztaty, podczas których studenci doskonalą swoje umiejętności argumentacyjne, a to stanowi cenne przygotowanie do pracy badawczej. Dodatkowo, studenci mogą uczestniczyć w wykładach otwartych pracowników Instytutu oraz wykładach zaproszonych przez Instytut gości (ważna stała się tu inicjatywa #gośćINPA). Instytut stwarza studentom także możliwość współtworzenia publikacji naukowych pod kierunkiem pracowników naukowych (co odzwierciedlił projekt wspólnej publikacji *Budowanie bezpieczeństwa. Dualizmy sieciowe: studenci–nauczyciele*). Współpraca z badaczami INPA pozwoliła studentom zdobyć praktyczne umiejętności w zakresie prowadzenia badań empirycznych. Takie doświadczenia nie tylko wzbogacają realizację programu studiów, lecz także pozwalają studentom rozwijać swoje kompetencje w zakresie poszukiwania i doboru źródeł, przygotowywania opracowań oraz prowadzenia analiz, co stanowi istotną wartość w kontekście współczesnego rynku pracy. Między innymi tego typu aktywności pomagają naszym studentom zdobywać nagrody o charakterze naukowym (wielokrotnie nagradzonym studentem w ostatnich latach był student politologii Bartłomiej Zadworny – dla przykładu, w roku 2024 zajął I miejsce w konkursie na esej geopolityczny o zasięgu międzynarodowym; III miejsce w tym konkursie zajął inny student zielonogórskiej politologii – Mateusz Bajon).

Przykłady osiągnięć w zakresie [lata 2023–2024]:

- Publikacja: Adam Ilciów, Alina Polak-Woźniak, Agnieszka Opalińska, *Aktywność społeczna mieszkańców Zielonej Góry. Studia przypadków*, Wydawnictwo Naukowe FNCE, Poznań 2024 [stanowiąca efekt wspólnej pracy na linii student-wykładowca].
- Publikacja: *Dualizmy sieciowe: studenci–nauczyciele*, (red.) Lilla Młodzik, Poznań 2023: Wydawnictwo Naukowe FNCE [rozdziały wspólne ze studentami napisali następujący pracownicy INPA: Aleksandra Kruk, Małgorzata Samojedny, Lilla Młodzik, Beata Springer i Adam Ilciów].

- #gościINPA: to cykl spotkań z ciekawymi ludźmi, ekspertami, podczas których poruszane są tematy ważne i interesujące dla młodego słuchacza (w szczególności studenta politologii); do tychczas odbyło się sześć spotkań, których gośćmi były autorytety w różnych dziedzinach. Spotkania moderowane były przez pracowników i doktorantów Instytutu (Arkadiusz Tyda, Anna Ratke-Majewska, Agata Płachecka, Żaklina Dworska – doktorantka INPA UZ) Harmonogram spotkań:
 - 2023-10-26: prof. Marcin Rachwał: wykład „Rola referendum w państwie demokratycznym”;
 - 2023-11-06: Sergiusz Wolski: spotkanie „Dyplomacja jako droga kariery. Terazniejszość i przyszłość”;
 - 2024-03-12: prof. Paweł Leszczyński: wykład „Polska–USA–NATO: wyzwania i perspektywy”;
 - 2024-04-18: Murat İnan: wykład „Turkish modernization with quantitative data”;
 - 2024-06-12: prof. Błażej Kmiecik: wykład pt. „Etyczne i prawne dylematy związane z ochroną zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży”;
 - 2024-10-10: Rademenez: „Zdrowa mowa. Komunikacja i autoprezentacja”
 - 2024-12-10: Agnieszka Łopatowska: "Epidemia samotności. Jak budować trwałe więzi we współczesnym świecie".

Współorganizatorem części wydarzeń było Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych oddział w Zielonej Górze.

- Wykład popularyzujący naukę, wygłoszony przez Tytusa Jaskułowskiego, pt.: *Humor i groteska w świecie języka tajnych służb* (otwarty dla studentów i gości zewnętrznych) (zob. <https://inpa.uz.zgora.pl/aktualnosci/wyklad-prof-tytusa-jaskulowskiego-45.html>).
- Studencki wyjazd studyjny do Katowic, zorganizowany przez dr Wioletę Husar-Poliszuk (zob. <https://inpa.uz.zgora.pl/aktualnosci/studencki-wyjazd-studyjny-do-katowic-54.html>).
- Udział studenckiego koła naukowego Unia Debat Oksfordzkich w I Konferencji Studenckiej Przegląd Działalności Kół Naukowych na Wydziale Nauk Społecznych (zob. <https://inpa.uz.zgora.pl/aktualnosci/nasze-studenckie-kolo-naukowe-wzielo-udzial-w-konferencji-51.html>).

Warto dodać, że działania dydaktyczne wspierane są aktywnościami integrującymi kadrę i studentów: wyjścia do kina (z dyskusją i analizą filmu po seansie) czy wyjście na kręgle.

3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia.

a. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy

Program studiów na kierunku politologia na Uniwersytecie Zielonogórskim jest opracowany w taki sposób, aby przygotowywać absolwentów do sprostania współczesnym wymaganiom rynku pracy oraz

otoczenia społeczno-gospodarczego. Uwzględnia on kluczowe wyzwania w obszarze polityki bezpieczeństwa, zarządzania administracją publiczną, działań służb specjalnych oraz marketingu politycznego, odpowiadając na potrzeby lokalne, krajowe i międzynarodowe.

Współczesne otoczenie społeczno-gospodarcze wymaga specjalistów, którzy potrafią analizować procesy polityczne i społeczne, prognozować ich skutki, a także efektywnie komunikować się w środowisku publicznym i politycznym. Absolwenci kierunku politologia są przygotowani do pracy w instytucjach państwowych i samorządowych, organizacjach pozarządowych, instytucjach międzynarodowych, a także w sektorze mediów i doradztwa politycznego. Specjalności oferowane na politologii (dla I stopnia – polityka bezpieczeństwa i wojskowości, zarządzanie i administracja samorządowa i służby specjalne w świecie współczesnym, dla II stopnia – polityka bezpieczeństwa oraz marketing i PR polityczny) są ściśle dostosowane do potrzeb różnych sektorów zawodowych.

Zajęcia oferowane przez programy studiów I i II stopnia politologii (między innymi – w kontekście specjalności – zarządzanie bezpieczeństwem, zarządzanie w samorządowym sektorze publicznym, analiza wydarzeń międzynarodowych, siły i operacje specjalne, cyberbezpieczeństwo, zarządzanie kryzysowe, marketing i PR polityczny a kreowanie informacji w mediach masowych czy komunikacja kryzysowa w polityce) pozwalają na zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych w pracy analitycznej, zarządczej czy związanej z budowaniem strategii politycznych. Współczesne realia społeczne i polityczne, w tym wzrost znaczenia polityki bezpieczeństwa oraz rozwój nowoczesnych technologii komunikacyjnych, znajdują bezpośrednie odzwierciedlenie w programie nauczania.

b. Rola i znaczenie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania i doskonalenia koncepcji kształcenia

Proces tworzenia i aktualizowania programu studiów jest realizowany we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi (np. kadrami dydaktyczną, studentami i Wydziałową Radą Programową dla kierunku politologia) oraz zewnętrznymi. Wśród kluczowych interesariuszy zewnętrznych Instytutu Nauk o Polityce i Administracji UZ znajdują się:

- **Szkoły ponadpodstawowe** – są kluczowym partnerem w procesie kształtowania zainteresowania politologią wśród młodzieży. Współpraca z nauczycielami i uczniami szkół ponadpodstawowych pozwala zrozumieć oczekiwania przyszłych kandydatów. Instytut organizuje dla szkół warsztaty, debaty oxfordzkie oraz wykłady otwarte, które promują kierunek politologia oraz rozwijają zainteresowanie naukami społecznymi i politycznymi. Pracownicy Instytutu w kolejnych latach uczestniczą w Dniach Otwartych – zarówno szkół (V LO im. Krzysztofa Kieślowskiego w Zielonej Górze, Zespołu Szkół Ekologicznych im. Unii Europejskiej w Zielonej Górze), jak i Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Przykłady inicjatyw:

- **Popularyzacja wiedzy o Unii Europejskiej:** udział Instytutu w grantie MNiSW realizowanym przez Uniwersytet Zielonogórski - organizacja Dnia Europejskiego 25.10.2024. Pierwszym punktem programu była debata oxfordzka pt. „Polska wykorzystała w pełni 20 lat członkostwa w Unii Europejskiej”. W debacie zmierzyli się uczniowie i uczennice z II Ogólnokształcącego Liceum Ekologicznego z Oddziałami Integracyjnymi im. Unii Europejskiej w Zespole Szkół Ekologicznych w Zielonej Górze i Zespołu Szkół im. Ireny Sendler w Przemkowie.

Następnie młodzież z Zielonej Góry, Chojnowa i Przemkowa wzięła udział w symulacji głosowania w Radzie Unii Europejskiej – gra pt. Etyczna moda, a pracownik naszego Instytutu, prof. Tytus Jaskułowski wygłosił wykład pt. "20 lat Polski w Unii Europejskiej". Kolejnym punktem programu było spotkanie ze studentami i pracownikami UZ, którzy korzystali z programu Erasmus+ (zob. <https://uz.zgora.pl/20-lat-wydarzenia/dzien-europejski-w-bibliotece-uniwersyteckiej-relacja-17.html>).

- Powtórka do matury: jest to cykl zajęć dla maturzystów organizowanych przez pracowników INPA, które mają pomóc uczniom w przygotowaniach do matury. W wykładach i warsztatach organizowanych w latach 2023-2024 uczestniczyli m.in. uczniowie z: II Ogólnokształcącego Liceum Ekologicznego z Oddziałami Integracyjnymi im. Unii Europejskiej w Zespole Szkół Ekologicznych w Zielonej Górze, IV Liceum Ogólnokształcące im. płk. pil. Eugeniusza Horbaczewskiego w Zielonej Górze, V LO im. Krzysztofa Kieślowskiego w Zielonej Górze, Zespołu Szkół im. Ireny Sendler w Przemkowie, LO im. K. K. Baczyńskiego w Nowej Soli oraz Powiatowego Zespołu Szkół w Chojnowie.

- Powtórka do matury: maraton 2023 (17 kwietnia, godz. 10:00–15:30)

miejsce: Biblioteka UZ, al. Wojska Polskiego 71

Tematyka: Konflikty międzynarodowe, organizacje międzynarodowe, polityka zagraniczna Polski, ustrój RP, Prawo administracyjne

- Powtórka do matury on-line (19 i 26 kwietnia 2023); prowadzenie: dr Norbert Slenzok

Tematyka: naród, mniejszości narodowe i etniczne; porządek międzynarodowy i jego współczesne przemiany; współczesne systemy polityczne; system prezydencki i semiprezydencki; współczesne systemy polityczne; systemy parlamentarne.

- Powtórka do matury: maraton 2024 (8 kwietnia, godz. od 9:00 do 15:00)

miejsce: Biblioteka UZ (al. Wojska Polskiego 71, Zielona Góra)

Część I (wykłady) – WOS, historia, geografia, konflikty na świecie po 1945 roku do czasów współczesnych, dekolonizacja i geneza procesów integracji na świecie, w tym europejskiej.

Część II (warsztaty): zasady ustroju RP, systemy polityczne, świat po II wojnie światowej: początek zimnej wojny, stalinizm w Polsce i jego erozja, mapa polityczna świata, dysproporcje gospodarcze współczesnego świata.

- „Forum Młodego Wyborcy: Czyli o co chodzi z tymi wyborami?”: wykłady i warsztaty dla młodzieży, która po raz pierwszy miała uczestniczyć w wyborach (29 września 2023 roku) (zob. <https://inpa.uz.zgora.pl/aktualnosci/forum-mlodego-wyborcy---czyli-o-co-chodzi-z-tymi-wyborami-62.html>).
- Symulacja debaty Rady UE „Etyczna moda” (1 czerwca 2023 roku w II LO w Zielonej Górze); merytorycznego wsparcia w trakcie wydarzenia udzielili pracownicy INPA UZ.
- Koła Młodego Politologa: koła naukowe w szkołach ponadpodstawowych regionu, prowadzone przez pracowników INPA UZ: prof. S. Dudrę, dr B. Springer, dr A. Tydę. Pierwsze z Kół powołano w 2018 roku w Zespole Szkół im. Ireny Sendler w Przemkowie, drugie powstało w 2021 roku w V Liceum Ogólnokształcącym im. K. Kieślowskiego w Zielonej Górze, trzecie natomiast działa w Powiatowym Zespole Szkół w Chojnowie.

W działalności Kół Młodego Politologa warto w szczególności zwrócić uwagę na wydanie publikacji *Młody Politolog. Debiuty* (red. A. Tyda, W. Husar-Polisuzuk, Poznań–Zielona Góra 2022), która była pierwszą tego typu publikacją naukową w Polsce. Artykuły naukowe napisali do niej

uczniowie i uczennice szkół średnich (zob. szerzej: <https://inpa.uz.zgora.pl/aktualnosci/premiera-ksiazki-mlody-politolog-19.html>; <https://www.wzielonej.pl/informacje/uczelnia/spotkanie-kol-mlodego-politologa/>).

Równie ważnym wydarzeniem była I Konferencja „Młody Politolog. Przemiany społeczne i polityczne w Polsce”, zorganizowana w 2022 roku przez pracowników INPA UZ, której uczestnikami byli uczniowie Kół Młodego Politologa ze współpracujących z Instytutem szkół (zob. <https://inpa.uz.zgora.pl/aktualnosci/i-konferencja-mlody-politolog-26.html>).

- o **Turnieje Debat Oksfordzkich:** angażujące uczniów szkół regionu turnieje debat, organizowane od lat przez pracowników INPA UZ, wsparte wykładami i warsztatami na temat sztuki debатовania.

2024: Turniej Debat Społecznych „EKOspołeczeństwo”; w rozgrywkach wzięło udział 9 drużyn z trzech województw: lubuskiego, dolnośląskiego i wielkopolskiego (<https://inpa.uz.zgora.pl/aktualnosci/za-nami-turniej-debat-spoecznych-ekospoleczenstwo-87.html>).

2023: Turniej Debat Społecznych „Ekoobywatel”; w rozgrywkach wzięło udział 7 drużyn z trzech województw: lubuskiego, dolnośląskiego i wielkopolskiego (<https://uz.zgora.pl/aktualnosci/turniej-debat-spoecznych-ekoobywatel-na-uz-3609.html>).

2022: Turniej Debat Społecznych „Ekoobywatel”; w rozgrywkach wzięło udział 5 drużyn z trzech województw: lubuskiego, dolnośląskiego i wielkopolskiego (<https://inpa.uz.zgora.pl/aktualnosci/turniej-debat-spoecznych-ekodebata-15.html>).

- o **Wykłady popularyzujące naukę dla uczniów szkół ponadpodstawowych** (m.in. dla uczniów z następujących placówek: Zespół Szkół Ogólnokształcących i Ekonomicznych w Lubsku, Liceum Ogólnokształcące im. K.K. Baczyńskiego w Nowej Soli, Zespół Szkół im. Ireny Sendler w Przemkowie, V Liceum Ogólnokształcące im. K. Kieślowskiego w Zielonej Górze, Zespół Szkół w Chojnowie, II Ogólnokształcące Liceum Ekologiczne z Oddziałami Integracyjnymi im. Unii Europejskiej w Zespole Szkół Ekologicznych w Zielonej Górze).

Pracownicy Instytutu w ostatnich latach wygłosili kilkadziesiąt wykładów popularyzujących naukę. Poruszały one między innymi następujące tematy: Przyjęcie Polski do NATO; Muzyka i polityka. Kilka zderzeń; Jak pisać artykuły naukowe? (J. Macała); Co piłka nożna mówi nam o globalizacji?; Jak wyszukiwać informacje w Internecie (i nie dać się nabrać?); Jak piłka nożna kształtuje tożsamość narodową?; Jak piłka nożna kształtuje tożsamość narodową?; Czym są ideologie polityczne?; Narody i tożsamości narodowe; Migracje na świecie; Zróżnicowanie narodowościowe i religijne w Polsce (P. Małczyński); Rola Unii Europejskiej jako aktora międzynarodowego (A. Kruk); Humor i groteska w świecie języka tajnych służb (T. Jaskułowski); Reklama w kampanii politycznej czyli sztuka perswazji; Polska wobec wojny na Ukrainie; Ekologia a polityka; Narracje pamięci w sektorze polityki zagranicznej; Konflikt pamięci w Polsce współczesnej – wybrane zagadnienia; Ruchy społeczne a polityka państwa (A. Ratke-Majewska); Specyfika wyborów amerykańskich (N. Slenzok).

- **Samorządy terytorialne:** jako interesariusze dostarczają informacji o kompetencjach potrzebnych w administracji publicznej i zarządzaniu na szczeblu lokalnym i regionalnym, jednocześnie współdziałając z INPA UZ w ramach wspólnych inicjatyw i prac zleconych. Przykładem może być zleczone przez Urząd Miejski w Przemkowie badania i publikacja *Przemiany społeczno-poli-*

tyczne po 1989 roku, (red.) Stefan Dudra, Zielona Góra-Poznań 2023 czy praca badawczo-rozwojowa zlecona przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego pt. 20. rocznica wstąpienia Polski do Unii Europejskiej w perspektywie transgranicznej, krajowej i regionalnej, (red.) Piotr Pochyły (publikacja w druku).

- **Instytucje**, takie jak w szczególności Instytut Pamięci Narodowej (IPN) czy Polski Instytut Spraw Międzynarodowych (PISM), które wspierają rozwój wiedzy historycznej i analitycznej, szczególnie w kontekście realizowanych przez politologię INPA UZ specjalności. Na tym tle wyróżnia się stała współpraca Tytusa Jaskułowskiego, realizowana z Instytutem Pamięci Narodowej, w tym Przystankiem Historia Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki.

W tym kontekście warto wymienić też następujące wspólne inicjatywy:

- 2018 rok: Turniej Debat Historycznych Instytutu Pamięci Narodowej w Zielonej Górze, współorganizowany przez Instytut (organizatorami wydarzenia byli: Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Szczecinie, Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Poznaniu i Instytut Politologii Uniwersytetu Zielonogórskiego).
- 2021: panel dyskusyjny „Poszukiwania hitlerowskich zbrodniarzy wojennych przez służby PRL w Ameryce Łacińskiej” w ramach cyklu Przystanek Historia Online (uczestnik: A. Ratke-Majewska; moderator: T. Jaskułowski; link: https://www.youtube.com/watch?v=G-JEk5PpCHc&ab_channel=IPNtvPL).
- 2023: dyskusja panelowa zorganizowana przez Instytut Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Polski Instytut Spraw Międzynarodowych w związku z publikacją tomu pt. „W obliczu Zagłady. Rząd RP na uchodźstwie wobec Żydów 1939–1945” (red. Piotr Długołęcki) (panelista: A. Ratke-Majewska; moderator: T. Jaskułowski).

Omawiając kontekst współpracy z instytucjami państwowymi, warto wspomnieć, iż w roku 2022 Instytut Nauk o Polityce i Administracji był współorganizatorem konferencji „Three Seas One Opportunity” pod patronatem Ministerstw: Spraw Zagranicznych, Obrony Narodowej oraz Rozwoju i Technologii (zob. <https://www.infoserwis.uz.zgora.pl/index.php?three-seas-one-opportunity-konferencja-na-uz>).

- **Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe**: współpracują przy konceptualizacji treści kształcenia dotyczących sektora społecznego, wspierając rozwój kompetencji związanych z zarządzaniem projektami społecznymi i politycznymi.

W kontekście współpracy z sektorem pozarządowym, warto wymienić między innymi: współpracę z Przemkowskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku (liczne wykłady popularnonaukowe dla słuchaczy, wygłoszone przez pracowników Instytutu) – S. Dudra, B. Springer, A. Ratke-Majewska; współpracę z Centrum Edukacji Obywatelskiej – A. Tyda; współpracę w ramach Towarzystwa Miłośników Legnicy „Pro Legnica” oraz Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Legnicy – A. Ilciów.

Należy też wspomnieć o projekcie LOWE (Lokalnego Ośrodka Wiedzy i Edukacji), którego głównym celem jest aktywizowanie dorosłych niezależnie od ich wieku oraz wzbudzenie działań społeczności lokalnych na rzecz rozwoju umiejętności stanowiących podstawę dla uczenia się przez całe życie, przydatnych do poruszania się na rynku pracy, dla rozwoju osobistego i rozwoju wspólnot. Projekt realizowany przez: Zespół Szkół im. Ireny Sendler w Przemkowie, Urząd Miejski w Przemkowie oraz Instytut Nauk o Polityce i Administracji UZ.

- **Ośrodki informacyjne:** wśród których wymienić należy współdziałanie z Europe Direct. Relacje te, realizowane poprzez organizację wspólnych wydarzeń, debat, wyjazdów ze studentami, pozwalają na integrację wiedzy o Unii Europejskiej z programem nauczania i rozwijanie kompetencji związanych z polityką unijną.

W zakresie współpracy z Europe Direct wymienić warto udział studentów politologii w wydarzeniach organizowanych przez ten ośrodek (które kadra INPA niejednokrotnie moderowała lub współorganizowała). Dla przykładu: udział studentów politologii i kadry Instytutu w Dialogu Obywatelskim pt. „Demokracja polega na zaangażowaniu” (Frankfurt nad Odrą, 2018), czy też w wydarzeniu „Ponadnarodowy dialog pomiędzy Polską a Niemcami. Wybory do Parlamentu Europejskiego 2019” (Zielona Góra). W roku 2024 we współpracy z Europe Direct odbyła się również debata oxfordzka pt. „Polska wykorzystała w pełni 20 lat członkostwa w Unii Europejskiej” (zob. <https://inpa.uz.zgora.pl/aktualnosci/za-nami-dzien-europejski-w-bibliotece-universyteckiej-107.html>).

Warto dodać, że współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, realizowana była też poprzez uczestnictwo we wspólnych konferencjach (I Konferencja Naukowo-Praktyczna online: Nauka i przedsiębiorczość – ścieżki współdziałania, innowacje dla regionu lubuskiego w ramach Kongresu „Nauka Bliżej Biznesu”, rok 2021, A. Ratke-Majewska (wykład); III Konferencja Naukowo-Praktyczna: Nauka i przedsiębiorczość. Nowoczesne rozwiązania badawczo-technologiczne. Podsumowanie, organizowanej w ramach Kongresu „Nauka Bliżej Biznesu”, rok 2022, A. Ratke-Majewska (dwa wykłady wygłoszone na zaproszenie).

Co więcej, Ambasadorem Karier UE na UZ w kadencji 2023/2024, którego zadaniem było informowanie o możliwości pracy w jednostkach UE, prowadzenie spotkań i kampanii informacyjnych, był student politologii Krzysztof Pikul. To również otworzyło Instytutowi drogę do interakcji z interesariuszami.

Wskazani powyżej interesariusze mają realny wpływ na kształt programu studiów poprzez wymianę doświadczeń i wiedzy na temat aktualnych wymagań rynku pracy. Dzięki ich zaangażowaniu do realizowanych specjalności wprowadzono zagadnienia, które odpowiadają na potrzeby rynku pracy (w kontekście między innymi zarządzania w administracji samorządowej czy marketingu politycznego), a także rozszerzono ofertę przedmiotów o treści związane z polityką bezpieczeństwa i cyberprzestrzeni.

c. Specjalności a potrzeby rynku pracy

Program studiów na kierunku politologia nie zakłada obecnie obowiązkowych praktyk zawodowych, lecz struktura specjalności umożliwia studentom zdobycie kompetencji praktycznych poprzez realizację projektów, *case studies* oraz udział w debatach akademickich. Każda specjalność jest zaprojektowana z myślą o konkretnej grupie docelowej:

Polityka bezpieczeństwa i wojskowości (I stopień) oraz polityka bezpieczeństwa (II stopień) – przygotowuje do pracy w sektorze bezpieczeństwa publicznego i obronności, rozwijając kompetencje w zakresie reagowania na zagrożenia asymetryczne oraz analizy konfliktów zbrojnych.

Zarządzanie i administracja samorządowa – koncentruje się na rozwijaniu umiejętności zarządczych w kontekście administracji lokalnej, w tym współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, jak mniejszości narodowe i etniczne.

Służby specjalne w świecie współczesnym – przygotowuje do pracy w służbach specjalnych, uwzględniając zagadnienia analizy wywiadowczej, kryptologii oraz zarządzania danymi wrażliwymi.

Marketing i PR polityczny – wyposaża studentów w wiedzę dotyczącą prowadzenia kampanii wyborczych, budowania wizerunku publicznego oraz tworzenia strategii PR.

Dzięki współpracy z interesariuszami zewnętrznymi oraz ściystemu dostosowaniu programu studiów do potrzeb rynku pracy, kierunek politologia na Uniwersytecie Zielonogórskim dostarcza studentom wiedzy teoretycznej i praktycznych narzędzi analizy. Ukończenie kierunku pozwala absolwentom na znalezienie zatrudnienia w dynamicznych i wymagających środowiskach zawodowych, zarówno w kraju, jak i za granicą. Warto w tym miejscu wskazać, że zgonie z danymi Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych, którego zadaniem jest dostarczanie wiarygodnych informacji o sytuacji absolwentów polskich uczelni na rynku pracy, ocenione zostało w roku 2024, że absolwent zielonogórskiej politologii znajduje zatrudnienie w mniej niż 1 miesiąc (zob. https://gazetalubuska.pl/ile-czasu-szukaja-pracy-absolwenci-roznych-kierunkow-uniwersytetu-zielonogorskiego-zobacz-ranking/ar/c5-18359913?fbclid=IwY2xjawGjD-NleHRuA2FlbQIxMAA-BHddbOEC4JhZEGEV8gvRqnnU1BFjHarTQnOusJ-uUcvjSi-DopXp_WoiumCw_aem_BF8Sgscs6kwuSttc5XKyYQ).

4. Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia absolwentów

Sylwetka absolwenta politologii I stopnia w Instytucie Nauk o Polityce i Administracji

Absolwent rozumie istotę nauk o polityce i administracji jako nauki społecznej. Potrafi badać zjawiska i procesy polityczne, a także rozpoznaje je pod kątem relacji z religią, kulturą i gospodarką. Ma wiedzę i umiejętności pozwalające na selekcjonowanie i ewaluowanie różnych źródeł wiedzy. Posiada uporządkowaną wiedzę o wszystkich subdyscyplinach politologii. Posiada wiedzę umożliwiającą rozumienie procesów integracyjnych we współczesnej Europie. Prawidłowo identyfikuje rolę bezpieczeństwa oraz wszelkie jego zagrożenia. Potrafi wychwycić oraz orientować się w niuansach rozwoju regionów oraz regionalizmu państw UE. Identyfikuje podstawowe cechy porządku międzynarodowego. Zna i stopniuje wagę relacji i kontaktów transgranicznych, międzypaństwowych oraz transatlantyckich i transkontynentalnych. Dostrzega znaczenie polityki zagranicznej UE jako nowej formy jednoczesnej aktywności wielu państw. Rozumie znaczenie polityki bezpieczeństwa i problem wojskowości we współczesnych przejawach polityki publicznej państwa. Identyfikuje szanse rozwoju regionów ze względu na ich przygraniczne położenie oraz kontakty między społecznościami. Rozumie potrzeby i konsekwencje ruchów ludnościowych w Europie oraz zagrożenia wynikające z różnic cywilizacyjnych. Prawidłowo interpretuje i wykorzystuje wiedzę dotyczącą bezpośrednich sąsiadów Unii Europejskiej.

Absolwent specjalności polityka bezpieczeństwa i wojskowości jest przygotowany do pracy w administracji publicznej, szczególnie w tych jej komórkach, które zajmują się szeroko rozumianym bezpieczeństwem publicznym, przygotowuje również wykwalifikowaną kadrę do pracy w ośrodkach analitycznych; organizacjach pozarządowych podejmujących sprawy z zakresu bezpieczeństwa publicznego na

poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym oraz międzynarodowym; wybór specjalności nie jest ograniczony wymaganiami wstępnymi. Oferta studiów jest także skierowana przede wszystkim do pracowników kontraktowych służb mundurowych: wojska, policji, straży pożarnej, służby więziennictwa. Studia dedykowane są maturzystom chcących pracować w placówkach zajmujących się bezpieczeństwem i polityką obrony oraz elementami polityki zagranicznej. Zagadnienia poruszane w toku studiów koncentrują się na zrozumieniu specyfiki problemów bezpieczeństwa państwa zarówno w ujęciu wewnętrznym, jak i zewnętrznym. Szczególną wagę poświęca się bezpieczeństwu w relacjach międzynarodowych i zdolności reagowania państwa na zagrożenie konwencjonalne jak i konfliktów asymetrycznych. Ukończenie specjalności pozwala podjąć pracę zawodową w wojsku, administracji państwowej i samorządowej i przygotowuje do podjęcia studiów II stopnia.

Absolwent specjalności zarządzanie i administracja samorządowa nabywa wiedzę o ustroju i podstawach prawa samorządu w Polsce, zarządzaniu funduszami europejskimi w administracji samorządowej czy współpracy samorządu z interesariuszami zewnętrznymi, postępowaniu administracyjnym i sądowniczym. Oferta studiów skierowana jest do osób planujących przyszłą karierę w administracji samorządowej, zarówno jako etatowy pracownik instytucji samorządowych, jak i osoba sprawująca funkcje publiczne w samorządzie (wójta, burmistrza, starosty, członka zarządu województwa). Zagadnienia poruszane w toku studiów koncentrują się na zrozumieniu specyfiki polityk sektorowych jak zdrowie publiczne, edukacja i nauka, bezpieczeństwo, a także sport i kultura. Proces kształcenia uzupełniony zostanie o wiedzę o relacjach pomiędzy samorządem a mniejszościami narodowymi i etnicznymi oraz kościołami i związkami wyznaniowymi. Ukończenie specjalności pozwala podjąć pracę zawodową w administracji państwowej i samorządowej i przygotowuje do podjęcia studiów II stopnia.

Absolwent specjalności służby specjalne w świecie współczesnym nabywa wiedzę w zakresie funkcjonowania służb specjalnych w Polsce i na świecie w XX i XXI wieku (PRL, III RP, NATO, Układ Warszawski), podstaw kryptologii, analizy wydarzeń międzynarodowych czy historii techniki specjalnej. Oferta studiów skierowana jest do osób zainteresowanych współczesnym światem, działalnością służb specjalnych, funkcjonowaniem administracji państwowej. Absolwent posiada umiejętności w zakresie stosowania słowa pisanego w służbach specjalnych, analizy wywiadowczej, znajomości polskiej i obcojęzycznej terminologii służb specjalnych oraz logiki praktycznej. Ukończenie specjalności pozwala podjąć pracę zawodową w służbach specjalnych, wojsku, administracji państwowej i samorządowej i przygotowuje do podjęcia studiów II stopnia.

Sylwetka absolwenta politologii II stopnia w Instytucie Nauk o Polityce i Administracji

Absolwent zna i rozumie w pogłębionym stopniu współczesne orientacje w naukach o polityce i administracji. Potrafi rozpoznać rolę nauk o polityce i administracji w systemie nauk społecznych. Ma orientację na temat podejść metodologicznych i teoretycznych we współczesnej politologii. Zna zależności pomiędzy naukami o polityce a innymi dyscyplinami nauk, umożliwiającą interdyscyplinarną i multidyscyplinarną kooperację naukową i przedmiotową. Absolwent rozumie mechanizmy oraz podstawy prawne stosunków międzynarodowych oraz polityki bezpieczeństwa. Orientuje się w elementach determinujących współczesne relacje międzynarodowe. Rozumie kierunki i uwarunkowania polskiej polityki wewnętrznej po 1989 roku. Identyfikuje szanse oraz zagrożenia wynikające z geograficznego usytuowania państwa. Zna mechanizmy i specyfikę komunikowania i decydowania w polityce. Formułuje

prognozy dotyczące przyszłości relacji politycznych oraz polityki bezpieczeństwa. Identyfikuje zagrożenia oraz przedstawia metody szybkiego reagowania w sytuacjach kryzysowych w obszarze bezpieczeństwa wewnętrznego oraz międzynarodowego. Zna metody przedstawiania konfliktów międzynarodowych w mass mediach. Student otrzymuje wiedzę na temat dynamiki współczesnych przekształceń kulturowych, które wpływają na zmiany charakteru rywalizacji politycznej: sporu, konfrontacji, ataków werbalnych, aktów terroru oraz wojny asymetrycznej czy zarządzania kryzysowego.

Absolwent specjalności polityka bezpieczeństwa zdobywa wiedzę z zakresu polityki bezpieczeństwa i obrony Unii Europejskiej oraz polityki bezpieczeństwa w systemie politycznym RP, a także współczesnych konfliktów zbrojnych, cyberbezpieczeństwa i zarządzania kryzysowego. Studia dedykowane są dla osób pracujących lub planujących pracę w Wojsku Polskim, zarówno na wojskowych jak i cywilnych etatach, służbach specjalnych, administracji państwowej i samorządowej, szczególnie w departamentach koncentrujących się na zagadnieniach związanych z bezpieczeństwem.

Głównym celem specjalności marketing i PR polityczny jest dostarczenie wiedzy, rozwój umiejętności oraz kompetencji z zakresu public relations i marketingu politycznego. Studia przygotowują do pracy przy kampaniach politycznych, w sztabach wyborczych, organach administracji państwowej i samorządowej, w organach doradczych (*think tankach*) partii politycznych i instytucji państwowych, a także w działach PR organizacji i instytucji zagranicznych. Wychodząc poza sferę praktyczną, skierowane są także do analityków, opiniotwórców, w tym dziennikarzy, influencerów oraz blogerów. Absolwent posiada wiedzę i umiejętności w zakresie analizy procesów wyborczych, wskazywania słabych i kreowania mocnych punktów kampanii na rynku politycznym i komercyjnym, określania roli przywódcy w społeczeństwie i tworzenia pozytywnego wizerunku jednostki.

5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe

Koncepcja kształcenia na kierunku politologia na Uniwersytecie Zielonogórskim wyróżnia się interdyscyplinarnością, praktycznym podejściem do przekazywanej wiedzy oraz dostosowaniem do dynamicznie zmieniających się wymagań współczesnego rynku pracy. Program studiów integruje różnorodne obszary nauk politycznych i społecznych, obejmując zagadnienia związane z polityką bezpieczeństwa, administracją publiczną, marketingiem politycznym oraz funkcjonowaniem służb specjalnych.

a. Cechy wyróżniające program studiów:

Zorientowanie na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego – program kształcenia jest dostosowany do wymagań sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego, co pozwala absolwentom na zdobycie wiedzy i umiejętności praktycznych, niezbędnych między innymi w: administracji publicznej, służbach mundurowych, organizacjach pozarządowych czy instytucjach międzynarodowych.

Specjalności odpowiadające realnym wyzwaniom – program oferuje specjalności, takie jak polityka bezpieczeństwa i wojskowości (polityka bezpieczeństwa na II stopniu), zarządzanie i administracja samorządowa, służby specjalne w świecie współczesnym oraz marketing i PR polityczny. Każda specjalność jest ukierunkowana na specyficzne potrzeby zawodowe, co pozwala studentom na rozwijanie ukierunkowanych kompetencji.

Włączenie elementów nowoczesnych technologii i aktualnych wyzwań politycznych – zajęcia, takie jak cyberbezpieczeństwo, zarządzanie kryzysowe czy historia konfliktów zbrojnych, przygotowują studentów do rozwiązywania problemów związanych z globalnymi zagrożeniami i cyfrową transformacją społeczeństw.

Rozwój umiejętności praktycznych i badawczych – programy politologii I i II stopnia kładą nacisk na rozwój kompetencji analitycznych i komunikacyjnych poprzez studia przypadku, debaty oksfordzkie, warsztaty i pracę nad projektami.

b. Wzorce krajowe i międzynarodowe:

Wzorce krajowe: koncepcja kształcenia uwzględnia wymagania dotyczące efektów uczenia się na poziomach licencjackim i magisterskim. Program został opracowany w oparciu o polskie doświadczenia w kształceniu politologów, uwzględniając specyfikę administracji publicznej oraz systemu bezpieczeństwa narodowego.

Wzorce międzynarodowe – program studiów odnosi się do standardów europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego, promując mobilność studentów oraz integrację z systemami kształcenia w innych krajach UE. Inspirację stanowią również programy realizowane na uniwersytetach zagranicznych.

Przykłady międzynarodowych inspiracji:

Studia nad bezpieczeństwem narodowym i międzynarodowym – zainspirowane programami europejskich uniwersytetów, takich jak University of Essex czy Freie Universität Berlin.

Marketing polityczny i komunikowanie polityczne – bazują na doświadczeniach amerykańskich i brytyjskich uczelni w nauczaniu strategii politycznych i zarządzania wizerunkiem.

Dzięki unikalnym cechom i czerpaniu z najlepszych praktyk krajowych oraz międzynarodowych, program studiów I i II stopnia na kierunku politologia zapewnia wszechstronne i nowoczesne wykształcenie, przygotowujące absolwentów do pracy w dynamicznym i zróżnicowanym otoczeniu zawodowym.

6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany

Kierunek politologia na Uniwersytecie Zielonogórskim jest przyporządkowany do dyscypliny nauki o polityce i administracji, co determinuje zarówno treści kształcenia, jak i efekty uczenia się. Efekty te są zgodne z poziomem (I i II stopnia) oraz profilem ogólnoakademickim studiów, co oznacza, że studenci zdobywają zarówno wiedzę teoretyczną, jak i umiejętności praktyczne oraz kompetencje społeczne. Efekty uczenia się są ściśle związane z celami koncepcji kształcenia i odpowiadają na potrzeby rynku pracy oraz wyzwania otoczenia społeczno-gospodarczego.

Kluczowe efekty uczenia się na studiach I stopnia

Wiedza:

- Efekt KP1_W01 (absolwenci znają podstawową terminologię nauk politycznych, zarówno w języku polskim, jak i na poziomie B2 w języku kongresowym).

- Efekty KP1_W03, KP1_W04 (absolwenci rozumieją funkcjonowanie porządku międzynarodowego oraz relacje polityki z innymi dziedzinami życia społecznego, gospodarczego i kulturowego).
- Efekty KP1_W05, KP1_W08 (absolwenci posiadają wiedzę na temat struktur społecznych i instytucji politycznych, ich genezy oraz funkcji w demokratycznym systemie państwowym).

Umiejętności:

- Efekty KP1_U01, KP1_U02 (absolwenci potrafią analizować procesy polityczne, korzystając z narzędzi badawczych, a także interpretować teksty politologiczne i argumentację polityczną).
- Efekt KP1_U08 (absolwenci rozwijają umiejętność efektywnej komunikacji w debatach oraz tworzenia analiz pisemnych i raportów).

Kompetencje społeczne:

- Efekty KP1_K01, KP1_K02, KP1_K06 (absolwenci są gotowi do podejmowania działań badawczych, kierowania pracą zespołu, współpracy zespołowej oraz krytycznej oceny własnej wiedzy).
- Efekty KP1_K04, KP1_K07 (absolwenci wykazują zaangażowanie w życie społeczne i polityczne, zachowując odpowiedzialność za etyczny wymiar swoich działań).

Kluczowe efekty uczenia się na studiach II stopnia

Wiedza:

- Efekt KPS_W01 (absolwenci posiadają pogłębioną wiedzę na temat ustrojowych zasad państwa, struktur instytucji politycznych oraz metodologii badań politologicznych).
- Efekty KPS_W02, KPS_W04 (absolwenci znają główne teorie naukowe i stanowiska w dyscyplinie nauki o polityce i administracji, a także współczesne dylematy cywilizacyjne).

Umiejętności:

- Efekty KPS_U01, KPS_U02 (absolwenci potrafią rozwiązywać złożone problemy badawcze oraz stosować zaawansowane metody analityczne w niestandardowych sytuacjach).
- Efekt KPS_U07 (absolwenci wykazują zdolność tworzenia ekspertyz i analiz w zakresie polityki bezpieczeństwa, kampanii wyborczych oraz działań dyplomatycznych).

Kompetencje społeczne:

- Efekty KPS_K02, KPS_K03, KPS_K07 (absolwenci są przygotowani do samodzielnego działania w środowiskach zawodowych wymagających interdyscyplinarnych kompetencji oraz pracy w zespołach międzynarodowych).
- Efekt KPS_K08 (absolwenci przejawiają odpowiedzialność za prawidłowe wdrażanie zasad etyki zawodowej w kontekście działań publicznych i politycznych).

Efekty uczenia się są bezpośrednio związane z koncepcją kształcenia, która zakłada przygotowanie studentów do pracy w administracji publicznej, organizacjach międzynarodowych, służbach specjalnych, a także w sektorze prywatnym, czy też w marketingu politycznym i PR. Na poziomie I stopnia nacisk kładziony jest na zdobycie podstawowej wiedzy i umiejętności analitycznych, podczas gdy studia II

stopnia pozwalają na specjalizację oraz rozwój zaawansowanych kompetencji w obszarach takich jak polityka bezpieczeństwa, stosunki międzynarodowe czy kampanie polityczne.

Efekty uczenia się wynikają z charakterystyki dyscypliny, która integruje wiedzę z zakresu nauk politycznych i administracyjnych, nosząc elementy nauk socjologicznych oraz prawnych. Kluczowe elementy, takie jak analiza polityczna, teoria polityki, zarządzanie kryzysowe, cyberbezpieczeństwo oraz komunikowanie polityczne, są bezpośrednio powiązane z praktycznym zastosowaniem wiedzy w sferze politycznej i administracyjnej.

Efekty uczenia się na kierunku politologia zapewniają wszechstronne wykształcenie w zakresie nauk o polityce i administracji, przygotowując absolwentów do pracy w zróżnicowanych środowiskach zawodowych. Profil ogólnoakademicki oraz podział na poziomy studiów umożliwiają płynne przejście od podstawowego zrozumienia zagadnień politycznych do zaawansowanej analizy i praktycznego wykorzystania wiedzy w działaniach zawodowych.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

- W roku akademickim 2021/2022 wprowadzono na studiach I stopnia dla rekrutacji 2022/23 trzecią specjalność: Służby specjalne w świecie współczesnym, a także nową, trzecią specjalność na studiach II stopnia dla rekrutacji 2022/23: Marketing i PR polityczny.
- Brak obowiązkowych praktyk zawodowych w obecnym programie studiów na kierunku politologia wynika z przekształcenia sposobu osiągania zakładanych efektów uczenia się. Wcześniejsze edycje programu przewidywały praktyki, ale zrezygnowano z nich na rzecz alternatywnych metod rozwijania kompetencji praktycznych.

Warto dodać, że do czasu, kiedy praktyki zawodowe były realizowane, podlegały one ocenie przez Wydziałową Radę ds. Kształcenia (zob. Raport z ewaluacji procesu kształcenia w roku akademickim 2021/2022 na Wydziale Nauk Społecznych: <https://wns.uz.zgora.pl/wydzial/wydzialowa-rada-ds-ksztalcenia>).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

- 1. Dobór kluczowych treści kształcenia, w tym treści związanych z wynikami działalności naukowej uczelni w dyscyplinie/dyscyplinach, do której/których jest przyporządkowany kierunek oraz w zakresie znajomości języków obcych, ze wskazaniem przykładowych powiązań treści kształcenia z kierunkowymi efektami uczenia się oraz dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany**

Kierunek politologia prowadzony jest na Uniwersytecie Zielonogórskim w ramach studiów I i II stopnia.

Dobór kluczowych treści programowych zapewnia osiągnięcie efektów kierunkowych uczenia się dla profilu ogólnoakademickiego przyjętych uchwałą Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego (Uchwała 434

z dnia 29 maja 2019 r.), a dla studiów II stopnia uchwałą Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego (Uchwała nr 1055 z dnia 27 marca 2024 r.).

Zarazem efekty uczenia mają odniesienie do wymaganych charakterystyk poziomów Polskich Ram Kwalifikacji. Program studiów zamieszczono w Załączniku Nr 1 do powyższej uchwały Senatu UZ, a zarazem został dołączony do niniejszego raportu (plik: Zał_2.1 - Program studiów). Sylabusy przedmiotów z uwzględnieniem treści programowych, form i metod kształcenia, zapewnienia tych efektów, a także punkty ETCS znajdują się w internetowym systemie uczelnianym SylabUZ (<https://webapps.uz.zgora.pl/syl/>). Na studiach I stopnia liczba punktów ECTS niezbędna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających temu poziomowi kształcenia wynosi 180 punktów ECTS, a na studiach II stopnia wynosi 120 punktów ECTS.

2. Dobór metod kształcenia i ich cech wyróżniających, ze wskazaniem przykładowych powiązań metod z efektami uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, w tym w szczególności umożliwiających przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny/dyscyplin, do której/których kierunku jest przyporządkowany lub udział w tej działalności, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, jak również nabycie kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego

W realizacji programu studiów na kierunku politologia (I i II stopnia) stosowane są metody kształcenia, które odzwierciedlają założenia profilu ogólnoakademickiego oraz umożliwiają osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Wyróżniające cechy metod dydaktycznych obejmują:

1. Metody aktywizujące i interaktywne

- Dyskusje i debaty akademickie: pozwalają studentom na rozwijanie umiejętności argumentacji, krytycznego myślenia oraz analizowania problemów politycznych w różnych kontekstach, co odzwierciedla efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych (np. współpraca w grupie, zarządzanie zespołem).
- Seminaria problemowe: stosowane przy analizie problemów praktycznych i case studies, szczególnie w przedmiotach związanych z polityką bezpieczeństwa i marketingiem politycznym.
- Projekty zespołowe: służą rozwijaniu umiejętności współpracy oraz organizacji pracy grupowej, co odpowiada wymaganiom współczesnego rynku pracy.

2. Metody oparte na badaniach naukowych

- Analiza tekstów naukowych i materiałów źródłowych: rozwijają zdolność krytycznej oceny i selekcji informacji, kluczową dla nauk o polityce i administracji.
- Zajęcia metodologiczne i prowadzenie własnych badań: przygotowują studentów do aktywnego udziału w projektach badawczych oraz przygotowania prac dyplomowych, co wspiera rozwój kompetencji badawczych.

3. Techniki informacyjno-komunikacyjne

- Wykorzystanie narzędzi cyfrowych: platformy e-learningowe, narzędzia do prezentacji multimedialnych oraz programy analityczne wspierają interaktywność zajęć i przygotowanie do pracy z nowoczesnymi technologiami.
- Gry dydaktyczne: stosowane w celu odzwierciedlenia realnych wyzwań politycznych i społecznych.

4. Kształcenie językowe

- Na I stopniu studiów studenci zajęcia z obowiązkowego lektoratu językowego w wymiarze 120 godz., który kończą na poziomie B2
- Na II stopniu studiów studenci realizują 30 godz. zajęć z języka obcego na poziomie B2+, co umożliwia im rozwój kompetencji językowych oraz przygotowanie do pracy w międzynarodowym środowisku. Na tym poziomie studiów uczą się także tłumaczenia specjalistycznego i analizy tekstów w języku obcym na przedmiocie pt. Translatorium politologiczne (30 godz.), gdzie rozwijają wiedzę z zakresu terminologii politologicznej i zdolności komunikacji w kontekście naukowym oraz praktycznym. Na tym poziomie studiów istnieje także możliwość (semestry II-IV) wybrania przedmiotu do wyboru prowadzonego w języku angielskim.

5. Przygotowanie do działalności naukowej

- Współpraca z zespołami badawczymi oraz udział w projektach naukowych umożliwiają rozwijanie umiejętności analitycznych, pisanie naukowego oraz prezentacji wyników badań.
- Organizacja spotkań z udziałem ekspertów zewnętrznych i wykładów gościnnych, które inspirować studentów do samodzielnego pogłębiania wiedzy i umiejętności.

Metody dydaktyczne są ściśle powiązane z efektami uczenia się, co znajduje odzwierciedlenie w realizacji kursów uwzględniających zaawansowane techniki kształcenia i zróżnicowane formy oceny postępów. Pozwalają one na kształtowanie kompetencji niezbędnych zarówno do pracy naukowej, jak i zawodowej w obszarze nauk politycznych.

3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

E-learning nie jest normalnie wykorzystywany podczas kształcenia na kierunku politologia. Jednakże podczas pandemii COVID na Uniwersytecie Zielonogórskim została wprowadzona ujednolicona forma prowadzenia zajęć poprzez platformę Google za pomocą narzędzi takich jak Classroom, Meet. W szczególności zasady przeprowadzania zaliczeń oraz egzaminów zostały przedstawione w Zarządzeniu nr 68 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 6 maja 2020 r. Egzaminy i zaliczenia ustne były przeprowadzane w formie wideokonferencji za pośrednictwem Google Meet, a egzaminy i zaliczenia pisemne przeprowadzane były za pośrednictwem Google Classroom. Wymienione wyżej narzędzia były również wykorzystywane do prowadzenia zajęć oraz zaliczeń i egzaminów w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021. Organizacja działalności dydaktycznej UZ w semestrze zimowym 2020/2021 uregulowana została w Zarządzeniu nr 112 Rektora UZ z dnia 26.08.2020 r., a szczegóły funkcjonowania Uczelni w roku akademickim 2020/2021 zostały przedstawione w Planie przywracania funkcjonowania Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 5 września 2020 r.

4. Dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również możliwości realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia

Zgodnie z zapisem Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz. U. 2018, poz 1668) stwarzanie osobom ze szczególnymi potrzebami, w tym osobom z niepełnosprawnościami, warunków do pełnego udziału w procesie rekrutacji, kształcenia oraz w badaniach naukowych to jedno z podstawowych zadań uczelni wyższych. Jednostką odpowiedzialną za realizację tych zadań na Uniwersytecie Zielonogórskim jest Centrum Równości Dostępności i Wsparcia. W skład centrum wchodzi: Pełnomocnik ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Pełnomocnik ds. Dostępności, Pełnomocnik ds. Równego Traktowania oraz Główny Konsultant Edukacyjny. Zadania CRDW oraz członków zespołu CRDW określa Regulamin Centrum Równości Dostępności i Wsparcia (Zarządzenie NR 25 Rektora UZ z dnia 1 lutego 2023).

CDRW jest jednostką organizacyjną administracji ogólnouniwersyteckiej podlegającą w sprawach merytorycznych Rektorowi. CRDW zapewnia osobom ze szczególnymi potrzebami/z niepełnosprawnościami, w szczególności: osobom z chorobami przewlekłymi, osobom w spektrum autyzmu, osobom ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, osobom głuchym, osobom niewidomym, osobom z doświadczeniem kryzysu psychicznego, osobom z krótkotrwałą niepełnosprawnością realizację ich praw i obowiązków jako studentów, doktorantów i pracowników Uniwersytetu Zielonogórskiego, a także jako kandydatów do podjęcia studiów na Uniwersytecie Zielonogórskim – opierając swą działalność na modelu społecznym niepełnosprawności wynikającym z Konwencji o Prawach Osób Niepełnosprawnych z dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz.U. z 2012 r. poz. 1169 oraz z 2018 r. poz. 1217).

Metody i formy kształcenia są dostosowywane elastycznie w zależności od indywidualnych potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Na przykład, student z niepełnosprawnością może skorzystać z indywidualnej organizacji studiów, co pozwala na częściowe zwolnienie z obowiązku uczestnictwa w zajęciach dydaktycznych, przy jednoczesnym zachowaniu wymagań dotyczących poziomu wiedzy. W sytuacjach trudnych pracownicy Instytutu starają się rozwiązywać problemy w sposób delikatny i z poszanowaniem godności studenta. W miarę potrzeb, Dziekan WNS oraz Dyrektor Instytutu Nauk o Polityce i Administracji wspierają pracowników w zapewnieniu odpowiednich rozwiązań i wsparcia dla studentów.

5. Harmonogram realizacji studiów z uwzględnieniem: zajęć lub grup zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów (w przypadku gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych), zajęć lub grup zajęć związanych z działalnością naukową prowadzoną w uczelni oraz zajęć lub grup zajęć rozwijających kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego, jak również zajęć lub grup zajęć do wyboru

Dla kierunku politologia – studia I stopnia liczba punktów ECTS przyporządkowana do zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów wynosi 95, co stanowi 53% ogólnej liczby. Liczba punktów ECTS przyporządkowana modułom zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań

naukowych, wynosi 150. Liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom z dziedziny nauk humanistycznych wynosi 14. Liczba punktów ECTS przyporządkowana przedmiotom zajęć do wyboru wynosi 69, co stanowi 38,3% ogólnej liczby.

Dla kierunku politologia – studia II stopnia liczba punktów ECTS przyporządkowana do zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów wynosi 62, co stanowi 51,6% ogólnej liczby. Liczba punktów ECTS przyporządkowana modułom zajęć związanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych, wynosi 95. Liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom z dziedziny nauk humanistycznych wynosi 5. Liczba punktów ECTS przyporządkowana przedmiotom zajęć do wyboru wynosi 42, co stanowi 35% ogólnej liczby.

- 6. Dobór form zajęć, proporcji liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, a także liczebności grup studenckich oraz organizacji procesu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (w przypadku gdy na studiach prowadzone jest takie kształcenie), harmonogramu zajęć (w przypadku, gdy uczelnia prowadzi na ocenianym kierunku studia w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej, charakterystykę należy przedstawić odrębnie dla studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych)**

Od strony formalnej o liczebności grup przypisanej poszczególnym formom zajęć stanowi Zarządzenie rektora UZ nr 69 z dnia 30 maja 2023 r. Jednak z racji, że na kierunek politologia od kilku lat rekrutuje się mniej osób, w praktyce liczebność naszych grupy studentów na obu stopniach studiów jest często poniżej maksimum określonego Zarządzeniem. Zajęcia dydaktyczne na kierunku politologia prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, seminariów i projektów. Wydziałowa Rada ds. Kształcenia (wcześniej Komisja Wydziałowa ds. Jakości Kształcenia) współdziałając z instytutami dyscyplinowymi dokłada starań, żeby forma zajęć była dopasowana do rodzaju efektów uczenia się (wiedza/umiejętności/kompetencje społeczne). W załączniku (plik: Zał-2.3 - Harmonogram zajęć) przedstawiono harmonogram studiów, w załączniku (plik: Zał_2.1 - Program Studiów) znajduje się program studiów z liczbą godzin przypisaną poszczególnym formom zajęć, a Tabela nr 4 zawiera podział zajęć z punktacją ECTS.

- 7. Program i organizacja praktyk, w tym w szczególności ich wymiaru i terminu realizacji oraz doboru instytucji, w których odbywają się praktyki, a także liczby miejsc praktyk – w przypadku, gdy w planie studiów na ocenianym kierunku zostały uwzględnione praktyki zawodowe**

W programie studiów politologia – studia I stopnia w okresie objętym oceną doszło do zmiany w programie studiów i zniesienia obowiązkowej praktyki zawodowej na studiach I stopnia od rekrutacji dla roku akademickiego 2022/2023.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

1. Przyjęcie na studia – wymagania stawiane kandydatom, warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów

Obowiązujące na Uniwersytecie Zielonogórskim zasady przyjęcia na studia na każdym kierunku studiów – w tym na kierunku politologia I i II stopnia, opierają się o obiektywne kryteria, służąc zapewnieniu bezstronności i równych szans wszystkim kandydatom w procesie rekrutacji. Ustalenie warunków rekrutacji na kierunek politologia I i II stopnia uwzględniało specyfikę kierunku i kształcenia na nim, w tym także służąc doborowi kandydatów wskazujących na posiadanie wiedzy i umiejętności na poziomie umożliwiającym osiągnięcie efektów uczenia się przewidzianych w programie kształcenia.

Terminy rekrutacji, jej zasady, warunki, kryteria i urzędzone procedury podawane są do publicznej wiadomości z wielomiesięcznym wyprzedzeniem, aby każdy zainteresowany mógł się z nimi zapoznać i do nich przygotować. Zostały one sformułowane jasno, w sposób niebudzący wątpliwości.

Nabór prowadzony jest przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego. Wszystkie kluczowe informacje można uzyskać ze strony Portalu Rekrutacyjnego. Postępowaniu rekrutacyjnym wykorzystywany jest System Rekrutacji. Procedura rejestracji została przedstawiona w kolejnych krokach i jest dostępna pod adresem:

<https://rekrutacja.uz.zgora.pl/zasady-rekrutacji/procedura-rejestracji>.

Szczegółowe zasady rekrutacji na rok akademicki 2024/2025 wynikają z uchwały nr 835 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 28 czerwca 2023 roku w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia wyższe w roku akademickim 2024/2025.

Uchwała jest dostępna pod adresem:

<https://rekrutacja.uz.zgora.pl/zasady-rekrutacji/akty-prawne/akty-prawne-2024-2025/2024-2025>.

Kalendarz rekrutacji określający szczegółowe terminy: rejestracji internetowej, składania dokumentów, egzaminów wstępnych, rozmów kwalifikacyjnych, dokonania przeglądu prac, ogłaszania list rankingowych, list rezerwowych, list osób nieprzyjętych na studia oraz list osób wpisanych na listę studentów (przyjętych na studia), na semestr zimowy w roku akademickim 2024/2025 określono w zarządzeniu nr 55 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego dnia 2 kwietnia 2024 roku w sprawie kalendarza rekrutacyjnego na studia wyższe na semestr zimowy w roku akademickim 2024/2025. Zarządzenie dostępne jest pod adresem: <https://rekrutacja.uz.zgora.pl/zasady-rekrutacji/akty-prawne/akty-prawne-2024-2025/zarzadzenia-2024-2025>.

Informacje historyczne (archiwalne) publikowane są pod adresem: <https://rekrutacja.uz.zgora.pl/zasady-rekrutacji/akty-prawne/archiwum>.

Dla rekrutacji na kolejny rok akademicki przyjęto rozwiązania wynikające z uchwały nr 1133 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 26 czerwca 2024 roku w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia wyższe w roku akademickim 2025/2026. Uchwała dostępna jest pod adresem:

<https://rekrutacja.uz.zgora.pl/zasady-rekrutacji/akty-prawne/akty-prawne-obowiazujace-w-kolejnych-latach/2025-2026>.

Szczegółowe wyjaśnienia wraz z obowiązującymi przepisami prawa będą także publikowane na portalu rekrutacji UZ:

<https://rekrutacja.uz.zgora.pl/oferta-studiow/rekrutacja-na-rok-akademicki-2025-2026>.

Wynikające z przepisów prawa powszechnie obowiązującego i regulacji wewnętrznych Uczelni zasady zostały zaprezentowane w blokach tematycznych na podstronie Portalu Rekrutacyjnego: <https://rekrutacja.uz.zgora.pl/zasady-rekrutacji>.

Politologia studia I stopnia

Zgodnie zasadami określonymi w uchwale nr 835 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 28 czerwca 2023 roku (jako uchwały ostatnio przeprowadzonej rekrutacji na studia na UZ) w rekrutacji na kierunek politologia I stopnia punktowane są dwa dowolnie wybrany przedmiot spośród:

- filozofia
- geografia
- historia
- język polski
- matematyka
- wiedza o społeczeństwie

Przedmiot wybrany to zawsze ten najwyżej punktowany. Laureaci oraz finaliści olimpiad stopnia centralnego oraz laureaci konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich, uzyskują 100% punktów rekrutacyjnych z każdego przedmiotu branego pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym opartym wyłącznie na konkursie świadectw. Na kierunku tym nie publikujemy progów punktowych. Rekrutacja na naszej Uczelni polega na zakwalifikowaniu kandydatów o największej liczbie punktów rekrutacyjnych w ramach uchwalonego limitu miejsc. Na wyniki rekrutacji w danym roku akademickim wpływ ma wiele zmiennych często, niezależnych od samych kandydatów, jak i od uczelni. Do czynników, które mają wpływ na znaczenie różnic w danym roku akademickim, należy zaliczyć: stopień trudności matury, zainteresowanie danym kierunkiem studiów, limity miejsc, kryteria kwalifikacji czy zmiany w ofercie studiów. Z tego względu wyniki z poprzednich lat nie są wiarygodną podstawą do prognozowania wyników tegorocznej rekrutacji.

Sposób przeliczania punktów:

1. Nowa Matura

Egzamin maturalny jest przeprowadzany w Polsce przez Centralną Komisję Egzaminacyjną od 2005 roku w liceach, a od 2006 roku w technikach. Jego wyniki są wyrażone w skali od 0 do 100%.

Liczba punktów rekrutacyjnych (LP) wyliczana jest według wzoru:

$$LP = 0,2 w_1 + 0,8 w_2$$

gdzie:

w_1 – wynik uzyskany z jednego przedmiotu wybranego spośród: język polski, matematyka z części pisemnej egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym

w_2 – wynik uzyskany z jednego przedmiotu wybranego spośród: filozofia, geografia, historia, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie z części pisemnej egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym

przy czym:

- wyniki egzaminu maturalnego podane w procentach należy wpisać do systemu rekrutacyjnego przeliczając je na punkty według zasady 1 procent = 1 punkt;
- w przypadku, gdy na świadectwie dojrzałości podana jest punktacja danego przedmiotu wyłącznie na poziomie rozszerzonym, a w zasadach rekrutacji uwzględniane są też punkty za poziom podstawowy, przyjmuje się dla poziomu podstawowego punkty za poziom rozszerzony.

2. Matura EB

European Baccalaureate (matura europejska) – prawo do wydawania tego typu świadectw posiadają jedynie Szkoły Europejskie i szkoły akredytowane. Listę szkół oferujących naukę w ramach tego programu można znaleźć na stronie organizacji: www.eursec.org. Maturę europejską zdaje się w formie pięciu egzaminów pisemnych i trzech egzaminów ustnych. Każda ocena wystawiana jest w skali 1–10.

Liczba punktów rekrutacyjnych (LP) wyliczana jest według wzoru:

$$LP = 0,2 w_1 + 0,8 w_2$$

gdzie:

w_1 – oznacza punkty za jeden przedmiot wybrany spośród: język polski, matematyka z części pisemnej egzaminu EB na poziomie podstawowym

w_2 – oznacza punkty za jeden przedmiot wybrany spośród: filozofia, geografia, historia, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie z części pisemnej egzaminu EB na poziomie rozszerzonym

przy czym:

- wyniki egzaminu EB należy wpisać do systemu rekrutacyjnego przeliczając je na punkty według zasady:
 - 1 – 1,95 punktów EB – 5 punktów,
 - 2 – 2,95 punktów EB – 10 punktów,
 - 3 – 3,95 punktów EB – 15 punktów,
 - 4 – 4,95 punktów EB – 20 punktów,
 - 5 – 5,95 punktów EB – 25 punktów,
 - 6 – 6,95 punktów EB – 30 punktów,

- 7 – 7,95 punktów EB – 47,5 punktów,
 - 8 – 8,95 punktów EB – 65 punktów,
 - 9 – 9,95 punktów EB – 82,5 punktów,
 - 10 punktów EB – 100 punktów;
- w przypadku, gdy na dyplomie EB podana jest punktacja danego przedmiotu wyłącznie na poziomie rozszerzonym, a w zasadach rekrutacji uwzględniane są też punkty za poziom podstawowy, przyjmuje się dla poziomu podstawowego punkty za poziom rozszerzony.

3. Matura IB

International Baccalaureate Diploma (matura międzynarodowa IB) jest to kwalifikacja międzynarodowa odpowiadająca polskiej maturze, organizowana przez szkoły akredytowane przez International Baccalaureate (listę takich szkół można znaleźć na stronie organizacji: www.ibo.org). Egzamin ten charakteryzuje się tym, że na dyplomie matury międzynarodowej znajdują się oceny z sześciu lub siedmiu przedmiotów, wyrażone w skali od 1 do 7.

Liczba punktów rekrutacyjnych (LP) wyliczana jest według wzoru:

$$LP = 0,2 w_1 + 0,8 w_2$$

gdzie:

w_1 – oznacza punkty za jeden przedmiot wybrany spośród: język polski, matematyka z części pisemnej egzaminu IB na poziomie SL

w_2 – oznacza punkty za jeden przedmiot wybrany spośród: filozofia, geografia, historia, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie z części pisemnej egzaminu IB na poziomie HL

przy czym:

- wyniki egzaminu IB należy wpisać do systemu rekrutacyjnego przeliczając je na punkty według zasady:
 - 1 punkt IB – 10 punktów,
 - 2 punkty IB – 30 punktów,
 - 3 punkty IB – 44 punktów,
 - 4 punkty IB – 58 punktów,
 - 5 punktów IB – 72 punkty,
 - 6 punktów IB – 86 punktów,
 - 7 punktów IB – 100 punktów;
- poziom SL traktowany jest jak poziom podstawowy, a poziom HL jak poziom rozszerzony;
- w przypadku, gdy na dyplomie IB podana jest punktacja danego przedmiotu wyłącznie na poziomie HL, a w zasadach rekrutacji uwzględniane są też punkty za poziom SL, przyjmuje się dla poziomu SL punkty za poziom HL.

4. Matura Zagraniczna

Matura zagraniczna jest to dokument spoza polskiego systemu edukacji, który w kraju jego wydania uprawnia do podjęcia studiów.

- Posiadane przez kandydata wyniki są analizowane przez komisje rekrutacyjne i przeliczane do skali od 0 do 100. Przeliczone w ten sposób punkty są przypisywane do przedmiotów i poziomów nowej matury. W tym celu kandydat zobowiązany jest wgrać na swój profil rekrutacyjny skany dokumentów uprawniających do ubiegania się o przyjęcie na studia oraz innych dokumentów wymaganych do podjęcia studiów w kraju ich wydania.
- Jeżeli kandydat posiada zaświadczenie o wynikach egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów z OKE, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty to posiadane przez niego wyniki będą przez komisje rekrutacyjne przeliczane w skali 1 procent = 1 punkt i przypisywane do przedmiotów, i poziomów nowej matury. W tym celu kandydat zobowiązany jest wgrać na swój profil rekrutacyjny skany dokumentów uprawniających do ubiegania się o przyjęcie na studia oraz innych dokumentów wymaganych do podjęcia studiów w kraju ich wydania. Brak wgrania skanów wskazanego dokumentu w terminie może skutkować uzyskaniem zero (0) punktów rekrutacyjnych i nieprzyjęciem na studia.

Liczba punktów rekrutacyjnych (LP) wyliczana jest według wzoru:

$$LP = 0,2 w_1 + 0,8 w_2$$

gdzie:

w_1 – oznacza punkty/ocenę za jeden przedmiot wybrany spośród: język polski, matematyka z części pisemnej egzaminu maturalnego na poziomie podstawowym

w_2 – oznacza punkty/ocenę za jeden przedmiot wybrany spośród: filozofia, geografia, historia, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie z części pisemnej egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym

przy czym:

- wyniki egzaminu maturalnego przelicza się na punkty równe częściom całkowitym liczb wyliczonych według wzoru: $P = 98 (S - m) / (M - m) + 2$, gdzie S jest przeliczaną oceną, M – maksymalną, m – minimalną (dopuszczającą – kwalifikującą) oceną według skali stosowanej w szkole zagranicznej;
- w przypadku, gdy na egzaminie maturalnym nie ma oceny za egzamin pisemny, a w zasadach rekrutacji uwzględniana jest taka ocena, przyjmuje się ocenę za egzamin ustny i odwrotnie, gdy nie ma oceny za egzamin ustny z danego przedmiotu przyjmuje się ocenę za egzamin pisemny;
- w przypadku, gdy na świadectwie dojrzałości podana jest punktacja danego przedmiotu wyłącznie na poziomie rozszerzonym, a w zasadach rekrutacji uwzględniane są też punkty za poziom podstawowy, przyjmuje się dla poziomu podstawowego punkty za poziom rozszerzony.

5. Stara Matura

Egzamin dojrzałości jest to egzamin przeprowadzany w Polsce w szkołach średnich do 2004 roku w liceach, a od 2006 roku w technikach. Egzamin ten charakteryzuje się tym, że jego wyniki są wyrażone w skali od 2 do 5 (do roku 1991) lub od 1 do 6 (w latach późniejszych).

Liczba punktów rekrutacyjnych (LP) wyliczana jest według wzoru:

$$LP = 0,2 w_1 + 0,8 w_2$$

gdzie:

w_1 – oznacza ocenę za jeden przedmiot wybrany spośród: język polski, matematyka z części ustnej egzaminu dojrzałości

w_2 – oznacza ocenę za jeden przedmiot wybrany spośród: filozofia, geografia, historia, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie z części pisemnej egzaminu dojrzałości

przy czym:

- wyniki egzaminu dojrzałości podane w ocenach przeliczane są na punkty według zasady:
 - w skali 6-stopniowej:
 - celująca – 100 punktów,
 - bardzo dobra – 85 punktów,
 - dobra – 65 punktów,
 - dostateczna – 45 punktów,
 - mierna i dopuszczająca – 30 punktów,
 - w skali 4-stopniowej:
 - bardzo dobra – 100 punktów,
 - dobra – 65 punktów,
 - dostateczna – 30 punktów,
 - dostateczna – 45 punktów.
- w przypadku, gdy na egzaminie dojrzałości nie ma oceny za egzamin pisemny z danego przedmiotu, a w zasadach rekrutacji uwzględniana jest taka ocena, przyjmuje się ocenę za egzamin ustny i odwrotnie, gdy nie ma oceny za egzamin ustny z danego przedmiotu przyjmuje się ocenę za egzamin pisemny.

Politologia studia II stopnia

Zgodnie z zasadami określonymi w uchwale nr 835 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 28 czerwca 2023 roku (jako uchwały ostatnio przeprowadzonej rekrutacji na studia w UZ) uprawnione do podjęcia studiów na kierunku politologia II stopnia są osoby, które posiadają dyplom ukończenia studiów z tytułem licencjata, inżyniera, magistra lub równorzędny. Rekrutacja odbywa się zgodnie z zasadami przyjmowania na studia drugiego stopnia zamieszczonymi w przepisach ogólnych uchwały.

Liczba punktów rekrutacyjnych (LP) jest wyliczana w oparciu o:

- przeliczony wynik ukończenia studiów wpisany do dyplomu,
- zgodność albo pokrewieństwo kierunku ukończonych studiów z wybranym kierunkiem studiów drugiego stopnia.

Przy czym:

- wynik ukończenia studiów przeliczany jest według:
 - zasady: wynik bardzo dobry, celujący – 5 punktów, wynik dobry plus, ponad dobry – 4,5 punktu, wynik dobry – 4 punkty, wynik dostateczny plus, dość dobry – 3,5 punktu, dostateczny, zadowalający – 3 punkty,
 - wzoru $P = 3(S - m)/(M - m) + 2$ – w przypadku gdy skala ocen jest inna niż stosowana na UZ, gdzie S – to wynik ukończenia studiów wpisany na dyplomie, M – to maksymalna ocena w skali stosowanej na innej uczelni, m – to minimalna (dopuszczająca/kwalifikująca) ocena w skali stosowanej na innej uczelni;
- w zależności od ukończonego kierunku studiów:
 - do wyniku ukończenia studiów dodawane są 2 punkty – gdy kierunek ukończonych studiów pierwszego stopnia jest ten sam (zgodny z wybranym kierunkiem studiów drugiego stopnia),
 - do wyniku ukończenia studiów dodawany jest 1 punkt – gdy kierunek ukończonych studiów pierwszego stopnia jest inny niż wybrany kierunek studiów drugiego stopnia, lecz został określony w szczegółowych zasadach rekrutacji dla kierunku jako pokrewny,
 - do wyniku ukończenia studiów nie są dodawane punkty – gdy kierunek ukończonych studiów pierwszego stopnia nie jest ani zgodny, ani pokrewny kierunkowi studiów drugiego stopnia.

Maksymalna do uzyskania liczba punktów rekrutacyjnych (LP) wynosi 7.

Kandydat ubiegający się o przyjęcie na studia powinien posiadać kompetencje niezbędne do podjęcia kształcenia na studiach drugiego stopnia na kierunku politologia, w szczególności:

- wiedzę w zakresie analizy zjawisk i procesów politycznych,
- umiejętności opisu i interpretacji zjawisk i procesów politycznych,
- znajomość głównych metod i narzędzi oraz paradygmatów badawczych w naukach o polityce i administracji,
- wiedzę w zakresie innych subdyscyplin społecznych służącą do zrozumienia podstawowych zjawisk politycznych i społecznych.

Za kierunki pokrewne, uważa się kierunki: administracja, bezpieczeństwo narodowe, bezpieczeństwo wewnętrzne, ekonomia, europeistyka, filozofia, historia, polityka społeczna, prawo, socjologia, stosunki międzynarodowe.

Wychodząc naprzeciw potrzebom edukacyjnym studentów trafiających na politologię po ukończeniu innego kierunku studiów wiele lat temu wprowadzono, a dla rekrutacji na rok akademicki 2024/2025

rozbudowano do 60 godzin dydaktycznych, przedmiot pt. Wprowadzenie do politologii jako obowiązkowy dla tych studentów na pierwszym semestrze studiów.

Dla rekrutacji na rok akademicki 2024/2025 limity przyjęć na kierunku politologia wynosily:

- I stopień studia stacjonarne – 25
- II stopień studia stacjonarne – 15

Możliwość zapoznania się z ofertą programową dla ocenianego kierunku oraz zasadami rekrutacji możliwe są:

1. na stronie internetowej rekrutacji: <https://rekrutacja.uz.zgora.pl/> (wersja polskojęzyczna) oraz pod adresem: <https://rekrutacja.uz.zgora.pl/en/> (wersja anglojęzyczna),
2. poprzez kontakt z Biurem Rekrutacji Uniwersytetu Zielonogórskiego – zarówno telefonicznie (w tym przeznaczony dla cudzoziemców numer telefoniczny), jak również e-mailowo,
3. stronie internetowej WNS UZ: <https://wpa.uz.zgora.pl/> (zakładka: *Kształcenie/Kierunki studiów*),
4. poprzez fanpage Uniwersytetu Zielonogórskiego, na którym publikowane są bieżące informacje z życia Uczelni – w tym w okresie rekrutacji oferta kształcenia i skrótowa prezentacja wymogów dla kandydatów, jak też informacje o aktywności studentów i absolwentów oraz ich sukcesach; Biuro Promocji UZ prowadzi także profil na platformie Instagram, YouTube i Spotify,
5. na fanpage’u WNS UZ, w której publikowane są bieżące informacje z życia WNS UZ – w tym w okresie rekrutacji oferta kształcenia i skrótowa prezentacja wymogów dla kandydatów, jak też informacje o aktywności studentów i absolwentów WNS UZ oraz ich sukcesach,
6. podczas Dni Otwartych UZ oraz Dni Otwartych WNS, w których udział biorą studenci, wykładowcy, pracownicy administracji i przedstawiciele samorządu studenckiego,
7. poprzez działania promocyjne prowadzone przez Biuro Promocji podczas targów edukacyjnych, prezentacji oferty Uczelni w szkołach ponadpodstawowych, publikację folderów i ulotek,
8. podczas spotkań z pracownikami instytutu w ramach wizyt uczniów szkół ponadpodstawowych w instytucie oraz podczas prowadzonych przez instytutu wykładów w ramach spotkań z uczniami w ich szkołach.

Uniwersytet Zielonogórski szanując zasadę równego traktowania i niedyskryminacji w równy sposób traktuje w procesie rekrutacji studentów z niepełnosprawnościami i przewlekle chorych. W postępowaniu rekrutacyjnym poddawani są oni tożsamej procedurze. Możliwość studiowania na wybranym przez siebie kierunku oddaje ideę edukacji włączającej. Celem ułatwienia dostępu do Uczelni oraz publikowanych przez nią treści, jak też organizowanych wydarzeń podejmuje się działania zwiększenia dostępności, w których aktywnie uczestniczą Pełnomocnik ds. osób z niepełnosprawnościami, Pełnomocnik ds. równego traktowania oraz Pełnomocnik ds. dostępności.

Od kandydatów na studia na kierunku politologia I stopnia nie wymaga się specyficznych kompetencji cyfrowych, wykraczających poza podstawowe umiejętności, które posiadają maturzyści. Studenci I

roku otrzymują wszelką niezbędną pomoc w zakresie przyswojenia i wykorzystywania narzędzi komunikacji elektronicznej. W przypadkach korzystania z metod i technik kształcenia na odległość opracowane zostały poradniki i niezbędniki obsługi, zapewniono także szkolenia. W razie jakichkolwiek pytań i wątpliwości studenci zwracać się mogą do pracowników Centrum Komputerowego służących wsparciem.

2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Zgodnie z § 19 Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Zielonogórskim student może się przenieść na inny kierunek studiów na Uniwersytecie na warunkach określonych przez właściwą Wydziałową Radę ds. Kształcenia. Decyzję na wniosek studenta podejmuje Rektor. Te same regulacje stosuje się także w przypadku przeniesienia się studenta z innej uczelni, w tym zagranicznej, jeżeli wypełnił wszystkie obowiązki wynikające z przepisów obowiązujących w uczelni, którą opuszcza.

Regulacja Regulaminu Studiów przewiduje, że studentowi przenoszącemu zajęcia zaliczone na uczelni innej niż macierzysta, w tym zagranicznej, przypisuje się taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom uczenia się uzyskiwanym w wyniku realizacji odpowiednich zajęć i praktyk w uczelni przyjmującej. Decyzję o przeniesieniu zajęć podejmuje, na wniosek studenta, dziekan wydziału przyjmującego po zapoznaniu się z przedstawioną przez studenta dokumentacją przebiegu studiów i stwierdzeniu zbieżności uzyskanych efektów uczenia się z efektami uczenia się zakładanymi w programie studiów dla kierunku, poziomu i profilu kształcenia, na który przenosi się student.

Obywatel polski albo obywatel Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, który 24 lutego 2022 r. był studentem uczelni działającej na terytorium Ukrainy i który oświadczy, że w tym dniu studiował na określonym roku studiów na danym kierunku i poziomie studiów na uczelni działającej na terytorium Ukrainy i nie dysponuje dokumentami poświadczającymi okresy studiów, zdane egzaminy, zaliczenia lub praktyki zawodowe, wydanymi przez tę uczelnię – może uzyskać zgodę na przeniesienie na studia na Uniwersytecie po stwierdzeniu przez Dziekana, na podstawie rozmowy weryfikującej, zbieżności uzyskanych efektów uczenia się z efektami uczenia się zakładanymi w programie studiów dla kierunku, poziomu i profilu kształcenia, na który przenosi się student. W przypadku stwierdzenia przez Dziekana różnic w programie studiów lub efektach uczenia się dziekan może zobowiązać studenta, o którym mowa w powyżej, do złożenia określonych egzaminów.

Szczegółowe warunki i zasady przeniesienia z innej uczelni oraz zmiany kierunku studiów zostały określone w Zasadach przenoszenia na kierunek lub tryb studiów oraz wznowienia studiów na Wydziale Nauk Społecznych przyjętych przez Wydziałową Radę ds. Kształcenia dnia 23 lutego 2023 r.

(dostępne na stronie internetowej: <https://wns.uz.zgora.pl/informator/przebieg-studiow>).

Wniosek o należy złożyć w Biurze Obsługi Studenta (BOS nr 1) najpóźniej dwa tygodnie przed rozpoczęciem semestru, od którego ma nastąpić przeniesienie. Przeniesienie odbywa się z początkiem roku akademickiego. Formularz wniosku o przeniesienie udostępnia się na stronie internetowej Wydziału.

Wniosek o przeniesienie sporządza się w języku polskim. Wniosek o przeniesienie powinien zawierać uzasadnienie wyjaśniające przyczyny złożenia wniosku o przeniesienie. Student do wniosku o przeniesienie obowiązany jest dołączyć jako załączniki:

- a) program studiów z roku akademickiego, na który student był rekrutowany,
- b) sylabusy z przedmiotów zrealizowanych na kierunku, z którego student ubiega się o przeniesienie,
- c) dokumentację wydaną przez uczelnię poświadczającą: dotychczasowy przebieg studiów, kierunek studiów oraz ich rodzaj, liczbę zaliczonych semestrów, uzyskaną średnią ocen w każdym semestrze oraz z toku studiów, wykaz wszystkich ocen z poszczególnych przedmiotów uzyskanych w trakcie dotychczasowego toku studiów wraz z punktami ECTS,
- d) zaświadczenie o posiadaniu statusu studenta.

Student rozpoczynający studia może ubiegać się o przeniesienie na kierunek w ciągu dwóch pierwszych tygodni pierwszego semestru studiów. Wniosek wymaga dołączenia świadectwa dojrzałości (w przypadku studiów pierwszego stopnia) lub dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia (w przypadku studiów drugiego stopnia).

W przypadku przeniesienia na inny tryb studiów, przeniesienia na kierunek studiów, wznowienia studiów student ma obowiązek zaliczyć różnice programowe. Obowiązek ten powinien zostać zrealizowany w ciągu dwóch semestrów po rozpoczęciu studiów na kierunku, na który nastąpiło przeniesienie lub wznowienie studiów. Różnice programowe i semestr, na który ma nastąpić przeniesienie są ustalane na podstawie złożonej przez studenta dokumentacji i odnotowywane w tabeli zgodności programów kształcenia. Tabelę zgodności na prośbę Dziekana przygotowuje zastępca dyrektora instytutu, w którym prowadzony jest dany kierunek studiów lub wyznaczona przez niego osoba. Zajęcia, które nie mogą zostać przeniesione na podstawie dokumentacji przedstawionej we wniosku o przeniesienie na kierunek, zostają wskazane jako różnice programowe.

Decyzję o przeniesieniu zajęć podejmuje Dziekan. Zgoda na przeniesienie na kierunek może nie zostać wyrażona:

- a) jeśli zmiana następuje z kierunku prowadzonego na WNS, a po zmianie nie zostaną zachowane limity liczebności grup dla poszczególnych zajęć dydaktycznych,
- b) jeśli student nie spełnia warunków przyjęcia na kierunek w postępowaniu rekrutacyjnym dla danego roku akademickiego,
- c) jeśli liczba punktów ECTS wskazanych w różnicach programowych jest większa niż 18,
- d) jeśli średnia arytmetyczna ocen za zaliczone semestry w toku dotychczasowego kształcenia jest niższa niż 4,75.

3. Zasady warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

Na Uniwersytecie Zielonogórskim w opisywanym zakresie obowiązują następujące akty prawne:

1. Uchwała nr 550 Senatu UZ z 25 września 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Zielonogórskim
(https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/fcp/zHVEUFAGNARASPGMAUVFOQI1dRkBIaWANA-SwFD0RJRVQVkJzFRaOLChRJVIEcBOYR/116/public/files/potwierdzanie_efektow/us_550_25_09_2019.pdf)
2. Zarządzenie nr 107 Rektora UZ z dnia 4 listopada 2019 r. w sprawie organizacji procesu potwierdzania efektów uczenia się na Uniwersytecie Zielonogórskim (https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/fcp/zHVEUFAGNARASPGMAUVFOQI1dRkBIaWANA-SwFD0RJRVQVkJzFRaOLChRJVIEcBOYR/116/public/files/potwierdzanie_efektow/zarzadzenia_rektora_uz_nr_107_2019.pdf), a tym:
 - a) Załącznik nr 1 Wzór wniosku o potwierdzenie efektów uczenia się (https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/fcp/zHVEUFAGNARASPGMAUVFOQI1dRkBIaWANA-SwFD0RJRVQVkJzFRaOLChRJVIEcBOYR/116/public/files/potwierdzanie_efektow/zarzadzenia_rektora_uz_nr_107_2019_zalacznik_1.pdf)
 - b) Załącznik nr 2 Wzór protokołu komisji weryfikującej (https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/fcp/zHVEUFAGNARASPGMAUVFOQI1dRkBIaWANA-SwFD0RJRVQVkJzFRaOLChRJVIEcBOYR/116/public/files/potwierdzanie_efektow/zarzadzenia_rektora_uz_nr_107_2019_zalacznik_2.pdf).

Obowiązują następujące terminy:

1. od 1 lutego do 30 kwietnia – termin składania wniosków o potwierdzenie efektów uczenia się;
2. do 31 maja – termin przeprowadzenia procedury potwierdzenia efektów uczenia się, zakończonej wydaniem decyzji;
3. do 30 czerwca – przeprowadzenie procedury odwoławczej.

Decyzje w sprawie potwierdzenia efektów kształcenia powinny zostać podjęte w terminie 30 dni od daty dostarczenia kompletnego wniosku, podpisania umowy i uiszczenia opłaty.

WNS UZ nie zgłaszał oferty dotyczącej potwierdzania efektów uczenia się, w związku z tym nie była przeprowadzana procedura postępowania. Podczas rekrutacji nie było możliwe przyjęcie na studia w drodze potwierdzenia efektów uczenia się.

4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania

Praca dyplomowa stanowi samodzielne opracowanie określonego zagadnienia w formie pisemnej. W Instytucie Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego student wykonuje pracę dyplomową licencjacką na studiach I stopnia i pracę dyplomową magisterską na studiach II stopnia.

Studia I stopnia – praca licencjacka

Pracę licencjacką student wykonuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego (promotora), posiadającego stopień doktora lub doktora habilitowanego. Zasady, tryb i termin wyboru bądź zmiany promotora określa Dziekan. Temat pracy dyplomowej ustalany jest przez promotora w porozumieniu ze studentem. Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej brane pod uwagę są zainteresowania naukowe studenta. Praca dyplomowa tematycznie jest związana z kierunkiem studiów. Temat pracy licencjackiej powinien być ustalony lub zaakceptowany przez promotora i podany studentowi do wiadomości na semestr przed planowanym zakończeniem studiów. Recenzentem pracy licencjackiej zwyczajowo jest nauczyciel akademicki posiadający stopień naukowy doktora habilitowanego. W sytuacji kiedy brak innego specjalisty w Instytucie recenzentem pracy może zostać pracownik ze stopniem doktora. Każdorazowo przewodniczącym komisji egzaminacyjnej zostaje samodzielny pracownik naukowy.

Realizacja pracy dyplomowej polega na samodzielnej pracy studenta i systematycznych konsultacjach z promotorem pracy oraz samodzielnej redakcji pracy dyplomowej. Ostateczny termin złożenia pracy dyplomowej przez studenta, zaakceptowanej przez promotora, nie może przekroczyć 30 czerwca br. Termin przeprowadzenia egzaminów dyplomowych przewiduje się na koniec czerwca lub pierwszą połowę lipca. W przypadku prac złożonych po 30 czerwca, wymagane jest złożenie stosownego podania do Dziekana WNS o przedłużenie terminu na złożenie pracy dyplomowej.

1. Objętość i cel pracy:

- Praca licencjacka powinna zawierać od **40 do 60 stron**, co umożliwi szczegółowe omówienie wybranego tematu z uwzględnieniem literatury przedmiotu i metod badawczych.
- Celem pracy jest wykazanie umiejętności analizy teoretycznej oraz samodzielnego opracowania problemu badawczego zgodnego z zakresem kierunku studiów.

2. Proces tworzenia pracy:

- Praca licencjacka jest przygotowywana pod opieką promotora, którym może być nauczyciel akademicki posiadający stopień doktora lub doktora habilitowanego. Temat pracy musi być uzgodniony najpóźniej na semestr przed planowanym zakończeniem studiów.
- Proces pisania obejmuje regularne konsultacje z promotorem i etapową weryfikację postępów.

3. Struktura pracy:

- **Wstęp:** określenie tematu, celu pracy, problemów badawczych lub hipotez oraz zakresu analiz.
- **Przegląd literatury:** omówienie dostępnych źródeł, stanu badań oraz literatury polemicznej.
- **Metodologia:** wskazanie użytych metod badawczych oraz definicja kluczowych pojęć.
- **Treść zasadnicza:** szczegółowe rozdziały opisujące problematykę pracy.

- **Zakończenie:** podsumowanie wyników analizy oraz weryfikacja postawionych hipotez.
- **Bibliografia i ewentualny aneks:** kompletna lista źródeł i materiałów pomocniczych.

4. Ocena i obrona:

- Po zatwierdzeniu przez promotora i recenzenta praca podlega ocenie. Egzamin dyplomowy składa się z obrony pracy przed komisją, podczas której student musi wykazać się znajomością tematyki oraz umiejętnością argumentacji naukowej.

Zgodnie z § 51 Regulaminu Studiów UZ Dziekan na wniosek promotora lub na wniosek studenta może przesunąć termin złożenia pracy dyplomowej nie dłużej niż do 14 września, jeśli ostatni semestr studiów przypada na semestr letni, w razie:

- 1) długotrwałej choroby studenta, potwierdzonej zaświadczeniami lekarskimi,
- 2) niemożliwości złożenia pracy dyplomowej w obowiązującym terminie z uzasadnionych przyczyn niezależnych od studenta.

Zob. Regulamin studiów UZ

<https://x.uz.zgora.pl/download.php?f=092bf18c9634489b6f7820c8a722c9b0>

Praca dyplomowa powinna być złożona w BOS nr 1 w wersji drukowanej (1 egzemplarz) i elektronicznej (na płycie CD lub DVD, w formacie zapisu PDF). Na życzenie promotora student może przygotować dodatkowy egzemplarz pracy dyplomowej. Praca w formie elektronicznej powinna być przygotowana w dwóch plikach w formacie PDF (całość pracy oraz sama treść pracy wraz ze stroną tytułową bez podziękowań, oświadczeń, załączników). Student składa również oświadczenie (dołączone trwale zaraz po stronie tytułowej) o samodzielnym wykonaniu pracy dyplomowej i zgodności formy wydrukowanej z elektroniczną. Zaliczenia seminarium w ostatnim semestrze studiów dokonuje promotor po zaakceptowaniu złożonego przez studenta, wymaganego regulaminem, egzemplarza pracy dyplomowej. Promotor oprócz wpisu oceny do indeksu elektronicznego składa pisemne oświadczenie na stronie tytułowej pracy, podając jednocześnie datę i składając podpis. Dodatkowo promotor może zaproponować recenzenta pracy. W przypadku braku propozycji recenzenta decyzję o jego powołaniu podejmuje Dziekan. Tematy prac są opiniowane przez Radę Dyscypliny Nauki o Polityce i Administracji oraz Wydziałową Radę ds. Kształcenia WNS.

W razie dłuższej nieobecności promotora, która mogłaby mieć wpływ na niedotrzymanie terminu złożenia pracy dyplomowej przez studenta, Dziekan wyznacza osobę, która przejmie obowiązki promotora. Pracę dyplomową ocenia promotor i recenzent powołany przez Dziekana. W przypadku negatywnej recenzji, Dziekan powołuje drugiego recenzenta. Student uzyskuje prawo przystąpienia do egzaminu dyplomowego po spełnieniu wszystkich wymagań wynikających z planu studiów oraz po uzyskaniu pozytywnych ocen z pracy dyplomowej.

Studia II stopnia – praca magisterska

Pracę magisterską w INPA student przygotowuje wyłącznie pod kierunkiem pracownika z tytułem profesora lub stopniem doktora habilitowanego. Zasady, tryb i termin wyboru bądź zmiany promotora określa Dziekan. Temat pracy dyplomowej ustalany jest przez promotora w porozumieniu ze studentem. Przy ustalaniu tematu pracy dyplomowej są brane pod uwagę zainteresowania naukowe studenta.

Praca dyplomowa tematycznie jest związana z kierunkiem studiów. Temat pracy magisterskiej powinien być ustalony lub zaakceptowany przez promotora i podany studentowi do wiadomości co najmniej na dwa semestry przed planowanym zakończeniem studiów. W uzasadnionych przypadkach promotor, w porozumieniu ze studentem, może dokonać zmiany tematu pracy dyplomowej, nie później niż przed rozpoczęciem ostatniego semestru studiów. Recenzentem pracy magisterskiej może być nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy profesora, stopień naukowy doktora habilitowanego lub doktora.

Realizacja pracy dyplomowej polega na samodzielnej pracy studenta i systematycznych konsultacjach z promotorem pracy oraz samodzielnej redakcji pracy dyplomowej. Ostateczny termin złożenia pracy dyplomowej przez studenta, zaakceptowanej przez promotora, nie może przekroczyć 30 czerwca br. Termin przeprowadzenia egzaminów dyplomowych przewiduje się na koniec czerwca lub pierwszą połowę lipca. W przypadku prac złożonych po 30 czerwca, wymagane jest złożenie stosownego podania o przedłużenie terminu na złożenie pracy dyplomowej.

Zgodnie z § 51 Regulaminu Studiów UZ Dziekan na wniosek promotora lub na wniosek studenta może przesunąć termin złożenia pracy dyplomowej nie dłużej niż do 14 września, jeśli ostatni semestr studiów przypada na semestr letni, w razie:

- 1) długotrwałej choroby studenta, potwierdzonej zaświadczeniami lekarskimi,
- 2) niemożności złożenia pracy dyplomowej w obowiązującym terminie z uzasadnionych przyczyn niezależnych od studenta.

Zob. Regulamin studiów UZ

<https://x.uz.zgora.pl/download.php?f=092bf18c9634489b6f7820c8a722c9b0>

1. Objętość i charakter pracy:

- Praca magisterska powinna liczyć **80–120 stron** i prezentować **oryginalne rozwiązanie problemu badawczego**. Wymaga się od studenta głębokiej analizy tematu oraz samodzielnego wnioskowania na podstawie przeprowadzonych badań.
- Praca ma charakter zaawansowany i często obejmuje aspekty teoretyczne i empiryczne.

2. Proces tworzenia pracy:

- Pracę przygotowuje się pod opieką promotora posiadającego tytuł profesora lub stopień doktora habilitowanego. Temat pracy musi zostać ustalony co najmniej dwa semestry przed planowanym zakończeniem studiów, z możliwością zmiany przed rozpoczęciem ostatniego semestru.
- Student zobowiązany jest do systematycznych konsultacji oraz terminowego dostarczania kolejnych części pracy.

3. Struktura pracy:

- **Wstęp:** wprowadzenie obejmuje uzasadnienie wyboru tematu, cel pracy, postawienie pytań badawczych oraz hipotez.

- **Przegląd literatury i stan badań:** Szczegółowa analiza istniejących opracowań, identyfikacja luk badawczych oraz przegląd literatury polemicznej.
- **Metodologia:** Opis zastosowanych narzędzi badawczych oraz wyjaśnienie kluczowych pojęć.
- **Treść zasadnicza:** rozdziały zawierające szczegółowe omówienie wyników badań oraz interpretację danych.
- **Zakończenie:** Weryfikacja postawionych hipotez, podsumowanie wyników i propozycje dalszych badań.
- **Bibliografia i aneks:** Kompletna dokumentacja źródeł i materiałów pomocniczych.

4. Obrona i ocena:

- Obrona pracy magisterskiej jest bardziej wymagająca niż na studiach licencjackich. Student musi przedstawić wyniki swoich badań, udowodnić oryginalność rozwiązań oraz umiejętność interpretacji danych.
- Komisja egzaminacyjna ocenia zarówno pracę, jak i prezentację oraz odpowiedzi na pytania zadane podczas obrony.

Praca dyplomowa powinna być złożona w BOS nr 1 w wersji drukowanej (1 egzemplarz) i elektronicznej (na płycie CD lub DVD, w formacie zapisu PDF). Na życzenie promotora student może przygotować dodatkowy egzemplarz pracy dyplomowej. Praca w formie elektronicznej powinna być przygotowana w dwóch plikach w formacie PDF (całość pracy oraz sama treść pracy wraz ze stroną tytułową bez podziękowań, oświadczeń, załączników). Student składa również oświadczenie (dołączone trwale zaraz po stronie tytułowej) o samodzielnym wykonaniu pracy dyplomowej i zgodności formy wydrukowanej z elektroniczną. Zaliczenia seminarium w ostatnim semestrze studiów dokonuje promotor po zaakceptowaniu złożonego przez studenta, wymaganego regulaminem, egzemplarza pracy dyplomowej. Promotor oprócz wpisu oceny do indeksu elektronicznego składa pisemne oświadczenie na stronie tytułowej pracy, podając jednocześnie datę i składając podpis. Dodatkowo promotor może zaproponować recenzenta pracy. W przypadku braku propozycji recenzenta decyzję o jego powołaniu podejmuje Dziekan. Tematy prac są opiniowane przez Radę Dyscypliny Naukowej Instytutu Nauk o Polityce i Administracji i Wydziałową Radę ds. Kształcenia WNS.

W razie dłuższej nieobecności promotora, która mogłaby mieć wpływ na niedotrzymanie terminu złożenia pracy dyplomowej przez studenta, Dziekan wyznacza osobę, która przejmie obowiązki promotora. Pracę dyplomową ocenia promotor i recenzent powołany przez Dziekana. W przypadku negatywnej recenzji, Dziekan powołuje drugiego recenzenta. Student uzyskuje prawo przystąpienia do egzaminu dyplomowego po spełnieniu wszystkich wymagań wynikających z planu studiów oraz po uzyskaniu pozytywnych ocen z pracy dyplomowej.

Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest spełnienie wymagań wynikających z programu studiów. Procedura administracyjna przygotowania dokumentów oraz ustalenie składu komisji egzaminu dyplomowego nie może być krótsza niż 14 dni licząc od daty złożenia pracy (w uzasadnionych przypadkach, na pisemną prośbę studenta, Dziekan może wyrazić zgodę na odstępianie od tej reguły).

Praca, która w postępowaniu antyplagiatowym nie uzyskała ostatecznego wyniku pozytywnego nie zostaje skierowana do oceny. W takiej sytuacji dziekan podejmuje decyzję o: a) skierowaniu studenta na powtarzanie odpowiedniej liczby semestrów, b) skreśleniu studenta z listy studentów. Promotor i recenzent przygotowują odpowiednio ocenę i recenzję pracy w terminie nie przekraczającym siedmiu dni od daty otrzymania pracy, a następnie zwracają pracę wraz z wykonaną przez siebie oceną i recenzją do właściwego Biura Obsługi Studenta (BOS nr 1). Praca dyplomowa uznana jest za ocenioną pozytywnie jeśli uzyskała dwie oceny pozytywne. W przypadku istotnej rozbieżności w ocenie pracy lub negatywnej oceny recenzenta, Dyrektor Instytutu powiadamia Dziekana o zaistniałej sytuacji, po czym Dziekan, w porozumieniu z Dyrektorem Instytutu, w ciągu dwóch tygodni wyznacza dodatkowego recenzenta. Ostateczną ocenę z pracy dyplomowej ustala promotor w porozumieniu z recenzentem. Student ma prawo zapoznać się z ocenami promotora i recenzenta dotyczącymi złożonej pracy dyplomowej, w przypadku pozytywnej oceny pracy najpóźniej na trzy dni przed egzaminem dyplomowym. Dyrektor Instytutu w porozumieniu z promotorem kieruje do Dziekana pismo z propozycją składu komisji egzaminu dyplomowego oraz terminu i miejsca obrony. Wyznaczony przez Dziekana termin i skład komisji egzaminacyjnej zostaje przekazany członkom komisji egzaminacyjnej oraz zainteresowanemu studentowi co najmniej 5 dni przed terminem obrony.

Egzamin dyplomowy przeprowadza powołana przez Dziekana komisja egzaminacyjna, licząca co najmniej trzy osoby. Przewodniczącym komisji zawsze jest nauczyciel akademicki posiadający tytuł naukowy lub stopień doktora habilitowanego. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi promotor oraz recenzent pracy dyplomowej. Promotor oraz recenzent nie mogą przewodniczyć komisji. Egzamin dyplomowy składa się z: a) odpowiedzi dyplomanta na 2 pytania dotyczące pracy, b) odpowiedzi dyplomanta na 1 wylosowane pytanie z zakresu toku studiów z listy pytań dostępnej na stronie internetowej Wydziału. Odpowiedzi na pytania są oceniane przez egzaminatorów, odrębnie każde pytanie. Warunkiem pozytywnej oceny z egzaminu dyplomowego jest otrzymanie co najmniej oceny dostatecznej z każdego zadanego podczas egzaminu pytania. W zależności od potrzeb oraz przebiegu egzaminu wszystkim członkom komisji, a w szczególności jej przewodniczącemu, przysługuje prawo do zadawania pytań dodatkowych. Ocena z egzaminu dyplomowego ustalana jest zgodnie z Regulaminem Studiów Uniwersytetu Zielonogórskiego i wpisywana w pozycji Ocena egzaminu dyplomowego. Wynik studiów stanowi średnia ważona (zaokrąglona do 2 miejsc po przecinku zgodnie z Regulaminem Studiów Uniwersytetu Zielonogórskiego), stanowiąca: $\frac{1}{2}$ średniej ocen ze studiów, $\frac{1}{4}$ średniej z oceny pracy dyplomowej oraz $\frac{1}{4}$ wyniku egzaminu dyplomowego). Wynik ogłaszany jest przez przewodniczącego komisji egzaminacyjnej w obecności dyplomanta i członków komisji.

Wymagania stawiane pracom magisterskim określa przede wszystkim ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zgodnie z którą „praca dyplomowa jest samodzielny opracowaniem zagadnienia naukowego, artystycznego lub praktycznego albo dokonaniem technicznym lub artystycznym, prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane ze studiami na danym kierunku, poziomie i profilu oraz umiejętności samodzielnej analizowania i wnioskowania”. Wykaz tematów prac dyplomowych dla kierunku politologia studia stacjonarne z lat 2023-2024 znajduje się w załącznikach (zob. zał. 3). Wśród prac znajdują się zarówno prace teoretyczne, jak i empiryczne. Student powinien w pracy wykazać umiejętności: analizy badanego materiału, w tym przede wszystkim aktów normatywnych, literatury przedmiotu (polskiej oraz zagranicznej), formułowania wniosków końcowych. Weryfikacja osiągnięcia przez studenta kompetencji związanych z prowadzeniem działalności

naukowej jest oceniana przez promotora pracy dyplomowej systematycznie na poszczególnych etapach jej powstawania. Monitoring tematów prac pokazuje ich zgodność z kierunkowymi efektami uczenia się oraz z kompetencjami promotorów do sprawowania opieki merytorycznej.

Składanie pracy dyplomowej oraz warunki dopuszczenia do egzaminu dyplomowego określają corocznie publikowane i aktualizowane zasady (*Zasady* z roku akademickiego 2024/2025 dostępne są na stronie internetowej:

<https://wpa.uz.zgora.pl/fcp/iHVEUFAGNARASPGMAUVFOS15JSE4aEgYPOxol-SVwdEQoLS0YfBw8NRkIJHB9OR0YFGSwAGhQfBQgHBw0JCUVeBxQUdxk/82/public/files/dyplomowanie/zasady-dotyczace-skladania-pracy-dyplomowej-semestr-letni-2022-2023.pdf>).

Student ma obowiązek zalogować się w Systemie Dziekanat – StudNet i w zakładce Dyplom / Praca dyplomowa wczytać przygotowane w formacie PDF dwa pliki:

- a) pierwszy – z jednolitym tekstem pracy (JSA – Jednolity System Antyplagiatowy),
- b) drugi – całą pracę wraz z oświadczeniem i innymi załącznikami pracy (ORPPD – Ogólnopolskie Repozytorium Pisemnych Prac Dyplomowych),
- c) następnie przesłać pliki do promotora.

Zgodnie z § 50 ust.1 pkt 1 Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Zielonogórskim studenci ostatniego roku studiów powinni złożyć w odpowiednim BOS-ie pracę dyplomową co najmniej na 7 dni przed planowanym egzaminem dyplomowym jednak nie później niż 30 czerwca. W uzasadnionych przypadkach (§ 51 ust. 1 Regulaminu Studiów) Dziekan, na wniosek promotora lub studenta, może przesunąć termin złożenia pracy dyplomowej nie dłużej niż do 14 września. Wniosek powinien być zaopiniowany przez promotora. Na dzień złożenia wniosku student zobowiązany jest do posiadania w indeksie elektronicznym wszystkich wpisów w tym wpisu: niezal (lub ndst) z seminarium dyplomowego (z pracy dyplomowej) w pierwszym terminie. Ocena z drugiego terminu powinna zostać uzupełniona przez promotora w indeksie elektronicznym po zaakceptowaniu przez niego pracy dyplomowej, a przed złożeniem pracy we właściwym Biurze Obsługi Studenta.

Przed złożeniem pracy dyplomowej student ma obowiązek zalogowania się w Systemie Dziekanat – StudNet i sprawdzenia następujących elementów:

- a) poprawności wprowadzonych danych osobowych – w szczególności adresu do korespondencji, daty i miejsca urodzenia, imienia (lub imion – w przypadku posiadania drugiego imienia jego podanie jest obligatoryjne) i nazwiska;
- b) uzyskania w e-indeksie zaliczenia z wszystkich przedmiotów wymaganych planem studiów;
- c) niezalegania z płatnościami za studia;
- d) sprawdzenia czy w zakładce dyplom/praca dyplomowa wgrana praca dyplomowa posiada status – JSA: „praca skierowana do obrony” oraz ORPPD: „praca zaakceptowana przez promotora”;
- e) student, który uzyskał wybitne osiągnięcia związane ze studiowanym kierunkiem studiów lub był zaangażowany w działalność studencką na rzecz Uniwersytetu Zielonogórskiego może wystąpić z wnioskiem do Prorektora ds. Studenckich o ich wpisanie do

suplementu. Wniosek należy złożyć w Dziale Spraw Studenckich w terminie co najmniej 14 dni przed datą złożenia egzaminu dyplomowego, a w przypadku kierunku lekarskiego – datą złożenia ostatniego wymaganego planem studiów egzaminu. Uzasadnienie do wniosku nie może przekroczyć liczby 600 znaków ze spacjami. Student wraz z wnioskiem dostarcza potwierdzenie otrzymanych nagród lub wyróżnień.

Student składa we właściwym BOS-ie pracę dyplomową, która uzyskała pozytywny wynik z raportu JSA oraz pozytywne recenzje promotora i recenzenta:

- a) w formie papierowej (1 egzemplarz, praca w miękkiej oprawie, drukowana dwustronnie, połączona w sposób trwały np. termozbindowany);
- b) w formie elektronicznej (płyta CD z nagraniem plikiem w formacie pdf). Dołączona płyta musi być prawidłowo opisana (imię, nazwisko studenta, temat pracy dyplomowej) i znajdować się w kopercie przyklejonej do wewnętrznej strony tylnej okładki pracy;
- c) pracę dyplomową student zobowiązany jest dostarczyć osobiście do właściwego Biura Obsługi Studenta.

Wraz z pracą student dostarcza wypełnione i podpisane oświadczenie o oryginalności pracy, oświadczenie o udostępnianiu pracy dyplomowej oraz inne oświadczenia zgodne ze szczegółowymi wymaganiami dostępnymi na stronie WNS UZ.

Zasady dyplomowania oraz dokumentacja dotycząca prac dyplomowych jest dostępna na stronie:

- 1) Wydziału Nauk Społecznych UZ – w zakładce kształcenie – Dyplomowanie:
<https://wns.uz.zgora.pl/ksztalcenie/dyplomowanie>
- 2) Biura Obsługi Studenta nr 1 (BOS1):
<https://www.bos.uz.zgora.pl/index.php?studenci/prace-dyplomowe>

Studentom, którzy złożą pracę dyplomową do właściwego Biura Obsługi Studenta w nieprzekraczalnym terminie do 30 czerwca zostanie wyznaczony termin egzaminu dyplomowego z bezpośrednim udziałem komisji w siedzibie uczelni w terminie 80 dni od daty złożenia pracy. Egzamin dyplomowy organizuje Dziekan właściwego wydziału, powołuje komisję egzaminacyjną, w uzgodnieniu z promotorami sporządza wstępny harmonogram egzaminów dyplomowych w terminie do 7 czerwca. Ten harmonogram przekazuje kierownikowi właściwego Biura Obsługi Studenta. Tradycyjnie obrony prac dyplomowych w Instytucie UZ odbywają się pomiędzy 1 a 15 lipca.

Praca dyplomowa zostanie dopuszczona do egzaminu dyplomowego po wykonaniu przez studenta wszystkich w/w czynności oraz po dostarczeniu do właściwego Biura Obsługi Studenta przez promotora/ów i recenzenta/ów podpisanych recenzji oraz wydrukowanego i podpisanego ostatecznego raportu z JSA – w terminie do 7 dni przed planowaną datą egzaminu dyplomowego.

Egzamin dyplomowy przeprowadza komisja powołana przez Dziekana. Protokół egzaminu dyplomowego oraz dokumenty niezbędne do prawidłowego przeprowadzenia egzaminu dyplomowego przygotowuje pracownik właściwego Biura Obsługi Studenta, a następnie przekazuje do właściwego wydziału w sposób ustalony z Dziekanem lub przewodniczącym Komisji. Po przeprowadzonym egzaminie dyplomowym Dziekan lub przewodniczący komisji egzaminacyjnej (w wyjątkowych przypadkach członek komisji egzaminacyjnej) przekazuje do właściwego Biura Obsługi Studenta dokumentację z przebiegu

tego egzaminu w nieprzekraczalnym terminie do dwóch dni od daty przeprowadzonego egzaminu dyplomowego. Na wniosek absolwenta złożony we właściwym Biurze Obsługi Studenta uczelnia wystawia zaświadczenie o stanie odbytych studiów wyższych. Dyplom, który nie został odebrany przez absolwenta osobiście w terminie uzgodnionym z Biurem Obsługi Studenta (nie później niż 25 dni po egzaminie dyplomowym) jest przesyłany za pośrednictwem Poczty Polskiej na adres korespondencyjny absolwenta. Pełna dokumentacja przebiegu studiów jest dostępna we właściwym Biurze Obsługi Studenta przez dwa lata po ukończeniu studiów. Po tym okresie dokumenty są przekazywane BOS nr 1 do Archiwum Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor oraz jeden recenzent. Recenzje pracy dyplomowej są jawne z wyjątkiem pracy dyplomowej, której przedmiot jest objęty tajemnicą prawnie chronioną. Tekst recenzji publikowany jest w systemie StudNet. W przypadku istotnej rozbieżności w ocenie pracy lub negatywnej oceny recenzenta dziekan wyznacza dodatkowego recenzenta. Praca dyplomowa uważana jest za ocenioną pozytywnie, jeśli uzyskała dwie oceny pozytywne. W przeciwnym razie uważana jest za ocenioną negatywnie. W takim przypadku Rektor może skreślić studenta z listy studentów na podstawie § 39 ust. 1 pkt 3 Regulaminu Studiów z powodu niezłożenia egzaminu dyplomowego albo na wniosek studenta skierować go na powtarzanie odpowiedniej liczby semestrów, by umożliwić mu przygotowanie nowej pracy. Student ma prawo zapoznać się z ocenami promotora i recenzenta dotyczącymi złożonej pracy dyplomowej, w przypadku pozytywnej oceny pracy najpóźniej na trzy dni przed egzaminem dyplomowym.

W stosunku do studenta, który nie złożył pracy dyplomowej w terminie, Rektor podejmuje decyzję o:

- 1) skierowaniu na powtarzanie odpowiedniej liczby semestrów,
- 2) skreśleniu z listy studentów na podstawie § 39 ust. 1 pkt 3 Regulaminu Studiów.

Decyzję, o której mowa w pkt 1 Rektor podejmuje wyłącznie na wniosek studenta złożony w terminie określonym w § 36 Regulaminu Studiów.

Kryteria oceny pracy dyplomowej znane są studentom. Ocena promotora (recenzja promotora) obejmuje kryteria formalne, merytoryczne oraz redakcyjne i należą do nich następujące zagadnienia:

- 1) Czy treść pracy odpowiada tematowi określonemu w jej tytule?
- 2) Ocena poprawności merytorycznej pracy
 - a) wprowadzenie do zagadnienia/uzasadnienie podjęcia tematu
 - b) sformułowanie celu, problemów, hipotez, tez
 - c) dobór metodologii, narzędzi badawczych, analizy, wnioskowania
 - d) dobór/wykorzystanie materiału empirycznego/badawczego
 - e) zgodność pracy z wymaganiami przyjętymi na kierunku
- 3) Poprawność językowa
- 4) Terminologia fachowa / branżowa / specjalistyczna / właściwa dla danej dziedziny nauki, techniki lub sztuki
- 5) Wykresy / tabele / rysunki / materiały ilustracyjne / wzory

- 6) Bibliografia (i inne materiały)
 - a) aktualna
 - b) dobrana właściwie
 - c) publikacje w języku obcym
 - d) czasopisma
 - e) źródła internetowe
- 7) Poprawność cytowania
- 8) Czy praca spełnia wymagania edytorskie stawiane pracom dyplomowym w jednostce?

Na podstawie powyższych kryteriów formułowane są ocena końcowa pracy oraz jej uzasadnienie.

Tożsame zagadnienia zawiera recenzja recenzenta, w której formułowane są ocena końcowa oraz jej uzasadnienie.

Studenci informowani są o spoczywających na nich obowiązkach związanych z przystąpieniem do obrony pracy dyplomowej w trakcie seminarium, drogą e-mailową oraz poprzez ogłoszenia publikowane na stronie WNS UZ. Stosowne komunikaty są przekazywane pracownikom sprawującym funkcje promotorów, recenzentów, przewodniczących i sekretarzy w komisjach dyplomowych. Przygotowanie materiałów do obrony spoczywa przede wszystkim na pracownikach administracyjnych UZ zatrudnionych w BOS. Współpraca w tym zakresie jest wzorcowa, dzięki czemu obrony przygotowywane są prawidłowo a same obrony przebiegają bez zakłóceń.

5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów (np. liczba kandydatów, przyjętych na studia, odsiew studentów, liczba studentów kończących studia w terminie) oraz działania podejmowane na podstawie tych informacji, jak również sposoby wykorzystania analizy wyników nauczania w doskonaleniu procesu nauczania i uczenia się studentów

W ostatnich latach liczby osób przyjętych na kierunek politologia studia I stopnia kształtują się następująco:

Rok rekrutacji	Liczba kandydatów		Liczba przyjętych	
	łącznie	W tym cudzoziemcy	łącznie	W tym cudzoziemcy
2023/2024	9	0	0	0
2024/2025	26	1	14	0

Statystyka dotycząca skreśleń z listy studentów oraz przeniesień z innych uczelni kształtuje się na kierunku politologia studia I stopnia następująco:

Kierunek i tryb studiów	Skreśleni/usunięci z listy za niespełnienie warunków rekrutacji w wymaganym terminie/rezygnacje po przyjęciu		Przeniesieni z innych kierunków	
	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025
Politologia studia I stopnia (studia stacjonarne)	3 (w tym 0 z I roku – kierunek był nie-uruchomiony)	6 (w tym 4 z I roku)	0	0

W ostatnich latach liczby osób przyjętych na kierunek politologia studia II stopnia kształtują się następująco:

Rok rekrutacji	Liczba kandydatów		Liczba przyjętych	
	łącznie	W tym cudzoziemcy	łącznie	W tym cudzoziemcy
2023/2024	12	1	6	1
2024/2025	7	0	6	0

Statystyka dotycząca skreśleń z listy studentów oraz przeniesień z innych uczelni kształtuje się na kierunku politologia studia II stopnia następująco:

Kierunek i tryb studiów	Skreśleni/usunięci z listy za niespełnienie warunków rekrutacji w wymaganym terminie/rezygnacje po przyjęciu		Przeniesieni z innych kierunków	
	2023/2024	2024/2025	2023/2024	2024/2025
Politologia studia II stopnia (studia stacjonarne)	9 (w tym 5 z I roku)	1 (w tym 0 z I roku)	0	1 (na I rok)

Struktura ilościowa osób przyjętych na studia oraz absolwentów prezentuje się następująco:

Politologia studia I stopnia

Rok akademicki rozpoczęcia studiów	Przyjęci	Ukończyli, w tym:	
		łącznie	w terminie
2020/2021	13	4	3
2021/2022	11	4	4

Politologia studia II stopnia

Rok akademicki rozpoczęcia studiów	Przyjęci	Ukończyli, w tym:	
		łącznie	w terminie
2021/2022	10	7	4
2022/2023	8	4	3

Zauważalny jest odsetek skreślonych/usuniętych z listy za niespełnienie warunków rekrutacji w wymaganym terminie/rezygnacje po przyjęciu. Różnicę między liczbą osób biorących udział w procesie rekrutacji a liczbą osób, które podjęły studia, można wyjaśnić, wskazując na migrację młodych dorosłych w kierunku ośrodków miejskich większych niż Zielona Góra. Dostrzegalna jest tendencja do traktowania Zielonej Góry jako miasta peryferyjnego i mniej atrakcyjnego w porównaniu z większymi ośrodkami miejskimi. W związku z tym część rekrutujących traktuje studia na UZ w kategoriach planu awaryjnego wobec docelowej rekrutacji na uczelniach w większych ośrodkach miejskich.

Ilościowe wskaźniki uwidaczniają największy odpływ studentów w trakcie 1 semestru studiów (na obu stopniach).

Z przeprowadzonego rozeznania oraz doświadczeń można wywnioskować, że rezygnacje ze studiów są spowodowane w dużej mierze niemożnością pogodzenia studiowania z pracą zawodową w pełnym wymiarze godzin – zwłaszcza z pracą wymagającą pełnej dyspozycyjności, w tym w służbach mundurowych (miejscu pracy znacznego odsetka studentów kierunku politologia). Pośród istotnych powodów rezygnacji należy także wskazać wysokie wymagania w połączeniu z trudnościami adaptacyjnymi do warunków studiowania odmiennych od kształcenia w szkole średniej. Jako przeszkodę utrudniającą możliwość kontynuacji studiów można również wskazać słaby rozwój komunikacji publicznej w regionie i związany z nim problem wykluczenia komunikacyjnego. Likwidacja poszczególnych połączeń autobusowych czy kolejowych komplikuje sposobność dalszego studiowania osobom, które na stałe mieszkają poza Zieloną Górą.

Mniejsza liczba studentów sprzyja z drugiej strony indywidualizowaniu kontaktów studentów i wykładowców. Intensyfikacja relacji pomiędzy studentami i wykładowcami pozytywnie oddziałuje także na przebieg procesu kształcenia poprzez możliwość poświęcenia większej uwagi i czasu potrzebom studentów.

Struktura ilościowa i jakościowa badane są na bieżąco z wykorzystaniem narzędzi systemu Dziekanat służącego obsłudze procesów w Uniwersytecie Zielonogórskim. Dane w nim zawarte pozwalają ustalić m.in. takie dane jak aktualna liczebność grup wykładowych i ćwiczeniowych oraz laboratoryjnych i konwersatoryjnych, jak też wyniki zaliczeń kolejnych etapów kształcenia. Bieżące monitorowanie służy podejmowaniu decyzji o tworzeniu lub likwidacji grup zajęciowych. W sytuacjach wymagających natychmiastowej interwencji dochodzi do zmiany liczby grup zajęciowych nawet w trakcie semestru. Decyzje takie podejmowane są w porozumieniu z Dyrektorem INPA UZ jako oddziałujące na obciążenia nauczycieli akademickich. O wszystkich działaniach na bieżąco informowani są studenci. Niezbędne korekty wprowadzane są do planu zajęć.

Bieżące wyniki oceny postępów studentów w osiąganiu efektów uczenia się z danego przedmiotu są podawane do wiadomości studentów przez wykładowcę prowadzącego daną formę zajęć w sposób uzgodniony ze studentami. Dopiero oceny semestralne z przedmiotu wpisywane są do e-indeksu i widoczne w systemie Dziekanat.

Prowadzone są także monitoring realizacji programu studiów oraz aktualizacja procedur określających przebieg procesu dyplomowania – od chwili wyznaczenia nauczycieli akademickich, którzy będą prowadzić seminaRIA dyplomowe, przez proces zapisów, przygotowanie pracy dyplomowej, po jej obronę i wydanie dyplomu ukończenia studiów wyższych.

Na Uniwersytecie Zielonogórskim za szczególnie istotne przyjmuje się opinie studentów formułowane w różnego rodzaju ankietach, przy czym do najważniejszych należą ankietę w ramach oceny procesu kształcenia, ankietę zadowolenia z warunków studiowania oraz ankietę w ramach akcji „Oceń Belfra”. Proces ankietowania jest dobrowolny – w szczególności uczestnictwo w nim nie oddziałuje na jakiegokolwiek prawa i obowiązki studentów. Proces ankietowania jest anonimowy. W celu zachęty jak najszerszego grona studentów do udziału w procesie ankietowania wydziału zostały pogrupowane i w swoich kategoriach wydział z najwyższym odsetkiem studentów uczestniczących w ankietach wygrywa dzień wolny od zajęć dydaktycznych udzielany przez Rektora UZ. Pośród wszystkich uczestników losowane są także nagrody. Opracowaniem ankiet zajmuje się w każdym przypadku zespół ekspertów, a ich wyniki przekazywane są osobom odpowiedzialnym na kolejnych szczeblach struktury organizacyjnej UZ za jakość kształcenia i jego realizację – w szczególności właściwemu prorektorowi, dyrektorom instytutów i jednostek ogólnouczeniowych, kierownikom katedr i innych jednostek organizacyjnych oraz samym pracownikom, którego konkretna ankietę dotyczy. Wyniki ankiet są podstawą do wdrażania rozwiązań sprzyjających poprawie jakości kształcenia. Działania w tym zakresie są wielowymiarowe i obejmuje dostosowywanie programów studiów do potrzeb wynikających z ankiet, modyfikację zasad zaliczania przedmiotów, a nawet podejmowanie decyzji personalnych w zakresie powierzenia do prowadzenia zajęć określonym osobom – w skrajnych przypadkach służą jako kryterium w podejmowaniu decyzji o rozwiązaniu stosunku pracy z nauczycielem akademickim lub nie kontynuowaniu współpracy z wykładowcą zatrudnionym w ramach umowy prawa cywilnego. Wyniki ankiet stanowią składową ocenę pracy nauczyciela akademickiego.

6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się określone zostały w Regulaminie Studiów na Uniwersytecie Zielonogórskim (tekst jednolity w brzmieniu wynikającym z załącznika do uchwały nr 478 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 27 kwietnia 2022 roku w sprawie zmian w Regulaminie studiów na Uniwersytecie Zielonogórskim).

W Regulaminie Studiów na Uniwersytecie Zielonogórskim uregulowano przede wszystkim prawa i obowiązki studentów, w tym dotyczące zaliczania przedmiotów objętych programem kształcenia, przystępowaniem do egzaminów, jak też zaliczaniem etapów studiów i zakończeniem procesu kształcenia – w tym przystąpieniem do obrony pracy dyplomowej oraz wydania dyplomu ukończenia studiów. W ramach regulacji Regulaminu Studiów zawarto także zasady weryfikowania osiągnięć studenta, uprawnień związane z możliwością wnoszenia odwołań i konsekwencje niezaliczenia przedmiotu lub nieukończenia studiów. Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia określa program studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia.

Całościowo ujmowane zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się tworzą kompleksowy i wielopłaszczyznowy zespół działań monitorujących realizowanych wieloobszarowo. Czynności związane z monitoringiem zasad sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się dokonywane są poprzez badanie planu studiów, jego programu oraz poszczególnych kart przedmiotów (sylabusów) przez pryzmat wyznaczonych celów i treści programowych. Uwzględnia się przy tym spójność efektów kierunkowych z założonymi dla określonego przedmiotu efektami uczenia się. Działania monitorujące związane są także z obszarem dyplomowania od etapu opiniowania prowadzących seminaRIA dyplomowe na danym roku studiów, poprzez weryfikację i akceptację tematów prac dyplomowych, terminowość dokonywanych zgłoszeń i przeprowadzania obron prac dyplomowych, jak też czynności administracyjno-technicznych służących ich przeprowadzeniu.

Zgodnie z § 9 ust. 2 pkt 5 Regulaminu Studiów sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia określa:

- a) w przypadku studentów na pierwszym stopniu program studiów dla kierunku politologia studia I stopnia,
- b) w przypadku studentów na drugim stopniu program studiów dla kierunku politologia studia II stopnia.

W ramach wyznaczonych Regulaminem Studiów większość przedmiotów prowadzonych w ramach wykładu kończy się egzaminem. Powyższe dotyczy głównie przedmiotów obieralnych. Ćwiczenia, konwersatoria oraz lektoraty kończą się zaliczeniem na ocenę. Wyjątkiem są zaliczenia ostatniego semestru lektoratu języka obcego oraz przedmiotów do wyboru z grupy B.2, które w ostatnim semestrze przewidzianym dla tych przedmiotów kończą się egzaminem.

Formy egzaminów i zaliczeń określone są w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Dopuszczalne są egzaminy – ustne, opisowe, testowe i inne (w tym także polegające na rozwiązaniu zadań praktycz-

nych). W przypadkach alternatywnie sformułowanych prowadzący zajęcia wraz ze studentami uzgadnia na początku semestru formę zaliczenia mieszczącą się w ramach wynikających z sylabusu. Odstępstwa od uzgodnionej formy egzaminu, co dotyczy w szczególności egzaminów pisemnych opisowych (nietestowych), możliwe są zwłaszcza w przypadku studentów z niepełnosprawnością niepozwalającą na przystąpienie do egzaminów czy też innych powodów (głównie względy chorobowe) uniemożliwiających przystąpienie do egzaminu w przewidzianej formie.

Zgodnie z Regulaminem Studiów w przypadku, kiedy program studiów przewiduje egzamin z przedmiotu, warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uprzednie zaliczenie wszystkich form zajęć realizowanych w ramach danego przedmiotu.

Zasady przeprowadzania egzaminów i zaliczeń unormowane są w swej zasadniczej części w Regulaminie Studiów i doznają doprecyzowania w programie studiów. Egzaminy odbywają się w czasie sesji egzaminacyjnej. Termin egzaminu proponuje egzaminator w porozumieniu ze studentami. Harmonogram sesji egzaminacyjnej ustala Dziekan, uwzględniając propozycje egzaminatorów i podaje do wiadomości studentów nie później niż dwa tygodnie przed początkiem sesji egzaminacyjnej. Liczba obowiązkowych przedmiotów z egzaminem w jednym semestrze nie może przekroczyć czterech. Większa liczba przedmiotów z egzaminem w jednym semestrze jest dopuszczalna, o ile student zapisze się na takie przedmioty. Zakres egzaminu może obejmować program zajęć w ramach jednego przedmiotu, realizowanych we wcześniejszych semestrach, o ile nie kończyły się one egzaminem.

Egzamin przeprowadza odpowiedzialny za przedmiot. W szczególnych przypadkach Dziekan może wyznaczyć do przeprowadzenia egzaminu innego nauczyciela akademickiego specjalizującego się w przedmiocie. Dziekan w wyjątkowych i szczególnie uzasadnionych przypadkach może zarządzić powtórzenie egzaminu. Student ma prawo wglądu do ocenionej pisemnej pracy egzaminacyjnej w okresie dwóch dni roboczych od wystawienia oceny, w miejscu i w terminie wyznaczonym przez egzaminatora.

Student ma obowiązek przystąpić do egzaminów w terminach ustalonych w harmonogramie sesji. Za zgodą egzaminatora student, który spełnił warunki umożliwiające przystąpienie do egzaminu, może do niego przystąpić w innym terminie – także przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej, jednak nie później niż przed jej zakończeniem. O zmianie daty egzaminu egzaminator informuje Dziekana. Warunki oraz zasady przystąpienia do egzaminu w terminie innym niż ustalony w harmonogramie sesji określa właściwa Wydziałowa Rada ds. Kształcenia. Dziekan może w szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuścić studenta do egzaminu po sesji egzaminacyjnej, ale nie później niż dwa tygodnie po jej zakończeniu. Składanie egzaminu w tym trybie nie zwalnia studenta od uczestniczenia w zajęciach następnego semestru.

Student, który nie stawiał się na egzaminie w ustalonym terminie i w ciągu trzech dni nie usprawiedliwił nieobecności, traci prawo do jednego terminu egzaminacyjnego z tego przedmiotu. Egzaminator odnotowuje to wpisaniem oceny niedostatecznej. Zasady usprawiedliwienia nieobecności na egzaminach określa dziekan. Powyższe stosuje się odpowiednio wobec studenta, który nie został dopuszczony do egzaminu z powodu niezaliczenia zajęć realizowanych w ramach danego przedmiotu. Studentowi należy umożliwić uzyskanie zaliczenia tych zajęć przed drugim terminem egzaminacyjnym z tego przedmiotu.

Student ma prawo do zdawania jednego egzaminu w terminie pierwszym i jednego egzaminu poprawkowego z każdego przedmiotu. Egzamin poprawkowy może odbyć się nie wcześniej niż po upływie tygodnia od pierwszego terminu egzaminu z danego przedmiotu.

Student, który zgłasza uzasadnione zastrzeżenia do oceny uzyskanej z egzaminu bądź do przebiegu egzaminu, ma prawo w ciągu trzech dni roboczych od dnia wprowadzenia oceny do indeksu elektronicznego złożyć do dziekana wniosek o przeprowadzenie egzaminu komisyjnego.

Na wniosek studenta Dziekan może zarządzić w uzasadnionych przypadkach egzamin komisyjny, który powinien się odbyć nie później niż w terminie siedmiu dni roboczych od daty złożenia wniosku. Dziekan może również zarządzić egzamin komisyjny z własnej inicjatywy, nie później jednak niż w terminie siedmiu dni od daty kwestionowanego egzaminu. Dziekan powołuje komisję egzaminacyjną dla przeprowadzenia egzaminu komisyjnego, w skład której wchodzi:

- 1) nauczyciel akademicki co najmniej ze stopniem naukowym doktora jako przewodniczący komisji,
- 2) dwóch specjalistów z zakresu przedmiotu objętego egzaminem lub przedmiotu pokrewnego, z wyłączeniem egzaminatora, który przeprowadzał poprzedni egzamin.

W egzaminie komisyjnym może wziąć udział obserwator wskazany przez studenta. Ocena z egzaminu komisyjnego unieważnia kwestionowaną ocenę. Szczegółowe zasady przeprowadzania egzaminu komisyjnego, w tym formę egzaminu, określa Dziekan.

Student uczestniczący w pracach naukowo-badawczych lub wdrożeniowych może być zwolniony z udziału w niektórych zajęciach w ramach przedmiotu, z którym tematycznie związana jest realizowana praca. O takim zwolnieniu decyduje prowadzący zajęcia, z których ma być zwolniony student.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

W roku akademickim 2024/25 zajęcia dydaktyczne na kierunku politologia prowadzi 29 nauczycieli akademickich, w tym 22 pracowników na etacie badawczo-dydaktycznym, 4 na etacie dydaktycznym oraz 3 profesorów wizytujących. W samym Instytucie nie są zatrudnieni pracownicy na etacie dydaktycznym. Poza pracownikami Instytutu pojedyncze przedmioty realizują pracownicy zatrudnieni na Wydziale Nauk Społecznych, a także w kilku instytutach Uniwersytetu Zielonogórskiego: Instytucie Nauk o Zdrowiu, Instytucie Historii, Instytucie Filologii Polskiej czy Instytucie Filologii Germańskiej. Instytut Nauk o Polityce i Administracji nie ma potrzeby kadrowej zatrudniania pracowników na umowę-zlecenie.

Według danych (stan na 28.11.2024r.) liczba studentów na kierunku politologia wynosiła 32 osoby. Wskazuje to na niski współczynnik relacji studentów na pracownika, który jest jednym z niższych na Uczelni.

Dorobek naukowy nauczycieli akademickich wskazuje, że posiadają oni osiągnięcia i kompetencje, które zapewniają realizację programu studiów na kierunku politologia.

Z perspektywy liczby i struktury zatrudnienia nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku politologia stwierdzić należy, że spełnia ona wymogi prawa, które są określone dla kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim.

W INPA UZ zatrudnieni są: 1 profesor, 7 doktorów habilitowanych oraz 9 doktorów, zarówno specjalistów z nauk społecznych, jak i nauk humanistycznych.

W jednostce są zatrudnieni pracownicy naukowcy o różnych specjalnościach w obszarze nauk społecznych. Każdy z pracowników zarówno indywidualnie, jak i w zespołach prowadzi własne badania dotyczące interesujących go dziedzin. Wśród projektów realizowanych przez kadrę INPA UZ duża część dotyczy różnych gałęzi nauk o polityce i administracji, często mających charakter interdyscyplinarny.

Osoby te są zatrudnione w 3 Katedrach w ramach Instytutu Nauk o Polityce i Administracji, których działalność badawcza i dydaktyczna obejmuje badania nad stosunkami międzynarodowymi i polityką bezpieczeństwa, teoriami politycznymi i systemami politycznymi, politologią religii oraz badaniami nad mniejszościami narodowymi, etnicznymi i postulowanymi.

Dorobek naukowy jest również związany z obszarem kształcenia na przedmiotowym kierunku oraz efektami kształcenia określonymi dla tego kierunku.

Publikacje naukowe pracowników prowadzących zajęcia ze studentami ukazują się w znaczących wydawnictwach oraz czasopiśmie, również w tych, które znajdują się na wykazach wydawnictw i czasopiśmie MNiSW.

Dodatkowo na kierunku politologia zajęcia powierzane są profesorom wizytującym (visiting professors), co jest zabiegiem celowym Dyrekcji Instytutu i popieranym od kilku lat przez władze Uniwersytetu jako środek podnoszący jakość kształcenia, możliwość budowania relacji pomiędzy ośrodkami naukowymi. Każdorazowo osoba zatrudniona na stanowisku profesora wizytującego w INPA bardzo dobrze lub w stopniu biegłym posługuje się językiem polskim, co pozwala na swobodny przebieg procesu kształcenia i ułatwia kontakt ze studentami.

Wymiar godzin dydaktycznych oraz zasady i reguły zatrudniania osób na stanowisko profesora wizytującego na Uniwersytecie Zielonogórskim regulują przepisy wewnętrzne: <https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/ksztalcenie/profesor-wizytujacy>.

4.2 Obsada zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej

Nauczyciele akademicy zatrudnieni są w INPA w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych. Prowadzą zajęcia w ramach pensum dydaktycznego, które odpowiednio wynoszą:

- 1) na stanowisku badawczo-dydaktycznym:
 - o dla asystentów i adiunktów – 240 h
 - o dla profesorów uczelnianych (doktor habilitowany lub równoważny tytuł) – 210 h
 - o dla profesorów – 180 h

Wewnątrzuniwersyteckie regulacje normują zasady redukcji pensum, jak również warunki udzielenia odpłatnych urlopów naukowych. Redukcje wynikają z racji pełnionych funkcji lub dodatkowej aktywności na rzecz Uczelni. Powyższe zasady reguluje Regulamin pracy UZ – zob. <https://x.uz.zgora.pl/intranet/ap/regulaminy/Regulamin-Pracy-29122020-2.pdf>.

Zgodnie z regulaminem pracy (§22) na realizację obowiązku kształcenia i wychowywania studentów składa się realizacja pensum dydaktycznego oraz inne prace związane z procesem dydaktycznym, kształceniem i wychowywaniem studentów.

Dorobek naukowy oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich pozwalają na realizowanie programu studiów. Poszczególne zajęcia wynikające z programu studiów są prowadzone przez osoby, których działalność naukowa i dydaktyczna jest adekwatna do zakładanych efektów kształcenia i pozwala ją realizować. Nauczyciele akademicy są dobierani do prowadzenia zajęć zgodnie z zakresem prowadzonych badań naukowych oraz kompetencjami dydaktycznymi.

Zasady obsady zajęć są transparentne i leżą w gestii Dyrekcji INPA UZ, która tego dokonuje prowadząc konsultacje z pracownikami instytutu oraz dyrektorami innych instytutów zaangażowanych w pracę dydaktyczną na kierunku politologia.

Według regulaminu organizacyjnego UZ Dyrektor INPA UZ w porozumieniu z Dziekanem WNS zapewnia przydział zajęć dydaktycznych zgodnie z kompetencjami nauczycieli akademickich oraz osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych. Ponadto Dyrektor INPA UZ odpowiada za przygotowanie obciążeń dydaktycznych, zmian do obciążeń oraz sprawozdań z realizacji zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, a także nadzoruje realizację zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników badawczo-dydaktycznych, dydaktycznych oraz zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych – zob. Regulamin Organizacyjny UZ, załącznik nr 3 do zarządzenia Rektora UZ z dnia 22 lutego 2022 r. w sprawie zmiany regulaminu organizacyjnego- <https://x.uz.zgora.pl/download.php?f=0fcbc040bd90e7f85a5353d7957e8407>.

Ponadto w zakresie kadry dydaktycznej i obsadzanych zajęć istotne znaczenie odgrywa doświadczenie pracownika i umiejętności praktyczne. Przy obsadzie zajęć prowadzonych przez pracowników istotne znaczenie ma doświadczenie dydaktyczne.

Badania naukowe są wykorzystywane w celu wzbogacenia treści programów kształcenia. Rozwijanie zainteresowań naukowych w poszczególnych specjalizacjach przez zatrudnionych nauczycieli akademickich pozwala na uwzględnienie nowych rodzajów zajęć prowadzonych na kierunku politologia. Umożliwia to poszerzenie oferty o nowe zajęcia pozwalające zdobyć umiejętności przydatne na rynku pracy i rozwijających indywidualne zainteresowania studentów.

Współpraca jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym, samorządowym oraz naukowym od wielu lat układa się bardzo dobrze. Do instytucji i przedsiębiorstw, z którymi Instytut prowadzi współpracę należą: Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego, Urząd Miejski w Przemkowie, Euroregion Sprewa-Nysa-Bóbr, Ekoenergetyka Polska czy Europe Direct Zielona Góra, licea ogólnokształcące w województwach: lubuskim i dolnośląskim. Podjęte zostały działania mające na celu współpracę, wspieranie się fachową pomocą i wiedzą, szczególnie w zakresie prowadzenia badań naukowych, zajęć dydaktycznych oraz organizowania konferencji i sympozjów naukowych.

4.3 Łączenie przez nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączanie studentów w prowadzenie działalności naukowej

Nauczyciele akademicy na kierunku politologia łączą pracę naukową i dydaktyczną. Wskazać należy na znaczącą liczbę publikacji naukowych osób prowadzących zajęcia na przedmiotowym kierunku. Dobrek publikacyjny obejmuje zarówno publikacje o charakterze naukowym.

Publikacje pracowników są wydawane w renomowanych wydawnictwach oraz czasopismach krajowych oraz międzynarodowych.

Prowadzone badania naukowe, których efektem są publikacje mają charakter indywidualny oraz zespołowy (np. poprzez współautorstwo). Efekty badań naukowych, które aktualizują wiedzę w danej dyscyplinie są na bieżąco przekazywane studentom poprzez działalność dydaktyczną na wykładach, ćwiczeniach, seminariach oraz konwersatoriach. Zaznaczyć należy, że istnieje zgodność przedmiotu badań naukowych z obszarem naukowo-dydaktycznym przedmiotowego kierunku.

Należy podkreślić, że INPA UZ wydaje własne czasopismo „Przegląd Narodowościowy – Review of Nationalities”, które znajduje się w wykazie czasopism punktowanych.

Zaznaczyć należy, że osoby prowadzące zajęcia na przedmiotowym kierunku biorą udział w licznych konferencjach naukowych o zasięgu krajowym oraz międzynarodowym. Studenci działalność naukową rozwijają, również we współpracy z kadrą akademicką, w ramach koła naukowego (zob. załącznik nr 5 do załączników uzupełniających – charakterystyka pracowników).

4.5. Założenia, cele i skuteczność prowadzonej polityki kadrowej, z uwzględnieniem metod i kryteriów doboru oraz rekrutacji kadry, sposobów, zasad i kryteriów oceny jakości kadry oraz udziału w tej ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także wykorzystania wyników oceny w rozwoju i doskonaleniu kadry

Zasady zatrudnienia na Uczelni regulowane są przede wszystkim przepisami ustawy - prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz przepisami statutu UZ –zob. <https://x.uz.zgora.pl/download.php?f=a555d7269e2e6a258850951ad0b11af5>

Dodatkowo zasady zatrudniania określone są w Wymaganiach naukowych przy zatrudnianiu nauczycieli akademickich w grupie pracowników badawczo-dydaktycznych na stanowisko profesora uczelni Załącznik nr 3 do Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego

Zob. <https://x.uz.zgora.pl/download.php?f=ffd110df9c1d4e990120a71629bcd7d9>

oraz dodatkowych wymaganiach dla osób zatrudnianych na stanowiskach adiunkta, starszego wykładowcy, wykładowcy i asystenta w zakresie znajomości języka obcego, w tym zasady potwierdzania znajomości języka lub przeprowadzania egzaminu językowego Załącznik nr 4 do Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego zob. <https://x.uz.zgora.pl/download.php?f=3c5ea9a2a246d91730e33c2071f3a384>.

Zatrudnienie nauczyciela akademickiego w pełnym wymiarze czasu pracy odbywa się na podstawie konkursu.

Nowi nauczyciele akademicy zatrudniani są na czas określony na 2 lata, co pozwala sprawdzić ich wiedzę i kompetencje do prowadzenia działalności badawczej i dydaktycznej. W Instytucie Nauk o Polityce i Administracji nie są zatrudniani od lat pracownicy na etat dydaktyczny, a wyłącznie na etat badawczo-dydaktyczny.

Zasady rekrutacji i wyłonienia pracownika w drodze konkursu są istotnym elementem prowadzonej na Uczelni polityki zatrudnienia, mającej na celu optymalizację i zapewnienie rozwoju w sferze zarówno dydaktycznej oraz zagwarantowaniu wysokiej jakości kształcenia i prowadzonych badań naukowych. Realizowane zgodnie z przyjętą 26 listopada 2024 r. strategią rozwoju Instytutu Nauk o Polityce UZ.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Instytut Nauk o Polityce i Administracji swoją siedzibę ma przy Alei Wojska Polskiego 69, w budynku A-16 i to w tamtym budynku zasadniczo odbywają się zajęcia na kierunku politologia. Pojedyncze przedmioty, przede wszystkim lektoraty z języków obcych, prowadzone są w nieodległym budynku A-20, w bezpośrednim sąsiedztwie Biblioteki UZ. Sama ul. Wojska Polskiego jest jedną z głównych ulic miasta, dobrze skomunikowana z jego pozostałą częścią. Budynki A-16 i A-20 są budynkami wznoszonymi pod potrzeby kształcenia studentów. Wokół nich znajdują się liczne miejsca parkingowe, w niedalekiej odległości jest przystanek komunikacji miejskiej oraz liczne punkty usługowe.

Studenci i wykładowcy oraz pracownicy administracyjni mają zapewnieni dostęp do ogólnouczelnianego systemu teleinformatycznego zapewniającego obsługę administracyjną. Studenci wyposażeni zostali w dostęp poprzez StudNet, zaś pracownicy – PracNet. W zależności od pełnionej funkcji każdej osobie przypisany jest określony zakres uprawnień.

Poprzez System StudNet studenci mają dostęp do:

1. e-indeksu
2. narzędzi ewaluacyjnych - ankiet
3. zapisów elektronicznych na przedmioty do wyboru
4. zakładki e-learning
5. uniwersyteckiej poczty elektronicznej.

W ramach funkcjonalności systemu PracNet nauczyciele akademicy mają dostęp m.in. do:

1. prac dyplomowych i obron prac dyplomowych (w zakresie wyznaczanym charakterem uczestnictwa w komisji),
2. list studentów uczęszczających na prowadzone przez pracownika zajęcia dydaktyczne,
3. e-indeksu oraz
4. uniwersyteckiej poczty elektronicznej.

Odrębnie funkcjonuje elektroniczny serwis, w którym publikowana jest oferta dydaktyczna UZ – SylabusUZ, który został przygotowany w ramach UZ i dla jego potrzeb. Z uwzględnieniem struktury organizacyjnej uczelni w zakresie dydaktyki nastąpiło przyporządkowanie kierunków studiów do poszczególnych wydziałów a w ich ramach z podziałem na poszczególne lata rekrutacji publikowane są programy studiów wraz z kartami przedmiotów (sylabusy). Przejrzysta struktura sprawia, że bez trudu każdy zainteresowany może odnaleźć i zapoznać się z sylabusem do przedmiotu realizowanego w danym cyklu kształcenia. Pełna oferta dydaktyczna dostępna jest pod adresem: <https://webapps.uz.zgora.pl/syl/> zaś oferta WNS UZ, do którego przyporządkowany jest INPA pod adresem: <https://webapps.uz.zgora.pl/syl/index.php?/main/offerFacultyDetails/293>. Oferta ta obejmuje studia I stopnia, studia II stopnia, studia jednolite magisterskie, studia podyplomowe oraz program dla studentów zagranicznych przyjeżdżających w ramach programu Erasmus / Erasmus+.

Od wielu lat z powodzeniem wykorzystuje się w Uczelni system planowania zajęć dydaktycznych oraz jego prezentacji w wersji elektronicznej na stronie internetowej: <http://www.plan.uz.zgora.pl/> Publikowane plany zajęć uwzględniają strukturę organizacyjną Uczelni w zakresie dydaktyki – kierunki studiów w ramach wydziałów. W planie zajęć odrębnie można zapoznać się z planem konkretnej grupy administracyjnej – w tym specjalności, nauczyciela akademickiego i osób zatrudnionych w ramach umów cywilnoprawnych, jak też obłożeniem konkretnej sali dydaktycznej. System planowania skorelowany został z elektroniczną kontrolą dostępu. Poza uprawnionymi ogólnie osobami pełniącymi funkcje administracyjne lub pomocnicze dostęp do konkretnej sali dydaktycznej posiada pracownik, który w wynikającym z planu zajęć terminie ma odbywać zajęcia. Klucze wydane są z wykorzystaniem dyspozytorów i spersonalizowanych kart RFID. Plan zajęć udostępniony został również na aplikację mobilną – Plan UZ, która pobrać można bezpłatnie w Sklepie Play. Aplikacja została dostosowana do roku akademickiego 2024/2025 (data aktualizacji: 25.09.2024).

Poza okresem zdalnego nauczania wynikającego z pandemii COVID-19 nie jest przewidziane stałe wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość w procesie dydaktycznym. Nie oznacza to jednak pozbawienia studentów i pracowników z możliwości korzystania z tego kanału komunikacji. Bywa on wykorzystywany dla potrzeb indywidualnych konsultacji czy też spotkań kół naukowych i innych nieformalnych grup studenckich. Na prośbę studentów, poza tradycyjnymi środkami, również w wersji elektronicznej udostępniane są materiały dydaktyczne. Studenci i wykładowcy mają w tym zakresie możliwość korzystania ze środowiska Google Classroom oraz aplikacji Google – popularnością cieszy się w szczególności Google Meet.

W razie podjęcia decyzji o wykorzystaniu metod kształcenia zdalnego na WNS UZ działa i jest stale doskonalona jest platforma Moodle.

We wszystkich budynkach UZ – w tym budynku WNS UZ (A-16) dostępna jest uniwersytecka bezprzewodowa sieć internetowa. Obecnie (stan na 28.11.2024r.) trwa proces modernizacji Internetu bezprzewodowego w budynku A-16 koordynowany przez Centrum Komputerowe UZ celem usprawnienia prac monitorów interaktywnych zamontowanych w salach dydaktycznych i zwiększenia mocy i zasięgu Internetu dla pracowników i studentów przebywających w budynku. Prace są realizowane na wniosek Dyrekcji INPA.

W ramach Uczelnianej Sieci Komputerowej Uniwersytetu Zielonogórskiego utworzona została odpowiadająca infrastruktura, na bazie której uruchomiono usługi związane z bezprzewodowym dostępem do sieci uczelnianej oraz Internetu. Dla użytkowników dostępne są następujące sieci bezprzewodowe:

1. eduroam
2. www.internet.zgora.pl
3. konferencja (sieć uruchamiana na żądanie, na potrzeby organizowanych na UZ konferencji, seminariów, spotkań, itp.).

Korzystając z uniwersyteckiej sieci internetowej studenci mają zapewniony dostęp do wszystkich baz wiedzy w niej dostępnych. Przy wykorzystaniu dostępu zdalnego przez serwer PROXY/Cache realizowany jest dostęp do zasobów zewnętrznych. Posługiwanie się dostępem zdalnym przez serwer PROXY daje także możliwość uzyskania wiedzy o treści aktów normatywnych, do których dostęp jest ograniczony do uprawnionych użytkowników uniwersyteckiej sieci internetowej.

W procesie kształcenia wykorzystywane są także sale informatyczne.

Studenci mają możliwość korzystania ze sprzętu komputerowego w Bibliotece Uniwersytetu Zielonogórskiego.

W możliwości korzystania z licznych rozwiązań techniczno-informatycznych studenci uzyskują wsparcie pracowników Centrum Komputerowego. W zależności od występującego pytania lub problemu korzystać można z różnych metod komunikacji – od osobistej wizyty w CK, poprzez korespondencję e-mailową, jak też telefonicznie – w tym sprawach pilnych na wskazane numery telefonów.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

- 1. Współpraca uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami oraz jej wpływ na koncepcję kształcenia, efekty uczenia się, program studiów i jego realizację, w tym realizację praktyk zawodowych**

Współpraca uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego została wpisana w cele strategiczne uczelni na lata 2021-2030 przyjęta Uchwałą Senatu w dniu 30.06.2021 r. Badania naukowe są wykorzystywane w celu wzbogacenia treści programów kształcenia. Rozwijanie zainteresowań naukowych w poszczególnych specjalizacjach przez zatrudnionych nauczycieli akademickich pozwala na uwzględnienie nowych rodzajów zajęć prowadzonych na kierunku Politologia. Dotyczy to zwłaszcza przedmiotów specjalnościowych oraz katalogu autorskich przedmiotów do wyboru. Umożliwia to poszerzenie oferty o nowe zajęcia pozwalające zdobyć umiejętności przydatne na rynku pracy. Pracownicy analizują także praktyczne aspekty tematyki, którą się zajmują np. jako eksperci, co wpływa na podniesienie ich kompetencji merytorycznych. Oprócz podnoszenia poziomu zajęć obowiązkowych, które wynikają z programu studiów, umożliwia to również przygotowanie przedmiotów fakultatywnych. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego ma na celu przede wszystkim:

- o wzbogacenie i doskonalenie oferty dydaktycznej,

- zapewnienie studentom możliwości nawiązywania kontaktu z przyszłym otoczeniem zawodowym,
- zapewnienie studentom możliwości pogłębiania umiejętności i kompetencji wymaganych w przyszłej pracy zawodowej;
- popularyzacji dorobku naukowego i dydaktycznego pracowników instytutu.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym dotyczy kooperacji z:

- przedsiębiorstwami,
- instytucjami państwowymi,
- samorządami,
- innymi uczelniami, szkołami.

Należy przy tym pamiętać, że w naukach społecznych wynikami omawianej współpracy mającymi wpływ na proces kształcenia są zmiany w zainteresowaniach, nastrojach społecznych, relacjach oraz przeciwdziałanie ich negatywnym skutkom, a nie walory stricte materialne. Stąd specyfika instytucji z którymi kooperuje instytut (głównie organizacje z sektora non-profit, aczkolwiek nie wyłącznie – np. Ekoenergetyka). Współpraca ta obejmuje zaangażowanie instytutu, poszczególnych jego pracowników, jak również studentów w następujące projekty i wydarzenia:

Debaty Oksfordzkie, czyli Turniej Debat Instytutu Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego to cykliczne wydarzenie, które ma na celu edukację społeczną młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem ekoedukacji oraz edukacji obywatelskiej. Odbyło się już kilka debat pod hasłami: Ekospołeczeństwo, Ekoobywatel. Stałymi interesariuszami wydarzenia są: **Ekoenergetyka – Polska S.A.**, Unia Debat Oksfordzkich (UDO), Polska Izba Rozwoju Elektromobilności (PIRE), Fundacja Ekoenergetyki, EUROPE DIRECT Zielona Góra, Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Zielonej Górze. Wydarzenie jest rozpoznawalne w regionie, a uczniowie biorący w niej udział przyjeżdżają z całej Polski. Wielu z nich zostaje u nas na studia, a treści i wnioski z debat zaowocowały utworzeniem Koła Naukowego: Unia Debat i wykorzystaniem różnych form debatowania na przedmiotach: szkoła debатовania i sporu politycznego, retoryka i argumentacja polityczna.

Projekt LOWE (Lokalny Ośrodek Wiedzy i Edukacji 2020/2021). Głównym celem LOWE jest aktywizowanie społeczności lokalnych na rzecz rozwoju umiejętności stanowiących podstawę dla uczenia się przez całe życie, przydatnych do poruszania się na rynku pracy, dla rozwoju osobistego i rozwoju wspólnot. Projekt został realizowany przez: Zespół Szkół im. Ireny Sendler w Przemkowie, Urząd Miejski w Przemkowie i Instytut Nauk o Polityce i Administracji UZ. W ramach projektu odbyły się wycieczki edukacyjne, zajęcia warsztatowo-wykładowe, wykłady, seminaria.

#gościINPA to cykl spotkań z ciekawymi ludźmi, ekspertami, na których poruszane są tematy ważne i interesujące dla młodego słuchacza. Spotkania mają charakter otwarty. Jego pomysłodawcą jest dr Arkadiusz Tyda.

Dotychczas odbyło się sześć spotkań (często przy nadkomplecie słuchaczy), których gośćmi były autorytety w różnych dziedzinach, z różnych organizacji i instytucji. Chociaż współpraca ta nie ma charakteru ciągłego, istotnie wpływa na modyfikowanie procesu kształcenia. Współorganizatorem części wydarzeń było Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych oddział w Zielonej Górze:

1. 2023-10-26: prof. Marcin Rachwał: wykład „Rola referendum w państwie demokratycznym”;
2. 2023-11-06: Sergiusz Wolski (zawodowy dyplomata): spotkanie „Dyplomacja jako droga kariery. Teraźniejszość i przyszłość”;
3. 2024-03-12: prof. Paweł Leszczyński: wykład „Polska - USA - NATO: wyzwania i perspektywy”, prowadzenie: mgr Żaklina Dworska;
4. 2024-04-18: Murat İnan: wykład „Turkish modernization with quantitative data”;
5. 2024-06-12: prof. Błażej Kmieciak, (członek Państwowej Komisji ds. przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15): „Etyczne i prawne dylematy związane z ochroną zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży”, prowadzenie: dr Agata Płachecka;
6. 2024-10-10: Rademenez: „Zdrowa mowa. Komunikacja i autoprezentacja”, prowadzenie: dr Arkadiusz Tyda;
7. 2024-12-10: Agnieszka Łopatowska: "Epidemia samotności. Jak budować trwałe więzi we współczesnym świecie".

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest w szerokim zakresie realizowana przez pracowników instytutu, poprzez pełnienie przez nich **roli ekspertów** w organizacjach zewnętrznych. Chodzi o następujące działania kooperacyjne:

Aktywność **prof. Stefana Dudry**, od 2024 r. członka Rady Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, ciała kolegialnego, w którego skład wchodzi przedstawiciele środowiska naukowego i instytucji publicznych: Prezesa Rady Ministrów; ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki; ministra właściwego do spraw zagranicznych; ministra właściwego do spraw finansów publicznych; ministra właściwego do spraw gospodarki; Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich; Krajowej Reprezentacji Doktorantów; Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej; Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Rada proponuje kierunki rozwoju Agencji oraz opiniuje plany i sprawozdania z działalności Agencji. W Radzie NAWA prof. Dudra jest przedstawicielem ministra właściwego do spraw gospodarki czyli otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto od 2014 roku jest członkiem Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych, powołanym przez premiera RP, w której jako ekspert ds. mniejszości współpracuje z organizacjami mniejszości narodowych w zakresie zadań oświatowych i społeczno-gospodarczych. Są to cenne zmienne mające wpływ poszerzenie współpracy z interesariuszami oraz na doskonalenie kierunku.

Aktywność **prof. Ryszarda Michalaka**, powołanego przez ministra nauki i szkolnictwa wyższego na stanowisko eksperta w zespole doradczym Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2019/2020). Jego zadaniem była ocena wniosków o przyznanie stypendiów ministra dla studentów i wybitnych młodych naukowców. Pan Profesor wykonał również obszerną ocenę wniosku stypendialnego w Polish Fulbright Program (2021-2022). Z kolei w 2022 roku został powołany przez ministra edukacji i nauki, na wniosek prezesa Komisji Ewaluacji Nauki przy Ministerstwie Edukacji i Nauki, do oceny osiągnięć naukowych oraz opisów wpływu działalności naukowej na funkcjonowanie gospodarki i społeczeństwa, w ramach ewaluacji jakości działalności naukowej (2017-2021). Działalność ekspercka poprzez cenne uwagi ma istotny wpływ na koncepcję kształcenia na kierunku politologia.

Praca **dr hab. Lilli Młodzik, prof. UZ** w powołanym przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Zespole Ekspertów EVET Polska (Vocational Education and Training), Zespół ten funkcjonuje przy Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, a jego plan działań jest integralną częścią Planu Pracy programu Erasmus+. Niniejsze delegowanie obejmuje okresy: 1.05.2017–31.12.2020; 1.01.2021–31.12.2023; 1.01.2024–31.12.2027; (zob. <https://ekspercivet.org.pl/>). Do głównych zadań Krajowego Zespołu Ekspertów ds. Kształcenia i Szkolenia Zawodowego (EVET) należy promowanie oraz doradztwo w zakresie praktycznego zastosowania narzędzi unijnych dotyczących wspierania: mobilności edukacyjnej, zapewnienia wysokiej jakości efektów uczenia się, uznawalności kompetencji i kwalifikacji. Powyższe cele są realizowane poprzez organizowanie we współpracy z ekspertami i przy ich konsultacji merytorycznej: seminariów, konferencji tematycznych, warsztatów, szkoleń, wykładów, debat, wizyt studyjnych oraz prac analitycznych, a także udzielanie doradztwa eksperckiego beneficjentom programu Erasmus+ i innym podmiotom aktywnym w obszarze systemu kształcenia zawodowego w Polsce. Zespół działa na rzecz poprawy jakości kształcenia zawodowego i wspierania współpracy instytucji edukacyjnych z pracodawcami. Bardzo ważnym aspektem w implementacji VET jest **zaliczanie umiejętności z obszaru życia społecznego i obywatelskiego** do kompetencji przyszłości. Pracodawcy wskazują na bardzo duży deficyt wśród pracowników w tym obszarze³. Tym zagadnieniem zajmuje się dr hab. Lilla Młodzik, prof. UZ. Mimo iż politologia nie jest kierunkiem zawodowym, wyniki badań i inne rezultaty działań zespołu EVET wpływają na uwzględnianie omawianych komponentów w procesie doskonalenia kierunku.

Eksperska działalność **dr hab. Tytusa Jaskułowskiego, prof. UZ** obejmuje współpracę z: Instytutem Pamięci Narodowej w Szczecinie, Instytutem Polskim w Lipsku, Fundacją Opportunity, Regionalnymi Centrami Debaty Międzynarodowej, organizacjami społecznymi w Polsce i Niemczech. Wszystkie te aktywności obejmują praktykowanie działań związanych z edukacją polityczną. Z jednej strony ma to wpływ na zainteresowanie problematyką politologiczną, a z drugiej na tworzenie i modyfikację kierunkowych specjalności (chodzi o specjalności: polityka bezpieczeństwa, polityka bezpieczeństwa i wojskowości, służby specjalne we współczesnym świecie).

Aktywność **dr Beaty Springer**, która od sierpnia 2024 r. została powołana na członkinię Komitetu ds. Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027 przez Katarzynę Pełczyńską-Nałęcz, Ministrę Funduszy i Polityki Regionalnej, a od października 2024 r. współpracuje z Departamentem Służby Cywilnej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów jako ekspert w zakresie zmian w służbie cywilnej. Ponadto dr Springer pełni w instytucie funkcję **pełnomocnika ds. współpracy z samorządem i instytucjami publicznymi**. Swoją wiedzę i umiejętności wykorzystywała w przygotowywaniu m.in. systemu wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Duszniki-Zdrój 2024-2030, współtworzeniu Strategii Rozwoju Gminy Wińsko na lata 2022-2032, przygotowywaniu Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalnej Grupy Działania „Sukces” (zachodnia część województwa łódzkiego).

Współpraca **dr hab. Olgierda Kieca, prof. UZ** z Centrum Badań Mniejszości Niemieckiej w Opolu. Obejmuje ona realizację projektu badawczego Dziedzictwo niemieckiego protestantyzmu w Polsce po 1945 roku. Polityka-własność-pamięć i tożsamość w latach 2020-2023. W jej ramach prof. Kiec brał udział w szeroko rozumianej promocji książki *Dziedzictwo niemieckiego protestantyzmu w Polsce po 1945 roku* (Opole-Poznań 2023), wydanej w ramach projektu zleconego i sfinansowanego przez Centrum; wygłosił cztery wykłady: dwa w czasie konferencji „Dziedzictwo niemieckiego protestantyzmu w Polsce” w

³ Robocze spotkania zespołu VET.

Górze św. Anny 10 i 11 maja 2024 r. oraz po jednym w Centrum Aktywizacji Społecznej Tlenownia w Czempiniu (powiat kościański w Wielkopolsce) 27 czerwca i w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Koninie 28 czerwca 2024 r. Ponadto dr hab. Olgierd Kiec, prof. UZ współpracuje z muzeami, opracowując teksty do katalogów wystaw i bierze udział w wystąpieniach na konferencjach organizowanych w muzeach: Muzeum Ziemi Wschowskiej, Muzeum Okręgowe w Lesznie, Muzeum Walk Niepodległościowych w Poznaniu, Muzeum Regionalne w Pleszewie. Poza tym dokonuje konsultacji dla muzeów, stowarzyszeń i osób prywatnych w sprawach dotyczących przeszłości parafii ewangelickich i opieki nad cmentarzami ewangelickimi.

Działalność **dr Wioletty Husar-Poliszuk** w Radzie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Powołanie Pani dr przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej Grzegorza Pudę zaowocowało pracą w dwóch Komisjach: ds. strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych oraz odwoławczej. Współpraca ta ma istotny wpływ na proces kształcenia pod kątem uwzględniania projektowych form pracy z nimi. Ponadto Pani dr organizowała wizytę Dyrektora Instytutu Cervantesa w Krakowie, Pana Fernanda Martínez-Vara de Rey de Irezábal. Wymieniona instytucja organizacyjnie przynależy do grona komórek posiadających oficjalny status przedstawicielstwa Ambasady Królestwa Hiszpanii w Polsce, zaś pracownicy należą do korpusu dyplomatycznego (2019). Ponadto Pani dr współpracuje z organizacjami: Catalonia Trade&Investment, Stowarzyszenie katalońsko-polskie w Barcelonie.

Z kolei **dr Piotr Pochyły** był ekspertem podczas obrad Komitetu ds. Współpracy Międzyregionalnej Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej, które odbyły się 20. marca 2024 roku w Görlitz.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego obejmuje również aktywności studentów politologii w strukturach administracji unijnej i krajowej:

Krzysztof Pikul był Ambasadorem Karier UE na UZ w kadencji 2023/2024. Jego zadaniem było informowanie o możliwości pracy w jednostkach UE, prowadzenie spotkań i kampanii informacyjnych. Nasz student jest absolwentem Programu: Kariera Polskiej Rady Biznesu oraz uczestnikiem wielu konferencji organizowanych przez otoczenie społeczno-gospodarcze.

Bartosz Sudryk jest członkiem Młodzieżowego Sejmiku Województwa Lubuskiego i jego przewodniczącym od X 2023 r., należy do Rady Młodzieżowej przy Parlamentarnym Zespole ds. Młodzieży.

Ohmar Lekhchine jest najmłodszym radnym w historii miasta Przemkowa (od V 2024 r.), członkiem komisji rozwoju gospodarczego i klubu radnych: Nowy kierunek.

Dodatkowo współpraca obejmuje działalność badawczą oraz popularyzację nauki. Przy współpracy interesariuszy zewnętrznych są organizowane konferencje, seminaria i warsztaty, wyjazdy studyjne, imprezy integracyjne, powstają wspólne publikacje. Oto tylko niektóre, wybrane działania na rzecz obecnych oraz przyszłych beneficjentów:

1. Wykład „Przyjęcie Polski do NATO”: wycieczka edukacyjna Zespołu Szkół w Przemkowie na UZ, 24 X 2019 r.
2. Zespół Szkół w Przemkowie wykład „Muzyka i polityka. Kilka zderzeń”, 8 X 2021 r.
3. Wykład dla Kół Młodego Politologa, „Jako pisać artykuły naukowe?”, UZ, 4 XII 2021 r.

4. Lubuski Sejmik Seniorów, Sesja 25 IV 2022 r., wykład „Wyzwania i zagrożenia dla Europy w II pół. XXI w.”.
5. Fundacja Instytut Dyskursu i Dialogu, Program Aktywni Obywatele, udział w debacie „Stan i rola Kościoła katolickiego w Polsce”, Warszawa 16 XII 2022 r.
6. Zajęcia dla uczniów ZSE Zielona Góra „Dekolonizacja i jej skutki”, 16 XI 2023 r.
8. Cykliczne spotkania z młodzieżą w ramach Powtórki do matury, 2023, 2024.
9. Dzień europejski w Bibliotece Uniwersyteckiej, zorganizowany z okazji 20-lecia wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, 25 X 2024 (Program był bardzo bogaty: odbyła się debata, symulacja głosowania w Radzie Unii Europejskiej, wykład oraz spotkanie uczestników programu Erasmus+).
10. Forum Młodego Wyborcy, 29.IX 2023.
11. Symulacja debaty Rady UE „Etyczna moda” 1.VI.2023.

W ramach współpracy pracowników i studentów z interesariuszami powstały następujące publikacje:

- *Przemków. Przemiany społeczno-polityczne po 1989 roku*, 2023, Stefan Dudra (red.), Zielona Góra – Poznań.
- *Aktywność społeczna mieszkańców Zielonej Góry: studia przypadków*, 2024, Adam Ilciów, Alina Polak, Agnieszka Opalińska, Poznań.
- L. Młodzik, 2022, *Rola inteligencji emocjonalnej w procesie podejmowania decyzji zawodowych*, w: *Kierunki rozwoju kształcenia i szkolenia zawodowego. Wybór tekstów Krajowego Zespołu Ekspertów ds. Kształcenia i Szkolenia Zawodowego*, tom 1, Warszawa FRSE, s. 44-53.
- L. Młodzik, 2023, *Refleksyjne uczenie się zawodu – kilka wskazówek*, w: *Kierunki rozwoju kształcenia i szkolenia zawodowego. Wybór tekstów Krajowego Zespołu Ekspertów ds. Kształcenia i Szkolenia Zawodowego*, tom 2, Warszawa FRSE, s. 42-47.

Warto również wspomnieć o wybranych publikacjach naukowych studentów i absolwentów politologii:

- A. Polak-Woźniak, *Regionalne Centrum Animacji Kultury*, [w:] *Historia Zielonej Góry. Najnowsze dzieje miasta po 1989 roku*, tom III, red. W. Strzyżewski, Zielona Góra 2022, s. 625-634.
- A. Polak-Woźniak, *Akt Przejęcia Muzeum z 20 grudnia 1949 roku*, „Studia Zachodnie” 2021, t. 22, s. 173-179.
- Ż. Dworska, O. Lekhchine, J. Pankiewicz, M. Bajon, *Turnieje oksfordzkie jako narzędzie rozwijające publiczną debatę*, „Relacje. Studia z nauk społecznych” 2020, nr 9, s. 109-117.
- Ż. Dworska, *Religion and American Politics. Domestic and International Contexts*, „Politics and Religion Journal” 2024, no. 18/2, pp. 463-467.
- M. Dudek, *Gabinetowy model sprawowania egzekutywy na przykładzie Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej*, w: *Państwo. Bezpieczeństwo. Edukacja: Wybrane zagadnienia*, (Red.) Jan Burbo, Renata Chrzan, Bogdan Ekstowicz, Patrycja Trzeja, Rafał Stachyra, Zakariyav Zakaryalov, Milena Kobylińska, Barbara Śledź, Łódź 2022: ArchaeGraph
- M. Dudek, *Monokratyczny model sprawowania władzy wykonawczej w Stanach Zjednoczonych Ameryki a prezydenjalny system egzekutywy w Federacji Rosyjskiej*, 2022, Marcin Dudek , w:

Współczesna rzeczywistość prawna: wybrane zagadnienia, 2022, red. Jakub Andrzej Kuś, Małgorzata Budnik-Minierska, Rafał Stachyra, Karolina Szwedzka, Marcin Gronowski, Katarzyna Kurowska, Aleksandra Wisławska, Łódź 2022: ArchaeGraph

- M. Dudek, *System sprawowania władzy wykonawczej w Rzeczypospolitej Polskiej*, w: *Aspekty prawne, polityczne i gospodarcze: ujęcie teoretyczne i praktyczne*, red. Dominika Mesinger, Mateusz Zawadzki, Łódź 2022: ArchaeGraph

Dzięki uczestnictwu zarówno w różnego rodzaju konferencjach, warsztatach czy innych wydarzeniach naukowych, a także w trakcie dyskusji towarzyszącej tym wydarzeniom, w których biorą udział przedstawiciele nauki, jak i szeroko rozumianego środowiska społeczno-politycznego, oferta dydaktyczna ulega systematycznemu doskonaleniu. Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego wiąże się również z działalnością na rzecz popularyzacji nauki (wcześniejsze przykłady). Zostały podpisane porozumienia współpracy edukacyjnej ze szkołami ponadpodstawowymi (w województwie lubuskim oraz dolnośląskim). Pracownicy, jak i studenci w ramach np. poszczególnych kół naukowych podejmowali aktywności popularyzatorskie poprzez organizowanie wykładów, konferencji czy festiwali z udziałem uczniów szkół ponadpodstawowych, zarówno w szkołach, jak i na uczelni.

Opisane współdziałanie opiera się na kontaktach z wieloma organizacjami państwowymi, samorządowymi i społecznymi, m.in.: Instytutem Pamięci Narodowej (IPN) w tym Przystankiem Historia Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki, Polskim Instytutem Spraw Międzynarodowych (PISM), Narodową Agencją Wymiany Akademickiej (NAWA), Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji (FRSE), Urzędem Miejskim w Przemkowie, Przemkowskim Uniwersytetem Trzeciego Wieku, Urzędem Miasta Zielona Góra, Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubuskiego, Euroregionem Sprewa-Nysa-Bóbr, Zrzeszeniem Gmin Województwa Lubuskiego, Muzeum Ziemi Lubuskiej.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym odbywa się również poprzez aktywności z jednostkami organizacyjnymi uczelni: Parkiem Naukowo-Technologicznym (**aktywność dr hab. Anny Ratke-Majewskiej, prof. UZ**), Biblioteką Uniwersytecką, innymi wydziałami i instytutami (Wydział Prawa i Ekonomii, Instytut Socjologii, Instytut Historii), działalnością pracowników Instytutu i studentów w organach kolegialnych uczelni (Senat UZ, komisje uczelniane).

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym miała istotny wpływ na realizację praktyk zawodowych. Studenci kierunku politologia (politologia 40 plus) byli zobowiązani do odbycia praktyk zawodowych na studiach stacjonarnych I stopnia w wymiarze 90 godzin, które realizowano w czwartym semestrze studiów, we wrześniu (w okresie wolnym od zajęć), a ocenę wpisywano do indeksu w semestrze piątym.

Celem tych praktyk było m.in. zdobycie wiedzy związanej ze strukturami organizacyjnymi oraz podstawowymi dokumentami i aktami prawnymi regulującymi funkcjonowanie polityki bezpieczeństwa, wojskowości i administracji publicznej. Praktyki miały również umożliwić studentom poznanie dokumentacji oraz aktów prawnych regulujących działalność instytucji administracji publicznej, takich jak ośrodki analityczne czy organizacje pozarządowe. Dodatkowo, uczestnicy mieli przyswoić podstawowe informacje z zakresu zatrudnienia, zarządzania sprawami bezpieczeństwa publicznego i wojskowego na różnych poziomach (lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym) oraz elementów polityki zagranicznej RP.

W związku z charakterystyką specjalności w ramach praktyk angażowano studentów w działania instytucji i organizacji o różnorodnej specyfice, takich jak:

- instytucje administracji państwowej,
- komórki administracji publicznej zajmujące się kwestiami bezpieczeństwa publicznego i wojskowego,
- ośrodki analityczne,
- organizacje pozarządowe zajmujące się bezpieczeństwem publicznym i wojskowym na różnych poziomach,
- jednostki wojskowe, policyjne, straży pożarnej, straży więziennej,
- placówki zajmujące się bezpieczeństwem i polityką obrony,
- placówki związane z polityką wewnętrzną i zagraniczną (ambasady, konsulaty).

Organizacjami, które przyjmowały studentów politologii na praktyki, były m.in. biura poselskie, urzędy miejskie, skarbowe i statystyczne, muzea oraz jednostki wojskowe. Analizowano również dane związane z realizacją praktyk w celu oceny współpracy z interesariuszami instytutu.

Wyniki analiz oraz rozmowy ze studentami i interesariuszami wykazały, że efekty praktyk w dużej mierze nie poszerzały kompetencji dorosłych, pracujących studentów. W odpowiedzi na te wnioski proces ten był stopniowo wygaszany, a dyrekcja instytutu podjęła decyzję o zlikwidowaniu praktyk. Ostatnim rocznikiem, który odbył praktyki, byli studenci rekrutowani na rok akademicki 2020/2021, realizujący je we wrześniu 2022 roku. Praktyki odbywały się w takich miejscach jak: Biuro Poselskie Marka Asta, Biuro Poselskie Posła RP Waldemara Sługockiego, Urząd Miasta Zielona Góra – Departament Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Urząd Miasta Zielona Góra – Departament Organizacyjny, Urząd Miejski w Nowogrodzie Bobrzańskim, Ochotnicza Straż Pożarna w Brzeźnicy, Wojskowy Komendant Uzupelnień w Zielonej Górze, 5 Lubuski Pułk Artylerii w Sulechowie, 4 Zielonogórski Pułk Przeciwlotniczy w Czerwieńsku.

Bogata współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz różnymi interesariuszami zewnętrznymi miała istotny wpływ na koncepcję i realizację kształcenia na kierunku politologia. Umożliwiła ona przepływ informacji nie tylko w odniesieniu do teoretycznych i praktycznych wyzwań pracy zawodowej, ale także wymagań zmieniającego się rynku pracy i oczekiwań wobec profilu absolwenta. Obecnie jednak, w związku z decyzją o zlikwidowaniu praktyk, ta forma współpracy nie jest już realizowana. Nabyte w ramach tych działań doświadczenia i obserwacje znacząco przyczyniły się jednak do podniesienia jakości zajęć teoretycznych, które uwzględniają realia i potrzeby współczesnego rynku pracy.

2. Sposób, częstości i zakresu monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji

Instytut monitoruje na bieżąco współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym i podejmuje działania na rzecz jej doskonalenia. Monitorowanie, jak i ocena i doskonalenie form współpracy dokonuje się m.in. w ramach cyklicznych wydarzeń (np. Debaty Oksfordzkie, Gość INPA). Zastępca Dyrektora dr

Piotr Pochyły pozostaje w stałym kontakcie z pracującymi oraz chcącymi podjąć lub zmienić pracę, studentami (mało liczne grupy dają możliwość wnikliwej oceny sytuacji, wymiany spostrzeżeń) oraz interesariuszami. **Decyzja o likwidacji praktyki zawodowej w programie studiów I stopnia politologii** wynikała właśnie z szerokiego **monitoringu** omawianej współpracy.

Pełnomocnik Dyrektora Instytutu ds. transferu wiedzy studentów i absolwentów, dr hab. Lilla Młodzik, prof. UZ, cyklicznie dokonuje omawianej oceny. Dla przykładu: W 2018 r. przebadła studentów 40 plus – sześćdziesięciu dwóch czynnych zawodowo żołnierzy Wojska Polskiego – pod kątem ich dopasowania do formacji, które zmieniło się dzięki studiom. Zmienne niezależne badania dotyczyły: osobowości, kariery, adaptacji oraz profesjonalizmu. Okazało się, że studiowanie znacznie zwiększyło stopień dopasowania respondentów. Najsilniejszy wpływ na wskazania respondentów miały u badanych zmienne z obszarów, które umownie określono jako adaptację oraz profesjonalizmem i wiedzę, a w dalszej kolejności czynniki związane z karierą oraz typem osobowości. Uznanie wiedzy za wyznacznik profesjonalizmu związane jest z poczuciem własnej wartości, sprzyja ambicji i chęci rozwoju zawodowego. Badania potwierdziły tę zależność, a ich wyniki posłużyły do doskonalenia koncepcji kształcenia (specjalności, formy zajęć) na kierunku politologia.

Istotne jest również uwzględnienie kwestii związanych ze współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym w ocenie okresowej pracowników oraz w procesie ewaluacji kształcenia i działalności naukowo-badawczej. W ostatniej parametryzacji, w tym zakresie, instytut w dyscyplinie nauki o polityce i administracji został oceniony bardzo wysoko.

Wszystkie wymienione działania znalazły pozytywne rezultaty. Politologia znalazła się na **pierwszym** miejscu w rankingu dotyczącym kierunków studiów UZ, po których **najszybciej (po miesiącu) znajduje się pracę**. Ranking został opracowany na podstawie Ogólnopolskiego Systemu Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych, który dostarcza wiarygodnych informacji o sytuacji absolwentów polskich uczelni na rynku pracy. Swoje badanie opiera na danych pochodzących z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i systemu POL-on - zob. <https://inpa.uz.zgora.pl/aktualnosci/po-politologii-najszybciej-znajdziesz-prace-nasz-kierunek-na-1-miejscu-w-tym-jakze-waznym-dla-kandydatow-na-studia-rankingu-99.html>).

W rankingu Szkół wyższych Perspektywy 2023 zielonogórska politologia zajęła 7 miejsce. Jest to najwyższy wynik w historii prowadzenia kierunku - zob. <https://inpa.uz.zgora.pl/aktualnosci/nasza-politologia-na-vii-miejscu-w-polsce-56.html>).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

- Powołanie, współpracujących ze sobą, sześciu pełnomocników Dyrektora Instytutu w znacznym stopniu przyczynia się do lepszej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym i jej wpływu na rozwój kierunku. Niezbędnym łącznikiem w działaniach kryterium 6 są media. Zadania te z pełnym powodzeniem realizuje pełnomocnik ds. wizerunku i promocji dr Arkadiusz Tyda. Stałymi ekspertami w mediach o zasięgu krajowym i regionalnym (PR 24, Radio Zachód, Radio Index, Lubuskie Centrum Informacyjne) od lat są prof. Jarosław Macała i dr Piotr Pochyły.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia należy do istotnych celów strategii kształcenia przyszłych politologów oraz rozwoju dyscypliny nauki o polityce i administracji na Uniwersytecie Zielonogórskim. Międzynarodowe uwarunkowania kształcenia na kierunku politologia stanowią zarazem konsekwencję rozwijanego stale międzynarodowego wymiaru działalności naukowej w Instytucie Nauk o Polityce i Administracji UZ. Aktywność Instytutu w tym zakresie ściśle koresponduje z priorytetowymi obszarami badawczymi uniwersytetu.

Wśród partnerów zagranicznych Instytutu znajdują się następujące instytucje zagraniczne: Southern Connecticut State University in New Haven – Political Science Faculty (prof. dr Paul J. Best), Swedish Institute for Strategic Studies and Academic Research in Stockholm (SISSAR) (dr Khoushnaw Tillo), Univerzitet u Novom Sadu – Katedre Istorija (prof. dr Djura Hardi), Univerzita Mateja Bela Banská Bystrica – Filozofická Fakulta (prof. dr Michal Šmigel'), Taras Shevchenko National University of Kyiv – Institute of International Relations (prof. dr hab. Kseniia Smyrnova), Technische Universität Chemnitz – Institut für Europäische Studien (prof. dr Stefan Garsztecki), Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy – Department of World History and International Relations (prof. dr Yevhen Sinkewycz), Università degli Studi di Foggia – Dipartimento di Economia, Management e Territorio (prof. dr Daniele Stasi), State University of Trade and Economics in Kyiv – Department of Journalism and Advertising (prof. dr Tetiana Dubovyk), Universitat de València – Dret Constitucional, Ciència Política i de l'Administració (prof. dr Eduard Tarnawski-Geslowska – prof. emeritus) oraz The Ludwig von Mises Institute in Auburn, Alabama. W ramach długiej i obecnie zacieśnianej współpracy z SISSAR od 2025 roku planowane jest organizowanie cyklicznej konferencji międzynarodowej dotyczącej badań na UE i obszarem MENA.

Wspólne międzynarodowe badania prowadzą do intensywnej wymiany idei na poziomie międzynarodowym i przejawiają się również w organizowaniu międzynarodowych konferencji i spotkań z aktywnym i znaczącym udziałem INPA UZ bądź w nim samym. W latach 2018-2024 były to między innymi międzynarodowy cykl wykładów Digital Lecture Series – *Memories of totalitarianism*, zorganizowany we współpracy z Willy Brandt Centre for German and European Studies at Wrocław University (2021), Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Three Seas, One Opportunity* (Uniwersytet Zielonogórski, 18-19.05.2022), cykliczna Międzynarodowa Konferencja Naukowa Religion and Politics (<https://religionandpolitics.pl/pl/strona-glowna/>), organizowana we współpracy z Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego co dwa lata począwszy od roku 2017 (ostatnia edycja: 2023), jak również spotkanie z ekspertami w ramach *InterUni 2023 – 6th Forum for Internationalization of Higher Education*, pt. *Ensuring inclusive and quality education – role of internationalization of higher education for developing countries* (Uniwersytet Zielonogórski, 4.10.2023). W oparciu o umowę o partnerstwie z Technische Universität w Chemnitz podpisaną przez UZ we wrześniu 2024 roku (w której INPA uczestniczy jako jedyny nietechniczny instytut uczelni) wzmocniono współpracę naukowo-dydaktyczną. Jej efektem jest udział prof. Stefana Garszteckiego w realizowanej przez INPA pracy badawczo-rozwojowej zleconej przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego pt. *20. rocznica wstąpienia Polski do Unii Europejskiej w perspektywie transgranicznej, krajowej i regionalnej*, (red.) Piotr Pochyły (publikacja w druku).

Istotnym krokiem w procesie dalszego umiędzynarodowienia działalności Instytutu, w tym w obszarze dydaktyki, jest przyjęta w listopadzie 2024 roku Strategia Rozwoju Instytutu Nauk o Polityce i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego na lata 2025-2030. Przewiduje ona: „rozwijanie współpracy międzynarodowej poprzez wzmocnienie mobilności studentów i kadry akademickiej; rozwój współpracy międzynarodowej; wzrost umiędzynarodowienia Instytutu w zakresie badań naukowych; wspieranie procesu pozyskiwania i realizacji projektów naukowych finansowanych z Europejskiej Rady do Spraw Badań Naukowych, Programów Ramowych oraz projektów finansowanych przez instytucje zagraniczne albo organizacje międzynarodowe; nawiązywanie nowej i pogłębienie dotychczasowej współpracy z krajowymi i zagranicznymi uczelniami; zwiększenie liczby staży zagranicznych; zatrudnianie/pozyskiwanie profesorów wizytujących”.

7.1. Aspekty programu studiów służące umiędzynarodowieniu w programie kształcenia studentów

7.1.1. Zajęcia w języku polskim

Procesy globalizacyjne w połączeniu z narastającą w ostatnich latach niestabilnością środowiska międzynarodowego, której najdotkliwszym wyrazem są toczące się konflikty zbrojne, stwarzają sytuację, w której wiedza z zakresu stosunków międzynarodowych - od początku centralna dla nauk o polityce - uzyskuje szczególne znaczenie w procesie kształcenia. Także z uwagi na bieżące okoliczności, jak również liczną obecność w szeregach studentów politologii INPA UZ żołnierzy Wojska Polskiego, szczególna pozycja w tym obszarze przysługuje zagadnieniom bezpieczeństwa międzynarodowego.

Program studiów politologicznych prowadzonych przez INPA UZ odpowiada te potrzeby zarówno w odniesieniu do studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia. Kluczową rolę w tym zakresie odgrywają oferowane specjalności: Polityka bezpieczeństwa i wojskowości oraz Służby specjalne w świecie współczesnym (studia I stopnia), a także Polityka bezpieczeństwa (studia II stopnia). W ich obrębie studenci zapoznani zostają z szerokim wachlarzem problematyki międzynarodowej, wykładanej w ramach przedmiotów takich jak m.in. bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe, współczesne spory i konflikty międzynarodowe, analiza wydarzeń międzynarodowych czy też geopolityka. Kwestie międzynarodowe są ponadto silnie obecne w programie nauczania skierowanym do wszystkich studentów, w postaci w całości poświęconych im przedmiotów takich jak stosunki międzynarodowe, religie świata bądź integracja europejska. Zagadnienia międzynarodowe znajdują się też wśród treści programowych innych przedmiotów wykładanych na kierunku politologia (na przykład elementy międzynarodowych stosunków gospodarczych obecne są w treści przedmiotów polityka społeczno-gospodarcza i ekonomia polityczna, a ustroje państw innych niż Rzeczpospolita Polska oś tematyki przedmiotu systemy polityczne). Student ma dodatkowo możliwość skorzystania z rozległej oferty poświęconych sprawom międzynarodowym przedmiotów do wyboru takich jak: miękka siła w polityce zagranicznej, wymiar północny UE, narody i nacjonalizm, rynek surowców energetycznych, organizacje i korporacje międzynarodowe, procesy globalizacyjne, mniejszości narodowe w polityce państwa.

Koniecznym filarem umiędzynarodowienia studiów jest nauczanie języków obcych. Na studiach pierwszego stopnia student wybiera naukę jednego z czterech języków nowożytnych: angielskiego, niemieckiego, francuskiego bądź rosyjskiego (łącznie cztery semestry). Z kolei studenci studiów drugiego stopnia korzystają z trwających jeden semestr lektoratów z języków angielskiego lub niemieckiego.

Uzupełnienie międzynarodowych komponentów programu nauczania stanowi szczególnie dla kierunku politologia przedmiot, jakim jest translatorium politologiczne (studia II stopnia). Umożliwia on studentom samodzielne studiowanie tekstów w językach obcych - zarówno materiałów profesjonalnych takich jak książki i artykuły naukowe, jak i prasy i mediów elektronicznych. Ponadto studenci nabywają dzięki niemu kompetencji *stricto* translatorskich, związanych z wykorzystaniem terminologii specjalistycznej oraz kontekstu kulturowego i systemowego.

7.1.2. Nauczanie w językach obcych

Nie mniej istotną rolę w procesie kształcenia odgrywają przedmioty prowadzone w językach obcych, z których część również dotyczy kwestii międzynarodowych. Należy tu wymienić następujące przedmioty dostępne w ofercie przedmiotów do wyboru na studiach drugiego stopnia, które pojawiły się w programie studiów począwszy od roku akademickiego 2024/2025: *Peacekeeping and Stability Missions*, *Europe in International Relations*, *Fundamentalisms and Extremisms*, *North America in International Relations*. Fakt, że poprzednich latach studia na kierunku politologia realizowane były w ramach formuły „Czterdzieści plus” - skierowanej do osób aktywnych zawodowo, o średniej wieku znacznie przekraczającej tę, która najczęściej charakteryzuje studentów, oraz nierzadko niemających za sobą nauki języka angielskiego w szkole - wymuszał dotychczas rezygnację z oferowania przedmiotów wykładanych w językach obcych na studiach pierwszego stopnia. Kierując się ideą zaproponowania zajęć w języku obcym po uprzednim odbyciu na studiach kursu w jego zakresie, wprowadzono zatem przedmioty obcojęzyczne dopiero do programu studiów drugiego stopnia. W świetle jednak tego, że w ostatnich dwóch naborach (2022/2023 oraz 2024/2025) rekrutowano w zdecydowanej większości aktualnych absolwentów szkół średnich, wprowadzenie takich przedmiotów również do programu studiów licencjackich planowane jest wraz z kolejną aktualizacją programu jako jeden z elementów wdrażania przyjętej na lata 2025-2030 Strategii Rozwoju INPA.

Jednostka posiada ponadto ofertę kształcenia w języku angielskim upublicznioną w uniwersyteckim systemie SYLABUZ, która jest aktualizowana i prezentowana pod koniec każdego semestru kandydatom do studiowania w jednostce na podstawie umów dwustronnych w ramach programu Erasmus+. Oferta ta została znacząco rozbudowana począwszy od roku akademickiego 2024/2025. Zgodnie z nową Strategią Rozwoju, odmłodzenie struktury wiekowej studentów w Instytucie ma również przyczynić się do zwiększenia liczby studentów i pracowników INPA wyjeżdżających za granicę w ramach programu Erasmus i przyjeżdżających z zagranicy.

7.2. Umiędzynarodowienie działalności pracowników INPA UZ

Zgodnie z klasyczną, humboldtowską zasadą jedności badań naukowych i nauczania, umiędzynarodowienie procesu dydaktycznego w INPA UZ znajduje oparcie w internacjonalizacji badań naukowych, skutkującej systematycznym podnoszeniem kompetencji kadry.

Filarem umiędzynarodowienia zarówno działalności naukowej INPA UZ, jak i kształcenia w nim, jest Katedra Stosunków Międzynarodowych. Jest ona najstarszą jednostką w strukturze Instytutu Nauk o Polityce i Administracji. W formule zakładu istniała od 1 października 1997 roku, zaś jako katedra – od 1 października 2019 r. Od 2019 r. funkcję kierownika Katedry pełni dr hab. Ryszard Michalak, prof. UZ.

Badania naukowe prowadzone przez pracowników Katedry od wielu lat skupiają się w szczególności na religijnych oraz etnicznych aspektach polityki międzynarodowej. Na dorobek naukowy pracowników Katedry z zakresu politologii religii i polityki narodowościowej, składają się liczne monografie autorskie, monografie zespołowe, prace pokonferencyjne (w następstwie międzynarodowych konferencji), a także kolejne tomy czasopisma „Przegląd Narodowościowy – Review of Nationalities”, które powstało w strukturze wewnętrznej Katedry, tj. Pracowni Badań nad Mniejszościami Narodowymi i Etnicznymi. Począwszy od 2018 roku czasopismo wydawane jest w całości w języku angielskim. Innymi obszarami internacjologicznych poszukiwań pracowników są studia dotyczące teorii stosunków międzynarodowych, polityki zagranicznej, separatyzmów europejskich, aktywności islamskich organizacji międzynarodowych oraz polityki klimatycznej. Badania te znajdują następnie odzwierciedlenie w opisanej wyżej działalności dydaktycznej Instytutu.

Pracownicy INPA UZ często i licznie uczestniczą w odbywających się poza granicami Polski międzynarodowych konferencjach i warsztatach. Dr Wioletta Husar-Piluszk w 2019 i 2022 roku przeprowadzała kwerendy w Bibliotece Katalońskiej w Barcelonie, za drugim razem dokonując także badań terenowych. W roku akademickim 2020/2021 gościła natomiast w Barcelonie w ramach programu Erasmus+. Dr Husar-Piluszk współpracuje dodatkowo stale z organizacjami Catalonia Trade&Investment oraz Stowarzyszeniem Kulturalnym Katalońsko-Polskim w Barcelonie. Dr hab., prof. UZ Olgierd Kiec uczestniczył z referatem w następujących konferencjach naukowych odbywających się na terytorium Republiki Federalnej Niemiec: *Gebaute Religion. Kirchenbau als Mittel preussischer Kulturpolitik vom 17. bis 19 Jahrhundert?* (Herrnhut, październik 2018), *Neuer Staat, neue Identität? Deutsch-polnisch-jüdische Biografien nach der Wiedererrichtung Polens 1918* (Marburg, październik 2018), a także *Landeskirche ohne Landesherrn. Neuanfänge und Kontinuitäten der evangelischen Kirchen in der Zeit der Weimarer Republik* (Weimar, sierpień 2019). Dr hab. prof. UZ Tytus Jaskułowski oraz dr hab. prof. UZ Jarosław Macała w marcu 2024 roku reprezentowali INPA podczas *6. Kongress Polenforschung* w Dreźnie. Prof. Jaskułowski wygłosił ponadto szereg wykładów i referatów konferencyjnych w Niemczech, m.in. w Lipsku i Greifswaldzie (2021), Godelitz pod Dreznem i Berlinie (2022), Halle, Uckermark i Angermunde (2023) oraz ponownie w Berlinie (2024). Dr hab. prof. UZ Aleksandra Kruk i dr hab. prof. UZ Anna Ratke-Majewska odbyły w kwietniu 2018 roku wizytę studyjną na Kijowskim Uniwersytecie Narodowym im. Tarasa Szewczenki, gdzie uczestniczyły w warsztatach *Leaving Totalitarianism Behind. Cultural Practices in Central and Eastern Europe*. Prof. Kruk w 2020 roku odbyła ponadto kwerendę w Republice Federalnej Niemiec. Dr hab. prof. UZ Piotr Kwiatkiewicz przeprowadził we wrześniu 2018 roku kwerendę w Poti (Gruzja). Dr Piotr Małczyński w kwietniu 2022 roku brał udział w *The 2022 Conference on Nationalism and Media*, organizowanej przez The Association for the Study of Ethnicity and Nationalism (ASEN) oraz National and Intermediary Structures in Europe (NISE). Dr Norbert Slenzok uczestniczył w maju 2023 jako prelegent w międzynarodowej konferencji *Austrian Economics Meeting Europe: Socialism and Liberty* na Zachodnim Uniwersytecie Katolickim w Angers (Francja). Jest ponadto współpracownikiem The Ludwig von Mises Institute w USA, gdzie w 2019 roku odbył staż badawczy (*summer research fellowship*). Dr Arkadiusz Tyda w lipcu 2024 roku odbył wyjazd studyjny do Olympus Geological Museum of Dion w Leptokarii (Grecja). Uczestniczył również jako prelegent w międzynarodowej

konferencji naukowej *The Days of Science of the Faculty of Philosophy* na Kijowskim Uniwersytecie Narodowym, zaś od 2011 roku jest współpracownikiem The Lemko Research Foundation w USA.

Ważny aspekt międzynarodowej działalności pracowników INPA UZ stanowi wreszcie pełnienie funkcji recenzenckich i eksperckich w międzynarodowych i zagranicznych instytucjach oraz czasopismach naukowych, w dużej części notowanych w bazie Scopus. Dr Karolina Godzisz pełni funkcję recenzenta w czasopiśmie naukowym „Sustainability” (Szwajcaria). Dr hab. prof. UZ Tytus Jaskułowski posiada status *external examiner* wspólnego programu doktorskiego KMU Akademii w Salzburgu oraz Middlesex University London. Dr hab. prof. UZ Jarosław Macała współpracuje jako recenzent z „Politics and Religion Journal” (Chorwacja), a dr hab. prof. UZ Lilla Młodzik z „Journal of Applied Social Science” (USA i Wielka Brytania). Dr hab. prof. UZ Ryszard Michałak jest recenzentem wniosków stypendialnych Senior Award Komisji Fulbrighta, a od 2021 r. wchodzi w skład Rady Naukowej Swedish Institute for Strategic Studies and Academic Research w Sztokholmie. Pełni także funkcję recenzenta w czasopismach naukowych: „Religions” (Szwajcaria), „Politics and Religion Journal” (Serbia), „Journal of Church and State” (USA i Wielka Brytania) oraz wydawnictwie Routledge (Wielka Brytania). Dr Piotr Pochyły jest recenzentem czasopism „Religions” i „Problems of Post-Communism” (USA i Wielka Brytania). Dr Norbert Slenzok współpracuje z kolei jako recenzent z amerykańskimi czasopismami naukowymi „The Journal of Libertarian Studies” oraz „Quarterly Journal of Austrian Economics”. Był ponadto opiniodawcą wniosków grantowych dla Österreichische Nationalbank (2024).

7.3. Profesorowie wizytujący w jednostce

Instytut Nauk o Polityce i Administracji UZ szczególną wagę przywiązuje do zatrudnienia zagranicznych wykładowców w charakterze profesorów wizytujących. Pozwala to studentom na uzyskanie szerszej perspektywy intelektualnej poprzez zetknięcie się z wykładowcami reprezentującymi inne niż polska kultura narodowe i akademickie. W ostatnich latach liczba wykładowców z zagranicy wyraźnie się zwiększyła; co więcej, z jednym wyjątkiem (prof. Daniele Stasi) prowadzili oni w całości przydzielone im kursy. W latach 2018-2024 (lub w semestrze letnim roku akademickiego 2024/2025 będą wykladać) w jednostce wykładali następujący profesorowie wizytujący:

- Prof. Tetiana Dubovyk: rok akademicki 2023/2024 (przedmioty: komunikacja kryzysowa w polityce, marketing i PR polityczny a kreowanie informacji w mediach masowych)
- Prof. Jewheniusz Sinkewycz: rok akademicki 2024/2025 (przedmiot: najnowsza historia polityczna)
- Dr hab. Kseniya Smyrnova: lata akademickie 2022/2023 (przedmioty: polska polityka zagraniczna, mniejszości narodowe w polityce państwa), 2023/2024 (przedmioty: prawo europejskie).
- Prof. Daniele Stasi: rok akademicki 2023/2024, przedmiot: filozofia polityki (3 godziny)
- Dr Khoushnaw Tillo: lata akademickie 2020/2021 (przedmioty: region Morza Śródziemnego, rynek surowców energetycznych), 2022/2023 (przedmioty: rynek surowców energetycznych, współczesne spory i konflikty międzynarodowe), 2023/2024 (przedmioty: region Morza Śródziemnego, Bliski Wschód), 2024/2025 (przedmiot: miękka siła w polityce zagranicznej)

7.4. Mobilność i osiągnięcia międzynarodowe studentów

Instytut Nauk o Polityce i Administracji nawiązuje umowy dwustronne w ramach programu Erasmus+, w związku z realizacją których w jednostce odbywają 1 lub 2 semestry studiów studenci z partnerskich ośrodków akademickich: Ankara Science University (Turcja), Hitit University (Turcja), Düzce University (Turcja), MEF University (Turcja), Abdullah Gul University (Turcja), Manisa Celal Bayar University (Turcja), Recep Tayyip Erdogan University (Turcja), V.N. Karazin Kharkiv National University (Ukraina), Universidad Católica San Antonio de Murcia (Hiszpania), Università degli Studi Milano (Włochy). Szczegółowe dane liczbowe na temat studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających w poszczególnych latach funkcjonowania jednostki zostały ujęte niżej. Warto nadmienić, że zajęcia prowadzone w INPA są także wybierane przez studentów zagranicznych uczących się w innych instytutach.

Lista mobilności studentów

Rok akademicki	Liczba studentów	Studenci
2018/2019	2	przyjeżdżający
2019/2020	5	przyjeżdżający
2020/2021	0	przyjeżdżający
2021/2022	0	przyjeżdżający
2022/2023	2	przyjeżdżający
2023/2024	0	przyjeżdżający
2024/2025	2	przyjeżdżający

Efektom wysiłków na rzecz włączenia studentów w międzynarodowy obieg wiedzy są ponadto sukcesy wychowanków Instytutu. Należy tu wymienić studenta politologii Bartłomieja Zadwornego, zdobywcę wyróżnienia (2022) oraz III miejsca (2023) na Międzynarodowej Olimpiadzie Geopolitycznej, a także zwycięzcę (2024) międzynarodowego konkursu wiedzy geopolitycznej. Natomiast absolwentka Instytutu, a obecnie doktorantka Szkoły Doktorskiej w dyscyplinie nauki o polityce i administracji Żaklina Dworska opublikowała w zagranicznym (pozycjonowanym w bazie Scopus) czasopiśmie naukowym recenzję: *Religion and American Politics. Domestic and International Contexts*, „*Politics and Religion Journal*” 2024, no. 18/2, pp. 463-467.

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych

Program/grupa zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Program Erasmus, studia I stopnia	Konwersatorium	RA 2018/2019, semestr zimowy	Program Erasmus	Angielski	2
Program Erasmus, studia II stopnia	Konwersatorium	RA 2018/2019, semestr zimowy	Program Erasmus	Angielski	0
Program Erasmus, studia I stopnia	Konwersatorium	RA 2019/2020, semestr zimowy	Program Erasmus	Angielski	5
Program Erasmus, studia II stopnia	Konwersatorium	RA 2019/2020, semestr zimowy	Program Erasmus	Angielski	0
Program Erasmus, studia I stopnia	Konwersatorium	RA 2020/2021, semestr zimowy	Program Erasmus	Angielski	0
Program Erasmus, studia II stopnia	Konwersatorium	RA 2020/2021, semestr zimowy	Program Erasmus	Angielski	0
Program Erasmus, studia I stopnia	Konwersatorium	RA 2021/2022, semestr zimowy	Program Erasmus	Angielski	0
Program Erasmus, studia II stopnia	Konwersatorium	RA 2021/2022, semestr zimowy	Program Erasmus	Angielski	0
Program Erasmus, studia I stopnia	Konwersatorium	RA 2022/2023, semestr zimowy	Program Erasmus	Angielski	2
Program Erasmus, studia II stopnia	Konwersatorium	RA 2022/2023,	Program Erasmus	Angielski	0

		semestr zimowy			
Program Erasmus, studia I stopnia	Konwersatorium	RA 2023/2024, semestr zimowy	Program Erasmus	Angielski	0
Program Erasmus, studia II stopnia	Konwersatorium	RA 2023/2024, semestr zimowy	Program Erasmus	Angielski	0
Program Erasmus, studia I stopnia	Konwersatorium	RA 2024/2025, semestr zimowy	Program Erasmus	Angielski	2
Program Erasmus, studia II stopnia	Konwersatorium	RA 2024/2025, semestr zimowy	Program Erasmus	Angielski	0
Europe and International Relations	Konwersatorium	RA 2024/2025, semestr letni	Politologia – studia II stopnia	Angielski	Przedmiot w ofercie od bieżącego roku akademickiego
Peacekeeping and Stability Missions	Konwersatorium	RA 2024/2025, semestr letni	Politologia – studia II stopnia	Angielski	Przedmiot w ofercie od bieżącego roku akademickiego
Fundamentalisms and Extremisms	Konwersatorium	RA 2024/2025, semestr letni	Politologia – studia II stopnia	Angielski	Przedmiot w ofercie od bieżącego roku akademickiego
North America in International Relations	Konwersatorium	RA 2024/2025, semestr letni	Politologia – studia II stopnia	Angielski	Przedmiot w ofercie od bieżącego roku akademickiego

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Mając na uwadze zapewnienie najwyższej jakości kształcenia konieczne jest zastosowanie wszechstronnych i kompleksowych rozwiązań wspierających proces uczenia się. Proponowane studentom rozwiązania dotyczą wszystkich istotnych aspektów ich aktywności w uczelni. Wspieranie procesu uczenia się studentów jest wspomagane również poprzez nowe technologie i odpowiednio dedyko-

wane bazy danych. Formy wsparcia są dopasowane zarówno do ogółu odbiorców, jak i do ich specyficznych potrzeb. Ze względu na interdyscyplinarny charakter ocenianego kierunku dla studentów istotny jest dostęp do baz danych z różnych obszarów nauk społecznych. Na uczelni studenci mają dostęp do następujących baz: Cambridge University Press (nauki humanistyczne i społeczne), Dziennik Gazeta Prawna (prawo), Archiwum, EBSCO – Academic Search Complete (multidyscyplinarna), EBSCO – Business Source Complete (biznes, zarządzanie, finanse), EBSCO – MasterFILE Premier (multidyscyplinarna baza dla bibliotek publicznych), ELSEVIER – Science Direct, (multidyscyplinarna, m.in. nauki społeczne), EMIS (biznes, zarządzanie, finanse), Gazeta Wyborcza Archiwum, INFOR.PL (księgowość, zarządzanie, prawo pracy), Oxford Journals (nauki humanistyczne i społeczne), Portal Czasopism Naukowych (różne dyscypliny), PROQUEST – Research Library (multidyscyplinarna), PROQUEST – Dissertation&Theses (rozprawy doktorskie z różnych dyscyplin, abstrakty), PROQUEST – SocialSciencesJournals (nauki społeczne), Science Direct (multidyscyplinarna), Scopus, (interdyscyplinarna baza abstraktów i cytowań), Springer (multidyscyplinarna, czasopisma oraz książki elektroniczne wydawnictwa Springer), Web of Science (indeksy cytowań, streszczenia i opisy bibliograficzne artykułów z czasopism z listy filadelfijskiej), WoS – Core Collection (opisy bibliograficzne wiodącej literatury naukowej na świecie), WoS KCI – KoreanJournal Database (opisy bibliograficzne literatury naukowej opublikowanej w Korei), WoS – Data Citation Index (opisy bibliograficzne – nauki społeczne, ścisłe, przyrodnicze i humanistyczne), Wiley Online (nauki ścisłe, humanistyczne i społeczne). UZ posiada Bibliotekę Uniwersytecką, w której gromadzone są wszystkie zbiory, w tym literatura prawnicza. Dodatkowo od lipca 2023 r. rozszerzono ofertę o elektroniczną bazę podręczników (Lexoteka). Uczelnia zapewnia się studentom dostęp do zasobów bazy bibliotecznej, zarówno poprzez elektroniczne bazy danych, jak i katalogów na miejscu – zob. <https://bu.uz.zgora.pl/>. Lokalizacja biblioteki UZ w Kampusie B, w którym prowadzone są wszystkie zajęcia, ułatwia studentom korzystanie z jej zasobów.

Na charakter wsparcia studentów w procesie uczenia się duży wpływ miała konieczność kompleksowego dopasowania procesu uczenia się do formy zdalnej. Niektóre rozwiązania (które zostały wdrożone w czasie pandemii) pozostały z nami jako skutecznie funkcjonujące do dziś, m.in. możliwość korzystania z komunikatorów oraz platformy G-Suite w celu ułatwienia kontaktów czy przeprowadzania dodatkowych konsultacji, zebrań czy przesyłania materiałów dydaktycznych. Istotnymi formami wsparcia są również organizowane konkursy, nagrody finansowe, a także **niematerialne kategorie**, wpływające na klimat studiowania. Ostatnie z wymienionych zmiennych, są po pandemii szczególnie ważne w rozwoju studentów i ich wejściu na rynek pracy. Wiele uczelni korzysta dziś z programów coachingowych lub innych form wsparcia zewnętrznego na poziomie mentalnym (ponad 1/3 dużych uczelni⁴). **Niewielkie liczebnie grupy** politologii ułatwiają pracownikom instytutu działania w tym zakresie, a sami studenci mają w tym względzie pełen komfort. Wsparcie szczególnie doceniają studenci z Ukrainy (informacje od opiekuna roku).

⁴ Dane z artykułu: *Relacja mistrz – uczeń w realiach XXI wieku, czyli rozwój przez mentoring*, Rzeczypospolita 06/10/2024.

1. Dostosowania systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

Zarówno na poziomie uczelni, jak i instytutu podejmowane są działania na rzecz wspierania różnych grup studentów. Zapewnia się działania dostosowane do specyficznych potrzeb osób z niepełnosprawnościami, umożliwiając im pełny dostęp do procesu uczenia się, uwzględniając również potrzeby studentów aktywnych zawodowo, czy tych posiadających dzieci, a także o studentach zagranicznych. Studenci kierunku politologia mogą skorzystać z indywidualnej organizacji studiów, co pozwala na dostosowanie grafiku zajęć do indywidualnych potrzeb – zob. <https://www.bos.uz.zgora.pl/index.php?indywidualna-organizacja-studi%C3%B3w>. Zasady udzielania indywidualnej organizacji studiów zostały określone przez Wydziałową Radę ds. Kształcenia i są dostępne na stronie Wydziału oraz BOS nr 1 – zob. <https://www.bos.uz.zgora.pl/download.php?f=86c3f09f4fed283f27c0b7734f8ab2dc&target=1>. Zgodnie z ww. zasadami IOS może zostać przyznany m.in. osobom z niepełnosprawnością po przedłożeniu orzeczenia o niepełnosprawności, studentom studiującym na dwóch kierunkach studiów po przedłożeniu zaświadczenia o podjęciu studiów na drugim kierunku (tylko na jednym kierunku), studentkom w ciąży po przedłożeniu zaświadczenia lekarskiego i studentom wychowującym dzieci po przedłożeniu aktu urodzenia dziecka, studentom samodzielnie sprawującym opiekę nad członkiem rodziny wymagającym opieki osoby trzeciej po przedłożeniu zaświadczenia lekarskiego, studentom pracującym w stosunku służby oraz w indywidualnych losowych przypadkach uzasadniających IOS. Na poziomie Uczelni Działa Centrum Równości, Dostępności i Wsparcia – zob. <https://crdw.uz.zgora.pl/> W ramach tej struktury działają następujący Pełnomocnicy i konsultanci:

- Pełnomocnik ds. osób z niepełnosprawnością,
- Pełnomocnik ds. równego traktowania,
- Pełnomocnik ds. dostępności,
- Główny Konsultant Edukacyjny.

Dotychczasowa praktyka w zakresie organizacji procesu dydaktycznego wskazuje również na zróżnicowane potrzeby studentów formy 40 plus (praktykowana w INPA od roku akademickiego 2013/2014 na obu stopniach studiów, obecnie tylko na studiach II stopnia) . W związku z powyższym zapewnia się w miarę możliwości oraz adekwatnie do potrzeb:

- stabilność rozkładu zajęć, brak modyfikacji terminu i godziny zajęć w trakcie roku akademickiego,
- niewyznaczanie terminów kolokwii, egzaminów, konsultacji i innych form zaliczeń w godzinach, w których student nie realizuje zajęć,
- niewyznaczanie obowiązkowych terminów zaliczenia kolokwii i innych form weryfikacji efektów uczenia się w godzinach przypisanych w harmonogramie na inne zajęcia, w tym w szczególności obowiązkowe,
- uwzględnianie konieczności odpoczynku między zajęciami, np. poprzez wydzielone miejsca do odpoczynku,
- zapewnienie konsultacji z nauczycielami akademickimi po godz. 15.00,
- możliwość umówienia spotkania z Prodziekanem ds. studenckich po godz. 15.00.

Do działań wspomagających proces uczenia się studentów, realizowanych na poziomie uczelni, jak i instytutu należy m.in.:

- stabilność rozkładu zajęć, zmiany możliwe są tylko za zgoda studentów oraz/lub po poinformowaniu Dziekana;
- pomoc materialną, np. zapomogę. Zapomoga może być przyznana studentowi, który znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji życiowej,
- zasady przyznawania miejsc w domach studenckich – zob. Regulamin Mieszkańca Domu Studenckiego, Regulamin przyznawania miejsc w domach studenckich Uniwersytetu Zielonogórskiego – zob. <https://studenci.uz.zgora.pl/student/regulaminy>. Uczelnia zapewnia studentom możliwość ubiegania się o:
 - stypendium socjalnego,
 - stypendium dla osób niepełnosprawnych,
 - zapomogi,
 - stypendium Rektora.

Studenci, którzy posiadają znaczące osiągnięcia naukowe, sportowe lub artystyczne, mogą ubiegać się również o Stypendium z Własnego Funduszu Stypendialnego Uniwersytetu Zielonogórskiego lub Stypendium Ministra Edukacji i Nauki.

O stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium Rektora, zapomogę może się ubiegać każdy student – cudzoziemiec przyjęty na studia rozpoczynające się od 1.10.2019 r., spełniający warunki określone w § 8 Regulaminu świadczeń dla studentów Uniwersytetu Zielonogórskiego. W tym zakresie instytut współpracuje z Działem Spraw Studenckich.

Niewątpliwym wsparciem dla studentów procesie uczenia się jest zapewnienie pomocy materialnej, dla tych z nich, którzy znajdują się w ciężkiej sytuacji finansowej – zob. regulaminy świadczeń dostępny na stronie Działu Spraw Studenckich: <https://studenci.uz.zgora.pl/student/regulaminy>. Ponadto istnieje możliwość przyznania stypendium dla studentów z niepełnosprawnością oraz tzw. zapomogi w wyjątkowych sytuacjach. Instytut stale współpracuje z Pełnomocnikiem Rektora ds. Niepełnosprawnych Studentów, a także z Działem Spraw Studenckich. Ponadto w razie uwag studentów niepełnosprawnych dotyczących sal dydaktycznych (np. trudność w dostępie do sali, sala niedostosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych) dokonywane są zmiany w planach zajęć, aby te utrudnienia usunąć. Zob. <https://crdw.uz.zgora.pl/struktura/pelnomocnik-ds-osob-z-niepełnosprawnościami>.

Do zadań pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnościami/ szczególnymi potrzebami należy:

- identyfikacja barier architektonicznych, mentalnych i społecznych w dostępie osób ze szczególnymi potrzebami/z niepełnosprawnościami do zasobów informacyjnych i zajęć dydaktycznych, opiniowanie wniosków oraz współpraca z jednostkami organizacyjnymi uczelni w tym zakresie,
- inicjowanie, koordynowanie i współpraca przy realizacji procesów zmierzających do usuwania opisanych barier,
- bieżąca weryfikacja występowania opisanych barier,
- zbieranie informacji od osób z niepełnosprawnościami posiadających aktualne orzeczenie o stopniu i kategorii niepełnosprawności o barierach mogących powodować trudności w czasie studiów,

- informowanie kandydatów na studia o możliwościach kształcenia się przez osoby ze szczególnymi potrzebami/z niepełnosprawnościami na Uniwersytecie Zielonogórskim – poradnictwo w zakresie wyboru studiów opierając się na indywidualnych możliwościach kandydata i stopniu dostępności danego kierunku,
- propagowanie programów fundacji i instytucji zajmujących się niepełnosprawnością,
- wymiana doświadczeń z uczelniami (krajowymi i zagranicznymi) w zakresie podnoszenia jakości usług oferowanych osobom ze szczególnymi potrzebami/z niepełnosprawnościami w ramach obecnych możliwości,
- monitoring aktualnych programów i środków docelowych służących wyrównywaniu szans osobom ze szczególnymi potrzebami/z niepełnosprawnościami,
- kontakt i współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ze szczególnymi potrzebami/z niepełnosprawnościami,
- opieka nad Radą Studentów z Niepełnosprawnościami Uniwersytetu Zielonogórskiego,
- nadzór i bieżące rozliczanie środków w ramach Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych.

Oprócz tego studenci politologii motywowani są do osiągnięcia lepszych wyników w nauce i prowadzenia badań naukowych poprzez stypendium Rektora dla najlepszych studentów. Na stronie Działu Spraw Studenckich zamieszczone są informacje o możliwości ubiegania się o inne świadczenia i stypendia przyznawane przez jednostki pozauczelniane – zob. <https://studenci.uz.zgora.pl/student/sprawy-bytowe/stypendia-i-zapomogi/inne-stypendiaprzyznawane-przez-jednostki-pozauczelniane>.

2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Pracownicy instytutu oraz profesorowie wizytujący, którzy prowadzą zajęcia w danym semestrze, umożliwiają realizację indywidualnych konsultacji o charakterze merytorycznym podczas godzin swoich konsultacji i dyżurów, które odbywają się regularnie a ich terminy są podawane do wiadomości studentów (umieszczane są w planie zajęć). Konsultacje mogą odbywać się również drogą elektroniczną poprzez pocztę uniwersytecką i platformy wykorzystywane w kształceniu na odległość. Ponadto z funduszy Rektora ds. Studenckich, jak i Dziekana WNS wspierana jest, także finansowo, działalność studentów w kołach naukowych oraz aktywność naukowa i promocyjna studentów m.in. dofinansowanie wizyt studyjnych itp. . Formą wsparcia w procesie uczenia się studentów politologii jest także przyznawanie nagród rzeczowych i wyróżnień dla osób aktywnie działających w kołach naukowych i na rzecz promocji instytutu. Wyróżnienia przyznawane są najczęściej w ramach wydarzeń okolicznościowych tj. absolutorium lub inauguracja.

Wsparciem dla studentów z Ukrainy są kursy języka polskiego dla cudzoziemców organizowane przez Centrum języka polskiego i kultury polskiej.

Wsparciem w obszarze dydaktyki dla studentów jest dostęp do publikacji pracowników instytutu z zakresu przedmiotów politologicznych, np. systemów politycznych: *System polityczny Rzeczypospolitej Polskiej. Wybrane aspekty* (2020), D. Plecka i inni, Toruń. Książkę przygotował zespół pracowników INPA w składzie: Adam Ilciów, Adam Jarosz, Lilla Młodzik, Łukasz Młyńczyk, Danuta Plecka, Anna Ratke-Majewska, Beata Springer, Ryszard Zaradny. Publikacja dotyczy analizy systemu politycznego RP na różnych płaszczyznach, w zależności od specjalności jaką zajmują się autorzy i stanowi kompendium

wiedzy o systemie politycznym dla studentów politologii. Innymi propozycjami w zakresie pomocy dydaktycznych, oddziałującymi na liczne przedmioty z zakresu nauk o polityce i administracji, jest: *Leksykon wiedzy politologicznej*, red. nauk. J. Marszałek-Kawa, D. Plecka, Toruń 2018: Wydawnictwo Adam Marszałek; *The Dictionary of Political Knowledge*, eds. J. Marszałek-Kawa, D. Plecka, Toruń 2019: Wydawnictwo Adam Marszałek (w obu publikacjach hasła przygotowali następujący pracownicy Instytutu: Stefan Dudra, Ryszard Michalak, Adam Ilciów, Lilla Młodzik, Danuta Plecka, Anna Ratke-Majewska, Beata Springer).

Ponadto, instytut oferuje wsparcie studentom (w tym studentom Erasmus+ oraz studentom z Ukrainy) poprzez organizację **wycieczek edukacyjnych** (np. w ramach współpracy z sejmikiem młodzieżowym wyjazd do Białej Wody (Weißwasser), XI 2023; spotkanie na szlaku zielonogórskiego winiarstwa ze studentem z Turcji w ramach obchodów 700-lecia miasta Zielona Góra – spotkanie zorganizowano przy wsparciu pracowników Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze, VI 2023; wyjazd studyjny do Katowic udział w zajęciach terenowych oraz w prelekcji tematycznej, VI 2023; wyjazd do Żagania ze studentem z Turcji i studentką politologii, program dotyczył dziedzictwa kulturowego w regionie lubuskim – w ramach wyjazdu zwiedzano pałac, zbiory UNESCO w klasztorze poaugustiańskim i złożono wizytę w Muzeum Obozu Jeńców Wojennych, VI 2023), **spotkań integracyjnych** (wspólne wyjście z nauczycielami na kręgle, do kina na filmy o tematyce związanej z kierunkiem studiów, spotkanie koncertowe ze studentką z Turcji w Filharmonii Zielonogórskiej, 2024), **wykładów** (m. in. Humor i groteska w świecie języka tajnych służb, IV 2024; wykład gościnny Profesora Eduarda Tarnawskiego pt. Marquis de Sade draft Constitution of the State of Just Law, I 2020) **warsztatów** (np. warsztaty dla studentów specjalności: polityka bezpieczeństwa i wojskowości pt. Wzorcowa współpraca służb zarządzania kryzysowego z mediami, prowadzonych przez prof. UJK dr hab. inż. Jana Zycha, V 2019), **szkoleń** (szkolenie dla studentów z zakresu: poszukiwania źródeł i materiałów naukowych z wykorzystaniem rozmaitych narzędzi, warsztatu młodego politologa - narzędzia pomocne przy pisaniu prac dyplomowych, m.in. menedżer bibliografii, cyklicznie od 2019; szkolenie dotyczące pozyskiwania funduszy unijnych, XI 2023) Zadania te realizują głównie opiekunowie roku, opiekunowie Erasmus+, pełnomocnicy (ds. popularyzacji nauki i programów studiów oraz ds. konkursów i olimpiad).

3. Formy wsparcia: krajowej i międzynarodowej mobilności studentów, we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji, prowadzenia działalności naukowej oraz publikowania lub prezentacji jej wyników, jak również w uczestniczeniu w różnych formach komunikacji naukowej lub twórczości artystycznej oraz aktywności studentów

Międzynarodowy program mobilności, w którym uczestniczy Wydział Nauk Społecznych, w tym Instytut Nauk o Polityce i Administracji to Program Erasmus+, który wspiera edukację, szkolenia, inicjatywy młodzieżowe oraz sportowe w całej Europie (zob. więcej w kryterium 7.). W zakresie wsparcia aktywności studentów oraz wchodzenia na rynek pracy, uczelnia jak i instytut, realizuje szereg szkoleń i warsztatów, seminariów, spotkań (zob. kryterium 8.2.).

W tym zakresie istotną rolę odgrywa Biuro Karier oraz Centrum Przedsiębiorczości i Transferu Technologii, organizującego różnego rodzaju szkolenia i warsztaty, a także zapewniające możliwość spotkań z doradcą zawodowym czy udziałem w targach pracy (Biuro Karier)(zob. kryterium 6.). Mając na celu

wszechstronny rozwój studenta, uwzględniający jego pasję, rozwiązania na szczeblu zarówno ogólnouniwersyteckim jak i wydziałowym uwzględniają różnorodne formy aktywności studentów: sportowe, artystyczne, organizacyjne czy też w zakresie przedsiębiorczości. Studenci mogą ubiegać się o dofinansowanie działalności związanej m.in. z realizacją projektów badawczych, publikacją wyników badań oraz udziałem w konferencjach i konkursach naukowych. W instytucie działają następujące koła naukowe: Unia Debat Oksfordzkich, Młody Politolog. Studenci biorą udział w organizowanych przez instytut konferencjach, wykładach gościnnych, nieobowiązkowych wykładach w języku obcym prowadzonych przez profesorów wizytujących czy innych inicjatywach i wydarzeniach. Studenci INPA biorą czynny lub bierny udział w organizowanych na uczelni targach pracy czy dniach otwartych. Studenci są wspierani przez pracowników przy realizacji własnych inicjatyw czy realizacji uczelnianych. Wprowadzeniu studentów na rynek pracy służy współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym (zob. kryterium 6.).

Istotną formą wsparcia w **rozwoju naukowym są wspólne publikacje** nauczycieli akademickich i studentów:

- *Budowanie bezpieczeństwa. Dualizmy sieciowe studenci – nauczyciele* (2023), L. Młodzik (red.), Poznań.

Książka, jest efektem pracy nauczycieli akademickich kilku jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Zielonogórskiego: głównie Instytutu Nauk o Polityce i Administracji (Katedry Systemów Politycznych, Teorii Polityki i Administracji) oraz Instytutu Nauk o Zarządzaniu i Jakości (Katedry Logistyki i Systemów Informacyjnych oraz Katedry Zarządzania Strategicznego i Marketingu) i studentów oraz absolwentów kierunków: politologia, bezpieczeństwo narodowe oraz logistyka. Wspólne pisanie tekstów stanowi ucieleśnienie idei uczenia się przez całe życie i może zaowocować dydaktyczną współpracą międzywydziałową.

- Ilciów A., Polak A., Opalińska A. (2024), *Aktywność społeczna mieszkańców Zielonej Góry: studia przypadków*, Poznań.

W publikacji studentka politologii 40 plus oraz nauczyciele akademicy (politologia, administracja), wspólnie analizują studia przypadków aktywności społecznej w mieście.

Ponadto w instytucie dla studentów organizowane są, w zależności od potrzeb, warsztaty, wykłady, seminaria oraz cykliczne spotkania z cyklu #gośćINPA (zob. kryterium 6., punkt 1.).

4. System motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposobów wsparcia studentów wybitnych

Formą wsparcia w procesie uczenia się studentów politologii jest przyznawanie nagród rzeczowych i wyróżnień dla osób aktywnie działających w kołach naukowych i na rzecz promocji instytutu. Wyróżnienia i nagrody rzeczowe przyznawane są najczęściej za zaangażowanie w działalność studenckich kół czy za prace dyplomowe. Na uczelni organizowany jest konkurs Absolwent Extra. Konkurs ma na celu promowanie wyróżniających się absolwentów poszczególnych wydziałów Uniwersytetu Zielonogórskiego. Poprzez prezentację ich sylwetek, osiągnięć, kompetencji i możliwości, daje szansę na jeszcze

lepsze przedstawienie się pracodawcom, budowanie potencjału na przyszłość, lepszy start w życiu zawodowym. Absolwentem Extra Wydziału Nauk Społecznych 2021/2022 oraz 2023/2024 został student politologii: Bartłomiej Zadworny (obecny student Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych i Społecznych). Ponadto o wybitności studenta świadczą następujące osiągnięcia naukowe:

- w konkursie na esej geopolityczny organizowany przez Katedrę Stosunków Międzynarodowych Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie oraz Polskie Towarzystwo Geopolityczne Oddział Chełm: 2021 - wyróżnienie (zasięg ogólnopolski), 2022 - I miejsce (zasięg ogólnopolski), 2023 – II miejsce (zasięg ogólnopolski), 2024 – I miejsce (zasięg międzynarodowy);
- w Międzynarodowej Olimpiadzie Geopolitycznej: 2021 – I miejsce;
- w Konkursie Young Experts Day organizowanym przez INPA w ramach konferencji Three Seas One Opportunity: 2022 – wyróżnienie;
- w I edycji gier wojennych pt. „Bursztynowy Pierścień”: 2023 – III miejsce;
- wyróżnienie odznaką za Zasługi dla Geopolityki Polskiej: 2021 – Złota Odznaka.

Bartłomiej Zadworny (I miejsce) i Mateusz Bajon (III miejsce), zostali laureatami w Międzynarodowym Konkursie na Esej Geopolityczny (edycja 5), organizowanym przez Katedrę Stosunków Międzynarodowych Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Chełmie oraz Polskie Towarzystwo Geopolityczne Oddział Chełm.

5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Podstawowym źródłem informacji są strony internetowe uczelni, wydziału i instytutu, na których znajdują się informacje dotyczące na spraw socjalno-bytowych studentów i doktorantów jak też pełna lista stypendiów dostępnych na UZ. Podstawowe informacje w tym zakresie znajdują się na stronie Działu Spraw Studenckich, do której odesłanie jest także z poziomu strony instytutu.

6. Sposoby rozstrzygnięcia skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz ich skuteczność

Zgodnie z regulaminem studiów UZ powoływani są opiekunowie dla danego kierunku. Informacje o opiekunach podawana jest na pierwszym spotkaniu ze studentami I roku i dostępna jest na stronie wydziału i instytutu. Do obowiązków opiekuna należy:

- a. pomoc w adaptacji studentów, zwłaszcza I roku do warunków studiowania na Wydziale Nauk Społecznych i zapoznanie ich z zasadami obowiązującymi na Wydziale w kontaktach z pracownikami oraz studentami,
- b. bieżący kontakt ze studentami, zwłaszcza I roku studiów poprzez wyznaczenie cyklicznych konsultacji w formie dostępnej dla wszystkich studentów,
- c. monitorowanie procesu dydaktycznego pod kątem uzasadnionych potrzeb studentów,
- d. wspieranie studentów w kontaktach z nauczycielami akademickimi, władzami Wydziału i Instytutu w zakresie rozwiązywania problemów wynikających ze spraw studenckich i procesu kształcenia,

- e. przyjmowanie uzasadnionych skarg zgłaszanych przez studentów dotyczących ich relacji z wykładowcami lub innymi studentami,
- f. pomoc w ustaleniu trybu i sposobu załatwienia zgłoszonej sprawy studenckiej,
- g. formułowanie doradczej opinii dla Dziekana, Prodziekana ds. Studenckich oraz Wydziałowej Rady Kształcenia w sprawach związanych z procesem dydaktycznym (w tym dotyczących regulaminu studiów, organizacji studiów, programu studiów); bytowych studentów oraz w sprawach indywidualnych na prośbę Dziekana.

Większość wniosków i skarg trafia w pierwszej kolejności do Prodziekana ds. studenckich, a następnie do Dziekana, którzy w zakresie kształcenia współpracują z Dyrektorem INPA oraz zastępcą Dyrektora ds. kształcenia. Do zadań Prodziekana ds. studenckich należy rozstrzygnięcie w sprawach związanych z regulaminem studiów oraz rozpatrywanie innych indywidualnych spraw studentów Wydziału. Wpływające do Biura Obsługi Studenta skargi i wnioski studentów są rejestrowane i przekazywane odpowiednim osobom. Każde pismo rozpatrywane jest niezależnie i traktowane indywidualnie. Jeśli skarga dotyczy któregoś z pracowników jest ona kierowana do Dyrektora INPA oraz Kierownika odpowiedniej Katedry w celu jej wyjaśnienia. Część wniosków jak i skarg Dziekan/Prodziekan przedstawia na Wydziałowej Radzie ds. Kształcenia. W szczególnie problematycznych przypadkach zawiadamiany jest Rektor lub Prorektor ds. studenckich. Studenci informowani są o postępowaniu w sprawie. Nie ma wniosków ani skarg, które nie zostały przez odpowiednie jednostki organizacyjne podjęte. W ostatecznym etapie rozstrzygnięcia jest skierowanie sprawy do Rektora celem podjęcia działań dyscyplinujących lub dyscyplinarnych. Ponadto istnieje możliwość zwrócenia się do Pełnomocnika ds. osób z niepełnosprawnością, pełnomocnika ds. dostępności czy do pełnomocnika ds. równego traktowania. Procedurę skargową określa: Regulamin przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji- zob. <https://crdw.uz.zgora.pl/struktura/pełnomocnik-ds-rownego-traktowania/regulaminprzeciwdziałania-mobbingowi-i-dyskryminacji>.

Ponadto na uczelni wprowadzono procedury ochrony sygnalistów dotyczące przyjmowania zgłoszeń naruszenia prawa oraz podejmowania działań następczych w związku z tymi zgłoszeniami, zob. Zarządzenie nr 133 Rektora UZ oraz procedury przeprowadzania wniosku o traktowanie zgodnie z deklarowaną tożsamością płciową zob. Zarządzenie nr 82 Rektora UZ.

7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia

Obsługa studentów zgodnie z zarządzeniami i strukturą organizacyjną Uczelni prowadzona jest przez Biuro Obsługi Studenta, które są wyłączone ze struktury wydziału. Od strony organizacyjnej studentów wspiera Biuro Obsługi Studenta nr 1, czynne w poniedziałki, wtorki, środy, czwartki, soboty w godzinach: 9:00–13:00. Do obsługi administracyjnej studentów na kierunku politologia przewidziany jest odpowiedni pracownik BOS nr 1. Ponadto w BOS nr 1 wyznaczane są dyżury Prodziekana ds. Studenckich na Wydziale Nauk Społecznych UZ. Terminy dyżurów znajdują się na stronie Wydziału w zakładce Władze Wydziału oraz na stronie BOS nr 1 – zob. <https://www.bos.uz.zgora.pl/index.php?dyzur-prodziekana-ds.-studenckich>. Ponadto studenci mają możliwość oceny obsługi administracyjnej poprzez an-

kietę zadowolenia z warunków studiowania. Wyniki ankiet są publikowane na stronie Działu Kształcenia – zob. <https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/jakosc-ksztalcenia/ewaluacja-procesu-ksztalcenia/raporty-z-ewaluacji>.

8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczących bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

Uczelnia działa na rzecz systemowego i efektywnego działania informacyjnego i edukacyjnego w zakresie bezpieczeństwa studentów, stawiając sobie za priorytet niniejsze działania. Do działań tych należy m.in.:

- a. Działania Centrum Równości, Dostępności i Wsparcia.
- b. Współpracę z samorządem studenckim – uruchomienie skrzynki na wnioski i skargi na poziomie Uczelni (Dział Kształcenia).
- c. Współpraca z wyspecjalizowanymi pracownikami udzielającymi wsparcia osobom ze szczególnymi potrzebami, w szczególności możliwość korzystania z pomocy psychologicznej w czasie pandemii Z tego też względu w ramach Uczelni działa Centrum Równości, Dostępności i Wsparcia – zob. <https://crdw.uz.zgora.pl/>

W ramach tej struktury działają następujący Pełnomocnicy i konsultanci:

- Pełnomocnik ds. osób z niepełnosprawnością
- Pełnomocnik ds. równego traktowania
- Pełnomocnik ds. dostępności
- Główny Konsultant Edukacyjny.

W szczególności wskazać należy działalność pełnomocnika ds. równego traktowania oraz Zespołu ds. równego traktowania. Zadania Pełnomocnika określa Regulamin przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji – zob. <https://crdw.uz.zgora.pl/struktura/pełnomocnik-ds-rownego-traktowania/regulaminprzeciwdziałania-mobbingowi-i-dyskryminacji>.

Do zadań pełnomocnika ds. równego traktowania należy:

- monitorowanie sytuacji w zakresie równego traktowania, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, pochodzenie etniczne, przekonania polityczne, wyznanie, orientację seksualną i tożsamość płciową,
- podejmowanie działań zmierzających do eliminacji wszelkich form dyskryminacji oraz nierównego traktowania studentów, doktorantów i pracowników Uniwersytetu Zielonogórskiego,
- udzielanie wsparcia osobom pokrzywdzonym, przede wszystkim poprzez udostępnianie informacji o możliwościach uzyskania wsparcia i specjalistycznej pomocy,
- opiniowanie wniosków kierowanych do organów Uczelni dotyczących równego traktowania,
- przeciwdziałanie wystąpieniu zdarzeń naruszających zasady równego traktowania studentów, doktorantów i pracowników Uczelni,
- promowanie postaw zapewniających równe traktowanie studentów, doktorantów i pracowników Uniwersytetu Zielonogórskiego,

- współpraca z rzecznikami dyscyplinarnymi i komisjami dyscyplinarnymi działającymi na Uczelni,
- prowadzenie rejestru spraw i ochrona tajemnic oraz danych osobowych objętych rejestrem.

Uniwersytet Zielonogórski dąży do wdrażania najwyższych standardów mających na celu zapewnienie równego traktowania wszystkich członków wspólnoty.

Przeciwdziałanie dyskryminacji służy kształtowaniu postaw obywatelskich, jest elementem społecznej odpowiedzialności nauki oraz sprzyja tworzeniu gospodarki opartej na innowacjach. Wszelkie działania noszące znamiona mobbingu czy molestowania nie są tolerowane. Uniwersytet Zielonogórski wspiera inicjatywy sprzyjające budowaniu pozytywnych relacji w całej społeczności akademickiej. Od 30.11.2021 r. na Uniwersytecie Zielonogórskim obowiązuje Regulamin przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji, który nie tylko ustala zasady prewencji, ale zawiera procedurę skargową. Celem jej wprowadzenia jest ochrona pracowników, studentów, doktorantów, uczestników studiów podyplomowych przed wystąpieniem dyskryminacji oraz w przypadkach wystąpienia tych zjawisk. Zasady składania skarg do Pełnomocnika ds. równego traktowania określa regulamin przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji – zob. <https://rozwoj.uz.zgora.pl/struktura/centrum/pelnomocnik-ds-rownego-traktowania/regulaminprzeciwdzialania-mobbingowi-i-dyskryminacji>. Uniwersytet Zielonogórski aktywnie kształtuje swoją kulturę organizacyjną, uwzględniając zarówno aktualne wzorce promowane w szkolnictwie wyższym, jak i tradycje klasycznego uniwersytetu. Aktualnie realizowany jest Plan Równości Płci na lata 2022 – 2024. Misją Uczelni jest tworzenie społeczeństwa opartego na wiedzy i kształtowanie kapitału społecznego jako dobra wspólnego sprzyjającego efektywności działań na rzecz rozwoju regionu, gospodarki i społeczeństwa. Wśród społecznych celów strategii rozwoju wyróżnia się wzmacnianie wśród osób studiujących i pracujących na uczelni aktywnych postaw obywatelskich, przedsiębiorczości i odpowiedzialności za sprawy społeczne. Jest to ściśle powiązane z kwestią równego traktowania, ponieważ występowanie nierówności i dyskryminacji w relacjach społecznych ma negatywny wpływ zarówno na jakość prowadzonych badań naukowych i zajęć dydaktycznych, jak i możliwości samorozwoju w sferze osobistej i zawodowej osób tworzących społeczność akademicką. Swobodny i równy dostęp do całościowej oferty Uniwersytetu Zielonogórskiego to jeden z warunków jego harmonijnego rozwoju. Plan Równości Płci na Uniwersytecie Zielonogórskim jest też powiązany z podstawą prawną programu ramowego Unii Europejskiej do spraw badań naukowych i innowacji Horyzont Europa na lata 2021 – 2027, w której zwraca się szczególną uwagę na działalność wspierającą równość płci w badaniach i innowacjach – zob. <https://crdw.uz.zgora.pl/struktura/pelnomocnik-ds-rownego-traktowania/plan-rownosci-plci>. Ponadto na UZ działa pełnomocnik ds. osób z niepełnosprawnością oraz pełnomocnik ds. dostępności.

Do zadań pełnomocnika ds. dostępności należy:

- wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami w dostępie do usług świadczonych przez UZ,
- opracowanie i uaktualnianie regulaminu zapewnienia osobom ze szczególnymi potrzebami dostępności architektonicznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej na UZ,
- analiza procedur funkcjonujących w UZ zapewniających wygodę użytkownikom ze szczególnymi potrzebami,
- przeprowadzanie lub zlecanie audytów dostępności UZ (diagnozowanie miejsc, w których trzeba zapewnić/poprawić dostępność),

- przygotowanie i koordynacja wdrożenia planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przez UZ, zgodnie z minimalnymi wymaganiami określonymi w art. 6 Ustawy o zapewnianiu dostępności,
- monitorowanie działalności UZ w zakresie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;
- przedstawianie Rektorowi bieżących informacji o podejmowanych działaniach i zakresie realizowanych zadań,
- opiniowanie rozwiązań z zakresu dostępności,
- nadzorowanie przygotowania i aktualizowania deklaracji dostępności,
- nadzorowanie przygotowania raportu zbiorczego o stanie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- koordynowanie pracami zespołu ds. dostępności.

Regulamin zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Uniwersytecie Zielonogórskim.

Wymienione podmioty i działania są istotnym elementem systemowych rozwiązań pozwalających na przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy w środowisku akademickim.

9. Współpraca studentów z samorządem i organizacjami studenckimi

Przedstawiciele studentów są członkami Wydziałowej Rady ds. Kształcenia, Wydziałowych Rad Programowych, Parlamentu Studenckiego, a także komisji dyscyplinarnych czy Senatu. Na poziomie Uczelni organizowane są spotkania studentów z Rektorem oraz Prorektorem ds. Studenckich. Na poziomie instytutu oraz wydziału organizowane są spotkania studentów zorganizowanych w kołach naukowych (raz w roku organizowana jest przez Dziekana WNS konferencja: Przegląd Działalności Kół Naukowych na Wydziale Nauk Społecznych). Studenci politologii chętnie współpracują z samorządem i organizacjami studenckimi na rzecz wspólnych celów uczelni oraz promocji kierunku. Działaniami tymi kieruje, oprócz Dyrekcji, Pełnomocnik Dyrektora ds. wizerunku i promocji.

10. Sposoby, częstotliwość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również oceny kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Na poziomie uczelni zostały wprowadzone działania systemowe w zakresie wsparcia studentów polegają na monitoringowi oraz ciągłemu ich doskonaleniu pro jakościowemu. Działające przede wszystkim w oparciu o pozyskiwanie informacji i ankiety od interesariuszy procesu kształcenia, ich późniejszej analizie przez osoby i gremia przewidziane w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia oraz wdrażaniu pro jakościowych zmian. Przede wszystkim oparte są na ankietach procesu kształcenia oraz ankietach ewaluacyjnych, czy wynikach hospitacji zajęć. Studenci w ankiecie zadowolenia z warunków studiowania mają możliwość ocenienia takich aspektów procesu kształcenia, jak: infrastruktura, biblioteka, obsługa administracyjna studenta, dostępność informacji oraz umiędzynarodowienie.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Szeroko rozumiane wsparcie studentów w uczeniu się i jego doskonalenie na politologii, ma wymiar obustronnej współpracy, opartej na efektywnej komunikacji. Studenci, ze wszystkimi problemami chętnie zgłaszają się do dyrekcji, opiekunów oraz pozostałych nauczycieli. Niewielkie liczebnie grupy są w tym względzie nieocenione.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

1. Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach.

Uniwersytet i Wydział zapewniają pełny dostęp do informacji o programach studiów, warunkach ich realizacji i osiągniętych rezultatach oraz pozostałych związanych z tą tematyką zagadnieniach. Kanały informacyjne - strona internetowa czy profile jednostki w mediach społecznościowych są dostępne w sposób gwarantujący łatwość pozyskiwania informacji. Kluczowym jest, aby prezentowane treści były dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym dla osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia publikuje informacje we wszystkich istotnych kwestiach związanych z procesem uczenia się studenta, np. dane dotyczące:

- a) zasad rekrutacji;
- b) regulaminu studiów;
- c) aktualnych programów studiów i wymagań dotyczących ich realizacji;
- d) zasad dyplomowania;
- e) spraw związanych z pomocą materialną;
- f) wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami;
- g) programów wymiany międzynarodowej (Erasmus+ oraz innych programów związanych z mobilnością międzynarodową studentów);
- h) programu MOST i innych programów wymiany krajowej;
- i) działalności Biura Karier;
- j) wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia;
- k) zasad potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w ramach systemu szkolnictwa wyższego lub poza nim;
- i) planu zajęć i zmian w zajęciach oraz wszelkich aktualnych informacji dt. procesu uczenia się studenta.

Głównym źródłem informacji jest strona Uczni: <https://uz.zgora.pl/>

Ponadto najbardziej istotne informacje dotyczące pracowników oraz działalności badawczej znajdują się na stronie Instytutu Nauk o Polityce i Administracji – zob. <https://inpa.uz.zgora.pl/>. Na nowej stronie internetowej od czasu jej istnienia (od sierpnia 2022 roku) zamieszczonych zostało 96 aktualności dotyczących m.in. rekrutacji, wydarzeń organizowanych przez INPA lub tych w których pracownicy

INPA brali udział, nowości wydawniczych pracowników INPA, osiągnięć i nagród pracowników i innych. Zamieszczone są także informacje dotyczące struktury Instytutu i jego pracowników. Na stronie znajduje ponadto m.in. zakładka „Badania”, gdzie znajduje się hiperłącze do SKEP oraz zaprezentowane są książki, których autorami, współautorami lub redaktorami są pracownicy Instytutu. Zamieszczone zostały także informacje dotyczące obron doktorskich. W zakładce „Linki” znajdują się odnośniki do stron Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz Instytucji Naukowych.

Instytut zamieszcza informacje dotyczące m.in. swojej aktualnej działalności na portalu Facebook – zob. <https://www.facebook.com/INPAUZ> i Instagram - zob. https://www.instagram.com/inpa_uz/. Profil Facebook ma 900 obserwujących. 861 to osoby z Polski, 20 z Wielkiej Brytanii, 18 z Niemiec. Odbiorcy z innych państw stanowią nieznaczny liczbę. Najwięcej osób obserwujących stronę mieszka w: Zielonej Górze (222), Żarach (60), Warszawie (31), Nowej Soli (29), Przemkowie (26) i Wrocławiu (26). Grupę odbiorców stanowią w 50.50% kobiety oraz w 49.50% mężczyźni. Najlepszy wynik w ciągu ostatnich 90 dni osiągnął post dotyczący Dnia europejskiego w Bibliotece UZ, który miał 2085 wyświetleń, zasięg 1673 osób oraz 716 aktywności. Na Instagramie Instytutu zamieszczonych zostało 112 postów, profil ma 135 obserwujących. Znajdują się na nim także linki do strony INPA oraz strony rekrutacji Uniwersytetu Zielonogórskiego [stan na 19.11.2024].

Informacje dla studentów znajdują się przede wszystkim na stronie Wydziału – zob. <https://wns.uz.zgora.pl/>

Kluczową rolę w obsłudze studenta odgrywa Biuro Obsługi Studenta (BOS) – dla kierunku politologia BOS nr 1 – zob. <https://www.bos.uz.zgora.pl/index.php?bos-1>.

Dodatkowo, w szczególności w zakresie pomocy materialnej, stypendiów i domów studenckich można znaleźć na stronie Działu Spraw Studenckich <https://studenci.uz.zgora.pl/struktura/dzial-spraw-studenckich>. Dodatkowo plan zajęć publikowany jest na stronie <http://www.plan.uz.zgora.pl/>.

Istotne informacje w zakresie sylabusów znajdują się: <https://webapps.uz.zgora.pl/syl/>, zawierająca całą ofertę dydaktyczną. Ponieważ po informacje dotyczące studiowania na WNS UZ zainteresowani najczęściej sięgają do strony Wydziału (<https://wns.uz.zgora.pl/>) staramy się zapewnić, aktualne i kompleksowe informacje, jak również odesłania do pozostałych uniwersyteckich wirtualnych źródeł.

Uczelnia stworzyła Centrum Równości, Dostępności i Wsparcia – zob. <https://crdw.uz.zgora.pl/>. Kluczowymi dokumentami w zakresie publicznego dostępu do informacji odgrywa:

- o Strategia rozwoju UZ na lata 2021-2030 <https://x.uz.zgora.pl/download.php?f=6bba0895c12187b247a90229bb29851b>
- o Deklaracja dostępności – zob. – zob. <https://crdw.uz.zgora.pl/rownosc--dostepnosc--wsparcie/deklaracja-dostepnosc>

Uczelnia, jak również Instytut i Wydział, przykładają najwyższą wagę do właściwej realizacji przepisów prawa w kwestii dostępności, w tym dostępności cyfrowej. Na bieżąco monitorowane są przepisy dotyczące obowiązku dostosowania stron internetowych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, publikowania deklaracji dostępności czy też możliwości zgłaszania uwag w tym zakresie, głównie poprzez Centrum (zob. <https://crdw.uz.zgora.pl/rownosc--dostepnosc--wsparcie>). Ponadto od 2023 r. ujednolicono witryny Uczelni, jak i poszczególnych Wydziałów i Instytutów. Warto też wspomnieć, że Wydział stara się dotrzeć do odbiorców poprzez nowoczesne kanały komunikacji. Istnieje oficjalny fanpage Uczelni, jak i WNS UZ, ponadto Koło Naukowe Unia Debat Oksfordzkich publikuje istotne informacje w

zakresie swojego działania na portalu Facebook. Studenci i pracownicy mogą się kontaktować i uzyskać informacje poprzez odpowiednio przeznaczony dla nich system Studnet i Pracnet. Poza dostępnością drogą elektroniczną i różnymi rodzajami mediów społecznościowych, istotny jest też dostęp bezpośredni czy to w drodze konsultacji czy dyżurów pracowników – konsultacje dostępne są w planie danego pracownika – zob. <http://www.plan.uz.zgora.pl/>.

Sprawy bieżące związane z publicznym dostępem do informacji, wymagające szybkiej interwencji, są omawiane w gronie władz WNS i INPA UZ. Ponadto studenci w ramach oceny ewaluacji jakości kształcenia corocznie mogą wypełniać ankiety z zakresu warunków zadowolenia, w tym ocenić dostępność do informacji. Ocena Studentów w latach 2020-2023 oscylowała w granicy 4,0 (dokładniej 3,94 i 4,17 - zob. raporty z ewaluacji procesu kształcenia - <https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/jakosc-ksztalcenia/ewaluacja-procesu-ksztalcenia/raporty-z-ewaluacji>).

2. Sposoby, częstości i zakresu oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczności działań doskonalących w tym zakresie

Informacje udostępniane na wyżej wymienionych stronach oraz platformach internetowych poddawane są systematycznej aktualizacji, co zapewnia ich zgodność z bieżącymi potrzebami użytkowników oraz dynamiką procesów organizacyjnych uczelni. Aktualizacje te obejmują zarówno treści administracyjne, takie jak harmonogramy zajęć, sylabusy czy terminy egzaminów, jak i informacje dotyczące działań naukowych i popularyzatorskich, w tym ogłoszenia o konferencjach, warsztatach i wydarzeniach kulturalnych.

Proces aktualizacji odbywa się według ustalonych procedur, które zakładają regularny przegląd publikowanych treści oraz współpracę z osobami odpowiedzialnymi za poszczególne obszary działalności Instytutu. Dodatkowo wdrożono mechanizmy umożliwiające szybkie reagowanie na zmiany ad hoc, co pozwala na natychmiastowe informowanie interesariuszy o istotnych modyfikacjach, takich jak zmiany w harmonogramach czy nowe wytyczne.

Efektywność tych działań wspierają narzędzia analityczne monitorujące ruch na stronach internetowych oraz opinie użytkowników zbierane w ramach ankiet i konsultacji. Takie podejście nie tylko podnosi jakość komunikacji z interesariuszami, ale także wspiera budowanie zaufania oraz wizerunku Instytutu jako instytucji transparentnej i dynamicznie reagującej na potrzeby otoczenia społeczno-akademickiego.

Grupy zaangażowane w ocenę publicznego dostępu do informacji to studenci, pracownicy naukowcy, absolwenci, uczniowie szkół średnich, przedstawiciele samorządu studenckiego, a także w wybranych przypadkach potencjalni pracodawcy. Metody angażowania interesariuszy w ocenę to np. ankiety, konsultacje, warsztaty, spotkania z interesariuszami. Aspekty oceniane przez interesariuszy to np. przejrzystość informacji, dostępność materiałów, użyteczność platform informacyjnych.

Wyniki ankiet są publikowane na stronie Działu Jakości Kształcenia – zob. <https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/jakosc-ksztalcenia/ewaluacja-procesu-ksztalcenia/raporty-z-ewaluacji>. W wyniku zgłaszanych sugestii wprowadzono m.in. uproszczenie nawigacji na stronie internetowej oraz rozszerzono opis przedmiotów w planie zamieszczonym na stronie internetowej Uczelni – zob. np. https://plan.uz.zgora.pl/grupy_plan.php?ID=28539.

Organizowane są cykliczne spotkania konsultacyjne, w tym warsztaty, podczas których studenci, uczniowie szkół średnich oraz pracownicy naukowcy mogą zgłaszać swoje uwagi i pomysły dotyczące usprawnienia dostępu do informacji. Konsultacje odbywają się także na poziomie wydziałowym i są moderowane przez członków Wydziałowej Rady ds. Kształcenia WNS. Konsultacje i warsztaty dla uczniów szkół średnich oraz studentów odbywają się m.in. w ramach wydarzeń organizowanych przez INPA UZ, jak np. turniejów debat oksfordzkich, czy szkoleń przygotowujących do tychże debat, konferencji (np. I Konferencja „Młody Politolog. Przemiany społeczne i polityczne w Polsce” w Przemkowie), spotkań z cyklu „Powtórka do matury”. W przypadku absolwentów realizowane są ponadto konsultacje zdalne, co pozwala na zaangażowanie osób, które nie są już związane z uczelnią na co dzień.

Dla interesariuszy dostępny na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych jest adres e-mail sekretariat@ip.uz.zgora.pl oraz numer telefonu +48 68 328 47 73, gdzie można zgłaszać uwagi dotyczące funkcjonowania systemu informacyjnego. Dzięki temu zgłoszenia można analizować na bieżąco, a nie tylko w ramach cyklicznych działań.

Dodatkowo, Uczelnia zmieniła wszystkie strony internetowe w 2022 r., dostosowując je do wymogów osób z niepełnosprawnościami.

Systematyczny udział studentów, uczniów szkół średnich i absolwentów w konsultacjach buduje w nich poczucie współodpowiedzialności za jakość kształcenia, co pozytywnie wpływa na wizerunek INPA UZ jako instytucji otwartej na współpracę. Warto podkreślić znaczenie intensywnej współpracy Instytutu ze szkołami średnimi, która umożliwia prowadzenie pogłębionych konsultacji z przedstawicielami młodego pokolenia. Temu procesowi sprzyja prowadzenie klas patronackich przez Instytut w V LO im. K. Kieślowskiego w Zielonej Górze, Zespole Szkół Ekologicznych im. Unii Europejskiej w Zielonej Górze oraz Zespole Szkół im. I. Sendler w Przemkowie. Działania te sprzyjają lepszemu rozpoznaniu ich oczekiwań oraz dostosowaniu oferty dydaktycznej i organizacyjnej do potrzeb osób znajdujących się na etapie podejmowania decyzji o wyborze studiów wyższych. Tego rodzaju interakcje pozwalają także na identyfikację aktualnych trendów edukacyjnych oraz preferencji uczniów, co stanowi istotny element procesu doskonalenia jakości kształcenia.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

W latach 2018–2024 Instytut realizował zintegrowane kampanie promocyjne w lokalnych rozgłośniach radiowych, co pozwoliło na poszerzenie zasięgu oraz dotarcie do różnorodnych odbiorców. INPA skutecznie dociera do swojej grupy docelowej za pośrednictwem prasy oraz internetowych portali informacyjnych. Zob.:

- „Młody Politolog” – pierwsza taka książka, „Łącznik Zielonogórski”, nr 47 (481), 25 listopada 2022;
- *Ekodebata na Uniwersytecie Zielonogórskim*, <https://www.wzielonej.pl/informacje/uczelnia/ekodebata-na-uniwersytecie-zielonogorskim/>, [dostęp: 01.12.2022];
- Gdy kobieta piłkę kopie, „Gazeta Wyborcza”, nr 286/2022, 9 grudnia 2022
- *Nauki o polityce i administracji w elitarnym gronie*, „Łącznik Zielonogórski”, nr 43 (477), 28 października 2022;

- *Politologia to miejsce dla ludzi ciekawych świata*, „Łącznik Zielonogórski”, nr 32 (420), 17 września 2021;
- *Spotkanie kół Młodego Politologa*, <https://www.wzielonej.pl/informacje/uczelnia/spotkanie-kol-mlodego-politologa/> 2021-12-08 [dostęp: 01.12.2022];
- *Sześć godzin powtórek – przyda się przed maturą*, „Łącznik Zielonogórski”, nr 16 (501), 28 kwietnia 2023, s. 4.
- *Powtórka do matury na UZ*, 2024-04-05, <https://rzg.pl/362200/powtorka-do-matury-na-uz/>.
- Instytut Politologii UZ robi „Powtórkę do matury”, 2024-04-16, <https://zachod.pl/624658/institut-politologii-uz-robi-powtorke-do-matury/>.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

1. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencje i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

Uniwersytet Zielonogórski realizuje politykę jakości kształcenia poprzez **Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia (USZJK)**, będący kompleksowym narzędziem monitorowania, oceny i doskonalenia procesów dydaktycznych. System został przyjęty na podstawie uchwały nr 577 Senatu UZ z dnia 27 listopada 2019 r., zaktualizowanej uchwałą nr 348 Senatu UZ z dnia 24 listopada 2021 r., i jest zgodny z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r., a także z regulacjami zawartymi w Statucie Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz strategią rozwoju Uczelni (zob. <https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/jakosc-ksztalcenia/>; <https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/jakosc-ksztalcenia/akty-prawne>).

Uczelniany System Zapewniania Jakości Kształcenia obowiązuje członków wszystkich grup wspólnoty Uczelni, czyli pracowników, doktorantów i studentów studiujących na wszystkich poziomach studiów, a także uczestników studiów podyplomowych.

System ten obejmuje zapewnianie, doskonalenie, promocję i kontrolę jakości kształcenia w Uczelni, a w szczególności: 1) wytyczne dla Wydziałowej Rady ds. Kształcenia w zakresie analizowania i opiniowania dokumentów dotyczących programów studiów, 2) metody monitorowania procesu kształcenia, w szczególności: organizacji i warunków prowadzenia zajęć dydaktycznych, metod i form kształcenia oraz sposobów weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych przez studenta, doktoranta, uczestnika studiów podyplomowych, 3) metody rozwijania mobilności studentów i doktorantów, 4) metody poprawy jakości obsługi administracyjnej procesu dydaktycznego, 5) monitorowanie karier zawodowych absolwentów oraz ich opinii dotyczących przygotowania do pracy zawodowej, procedury współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, 6) system motywowania, oceniania i nagradzania nauczycieli akademickich za działania na rzecz jakości kształcenia, 7) informatyzację obsługi studentów, doktorantów,

uczestników studiów podyplomowych i działań administracji, 8) inne zadania wynikające z rozwoju uczelni, przepisów prawa i współpracy z innymi podmiotami.

Sprawozdania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia: <https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/jakosc-ksztalcenia/sprawozdania-uczelnianego-systemu>

Cele i założenia Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia obejmują zatem: (1) zapewnienie jakości kształcenia (USZJK służy utrzymaniu wysokiego poziomu edukacji, dostosowując programy studiów do wymogów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz standardów naukowych i społecznych), (2) monitorowanie efektów uczenia się (regularna ocena efektów kształcenia na każdym kierunku studiów pozwala na ich bieżące doskonalenie, uwzględniające między innymi potrzeby rynku pracy oraz otoczenia społeczno-gospodarczego), (3) współpracę z interesariuszami (system angażuje zarówno interesariuszy wewnętrznych, czyli studentów, doktorantów, kadre dydaktyczną, jak i zewnętrznych, takich jak pracodawcy, samorządy czy instytucje publiczne, w proces oceny i doskonalenia kształcenia), a także (4) promowanie innowacji dydaktycznych (integralnym elementem USZJK jest wdrażanie nowoczesnych technologii, metod nauczania oraz organizacji procesu dydaktycznego).

Wskazane powyżej działania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia realizuje na poziomie ogólnouczelnianym **Uczelniany Zespół ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia**, powołany przez Rektora, natomiast na poziomie wydziałowym (i w filii) – Wydziałowa Rada ds. Kształcenia. Na poziomie wydziałowym oraz w filii powołuje się też Wydziałowe Rady Programowe dla kierunków studiów prowadzonych na wydziale/w filii.

Nadzór nad funkcjonowaniem Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia na poziomie Uczelni sprawuje Prorektor właściwy ds. jakości kształcenia, z kolei na poziomie wydziałowym nadzór nad funkcjonowaniem USZJK sprawują dziekani.

Skład Uczelnianego Zespołu ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia tworzą: 1) pełnomocnik ds. jakości kształcenia – jako przewodniczący, 2) pełnomocnik ds. ewaluacji jakości kształcenia – jako z-ca przewodniczącego, 3) pełnomocnik ds. e-learningu, 4) prodziekani z poszczególnych Wydziałów (w przypadku braku prodziekana na wydziale osoba wskazana przez dziekana), 5) przedstawiciele studentów i doktorantów wskazani przez właściwe organy samorządu studenckiego i samorządu doktorantów, 5) inne osoby wskazane przez Rektora.

Zadaniem Uczelnianego Zespołu ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia jest w szczególności: 1) opracowywanie procedur służących zapewnieniu jakości kształcenia w Uczelni, 2) rekomendowanie Uczelnianej Radzie ds. Kształcenia oraz rektorowi działań doskonalących proces kształcenia w Uczelni, 3) przedstawianie rektorowi rocznego sprawozdania z funkcjonowania Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, 4) rekomendowanie Wydziałowym Radom ds. Kształcenia działań podnoszących jakość kształcenia w Uczelni, między innymi szkoleń dla nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych, 5) opracowywanie i proponowanie działań w zakresie zapewnienia wymaganej przepisami prawa kadry akademickiej oraz systemu motywacji i oceny tej kadry, 6) propagowanie w uczelni różnych form kształcenia przez całe życie, 7) opracowywanie i rekomendowanie dziekanom metod rozwijania mobilności studentów, 8) opracowanie i wdrożenie w Uczelni procesu potwierdzania efektów uczenia się, 9) opracowywanie programów poprawy jakości kształcenia, 10) monitorowanie jakości kształcenia na wydziałach oraz w filii, monitorowanie wdrażania przez wydziały oraz filie regulacji prawnych w zakresie kształcenia (w szczególności dokumentów dotyczących programów kształcenia,

Regulaminu studiów, Regulaminu ECTS), 11) opracowywanie procedur ewaluacji oraz audytu wewnętrznego w zakresie jakości kształcenia, 12) analiza wyników badań ankietowych wynikających z USZJK, 13) przygotowywanie sprawozdań dla rektora oraz publikowanie wyników oceny jakości kształcenia.

Uczelniany Zespół ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia, wykonuje zadania określone w USZJK, w tym: 1) prowadzi stronę internetową USZJK, na której gromadzi i udostępnia dokumenty i informacje niezbędne do funkcjonowania USZJK, w tym powszechnie obowiązujące oraz uczelniane akty prawne dotyczące organizacji kształcenia i zapewniania jakości kształcenia (strona ta jest składową strony internetowej Prorektora ds. Jakości Kształcenia); 2) opracowuje obowiązujące w Uczelni procedury i narzędzia ewaluacji procesu kształcenia (z zastrzeżeniem § 3 ust. 7 zarządzenia nr 100 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego – tj. dotyczących okresowej oceny infrastruktury); 3) wspomaga Wydziały w przygotowywaniu programów studiów zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz rozporządzeń wykonawczych poprzez zapewnianie dostępu do aktualnej wykładni przepisów dotyczących wdrażania Polskiej Ramy Kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego oraz organizowanie szkoleń, spotkań informacyjnych dla wszystkich członków wspólnoty Uczelni; 4) wspiera i monitoruje działania Wydziałowych Rad ds. Kształcenia; 5) prowadzi działania propagujące ideę uczenia się przez całe życie oraz przygotowuje we współpracy z Wydziałowymi Radami ds. Kształcenia procedury uznawalności kształcenia pozaformalnego.

Uczelniany Zespół ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia przechowuje dokumentację obejmującą: a) wydziałowe raporty ewaluacji procesu kształcenia i funkcjonowania uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia; b) uczelniane raporty ewaluacji procesu kształcenia i funkcjonowania uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia.

Uczelniany Zespół ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia opracowuje raport zbiorczy z ewaluacji jakości kształcenia w Uczelni i przedkłada go prorektorowi właściwemu ds. kształcenia oraz publikuje na swojej stronie internetowej w terminie do końca października każdego roku. Przedstawia też propozycje działań na rzecz doskonalenia jakości kształcenia wraz z wytycznymi na poziomie ogólnouczelnianym (prorektorowi właściwemu ds. jakości kształcenia) oraz na poziomie wydziałów/filii (dziekanom). W kolejnym roku akademickim wdrażanie działań wskazanych przez ów Uczelniany Zespół oraz Wydziałowe Rady ds. Kształcenia jest monitorowane na poziomie Uczelni oraz wydziałów/filii. Raporty Wydziałowych Rad ds. Kształcenia, sporządzane w kolejnym roku akademickim, muszą uwzględniać realizację propozycji i wytycznych Uczelnianego Zespołu ds. Doskonalenia Jakości Kształcenia. Uczelniany Zespół na podstawie tych raportów analizuje funkcjonowanie USZJK na poziomie Uczelni i na poziomie wydziałów/filii, a po przeprowadzeniu analizy proponuje lub modyfikuje procedury i narzędzia w celu ich udoskonalenia. Dokonane poprawki są wprowadzane w drodze zarządzenia Rektora.

Uczelniana Rada ds. Kształcenia wyraża opinie we wszystkich sprawach dotyczących procesu kształcenia i jego jakości na wszystkich kierunkach studiów prowadzonych i planowanych przez Uniwersytet i wszystkich formach kształcenia.

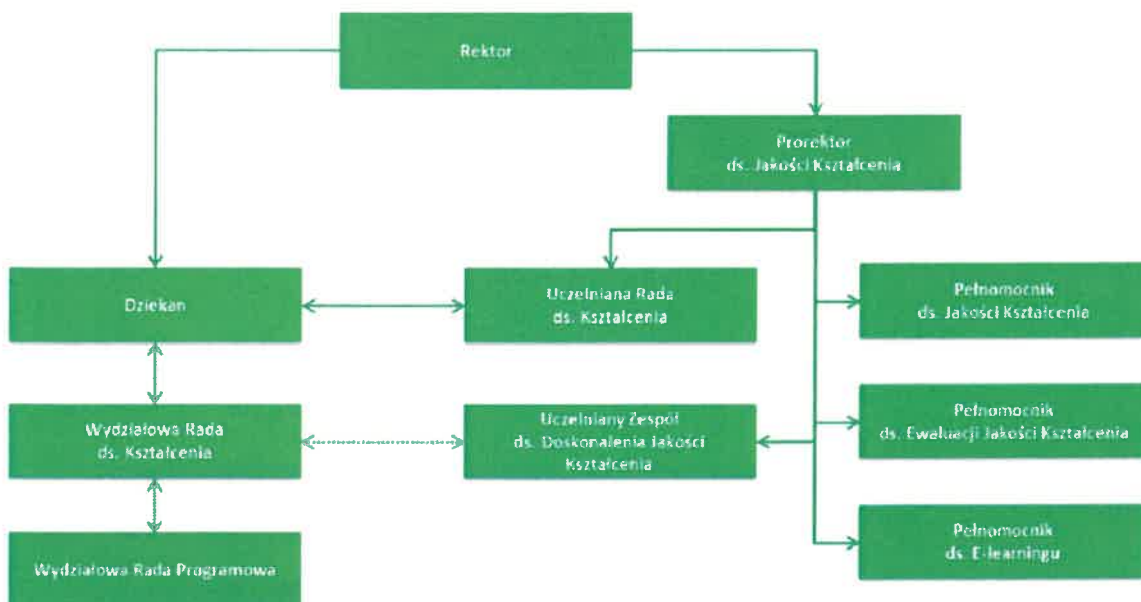
Zadania Uczelnianej Rady ds. Kształcenia obejmują, w szczególności: 1) przedstawianie rekomendacji uchwał dla Senatu w zakresie procesu kształcenia, jakości kształcenia, warunków, trybu i terminów rekrutacji na studia i inne formy kształcenia; 2) opracowanie strategii rozwoju kierunków studiów; 3) opiniowanie programów nowotworzonych kierunków studiów, studiów podyplomowych i innych form

kształcenia oraz zmian w już istniejących; 4) prowadzenie działań zmierzających do uzyskania pozytywnych ocen akredytacyjnych dla wszystkich prowadzonych kierunków kształcenia; 5) prowadzenie działań mających na celu podnoszenie kwalifikacji dydaktycznych nauczycieli akademickich; 6) opiniowanie i koordynacja zakupów aparatury dydaktycznej i nadzorowanie jej efektywnego wykorzystania; 7) prowadzenie działań zmierzających do uzyskania i utrzymania akredytacji międzynarodowych dla oferowanych kierunków kształcenia (w tym laboratoriów dydaktycznych); 8) podejmowanie i kształtowanie działań zmierzających do umiędzynarodowienia kształcenia; 9) kształtowanie działań zmierzających do zwiększenia liczby projektów dydaktycznych, w tym opiniowanie wniosków projektów dydaktycznych; 10) monitorowanie jakości kształcenia i formułowanie rekomendacji w tym zakresie; 11) kształtowanie działań promujących kierunki studiów i inne formy kształcenia; 12) kształtowanie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie kształcenia; 13) wyrażanie opinii w sprawach należących do zadań prorektora właściwego ds. kształcenia; 14) opiniowanie wniosków o nagrodę Rektora za działalność dydaktyczną; 15) wykonywanie innych zadań określonych przez Rektora i przez Senat (zob. <https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/uczelniana-rada-ds-ksztalcenia>).

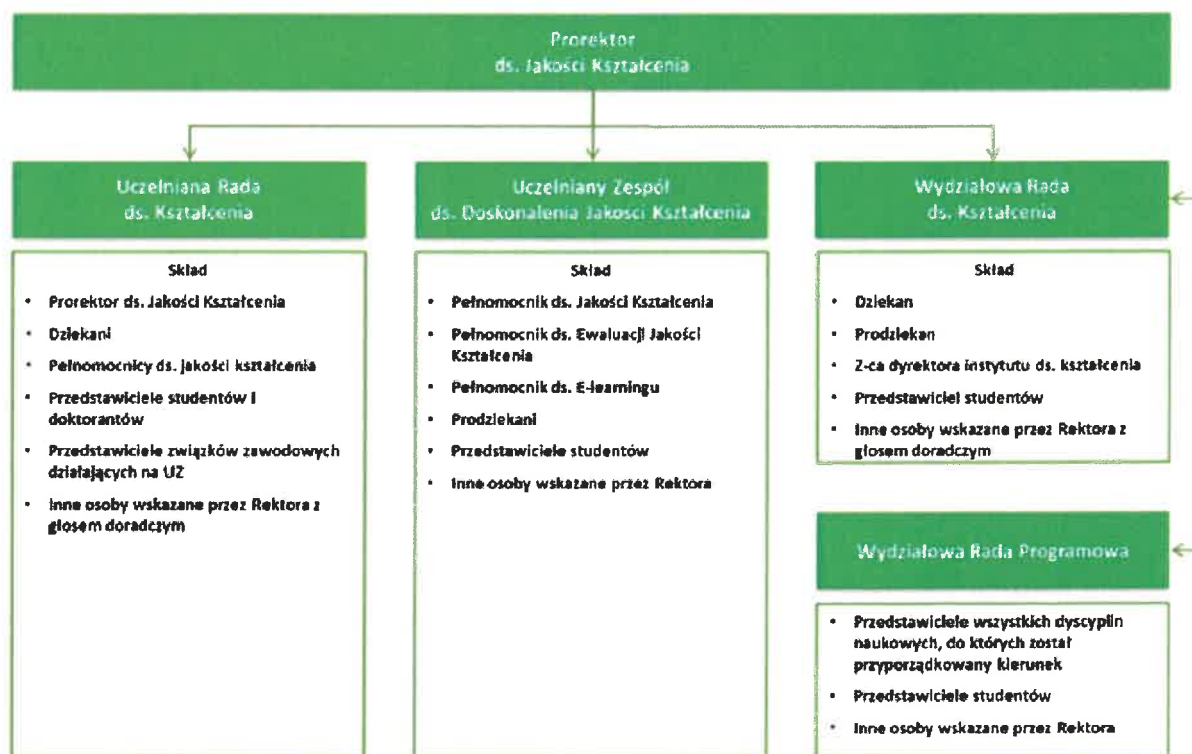
W ogólnym zatem ujęciu, **struktura zarządzania jakością kształcenia** prezentuje się następująco:

1. Rektor i Senat (odpowiadają za kształtowanie ogólnej polityki jakości kształcenia oraz zatwierdzanie kluczowych dokumentów związanych z USZJK).
2. Uczelniana Rada ds. Kształcenia (koordynuje realizację polityki jakości kształcenia na poziomie uczelni, przygotowując wytyczne dla wydziałów i instytutów).
3. Wydziałowe Rady ds. Kształcenia (monitorują jakość kształcenia na poziomie wydziałowym, przygotowują analizy oraz rekomendacje dla programów studiów).
4. Rady Programowe (odpowiadają za nadzór nad programami studiów na poszczególnych kierunkach, dokonując ich przeglądów oraz proponując zmiany zgodnie z potrzebami rynku pracy i otoczenia społecznego).

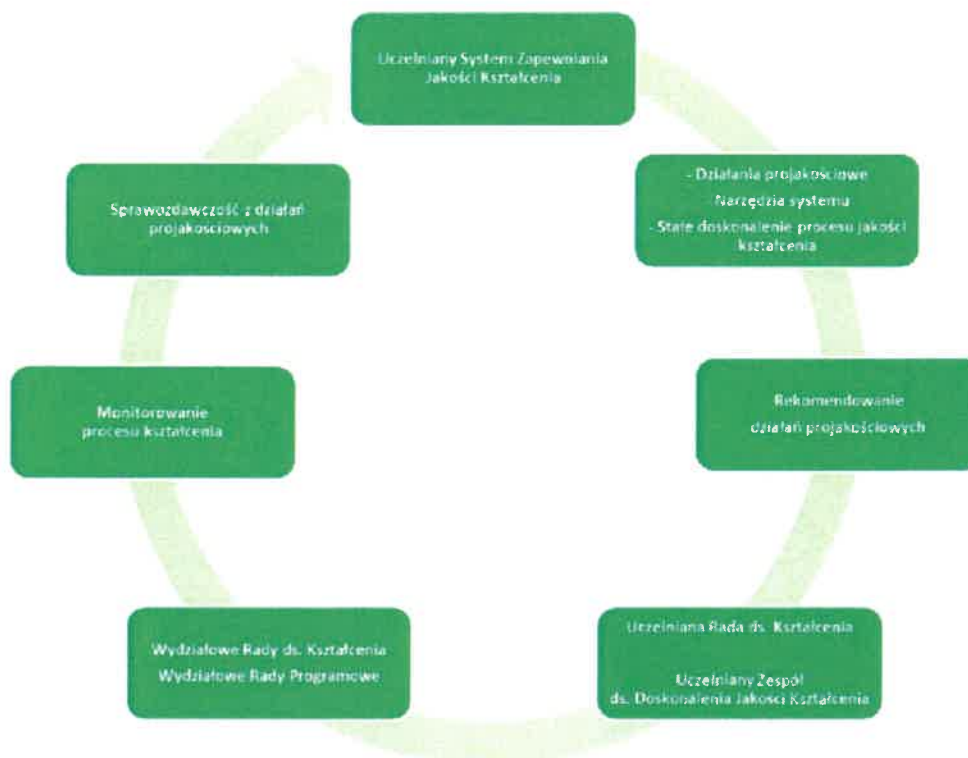
Niniejszą strukturę, zadania każdego z organów i etapy procesu doskonalenia jakości kształcenia odają poniższe schematy.

Schemat 1. Schemat Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia ze wskazaniem zależności kompetencyjnych (źródło: Załącznik do uchwały nr 348 Senatu UZ z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia).

Schemat nr 2. Skład ciał kolegialnych realizujących zadania w ramach Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (źródło: Załącznik do uchwały nr 348 Senatu UZ z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia Uczelnianego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia).

Schemat nr 3. Etapy procesu doskonalenia jakości kształcenia wynikające z USZJK (źródło: Załącznik do uchwały nr 348 Senatu UZ z dnia 24 listopada 2021 r. w sprawie przyjęcia Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia).

Wspomniana powyżej **Wydziałowa Rada ds. Kształcenia** powoływana jest przez Rektora. Do jej powinności należą zadania wynikające ze Statutu Uniwersytetu Zielonogórskiego, regulaminu Wydziałowej Rady ds. Kształcenia oraz następujące w zakresie jakości kształcenia: 1) wdrażanie ogólnouczelnianych procedur, opracowanych przez Uczelnianą Radę ds. Kształcenia, służących zapewnianiu jakości kształcenia na kierunkach studiów pierwszego i drugiego stopnia, jednolitych studiach magisterskich, studiach doktoranckich oraz studiach podyplomowych prowadzonych na wydziale/w filii; 2) opracowywanie i przedstawianie dziekanowi propozycji działań w zakresie doskonalenia jakości kształcenia na wydziale/w filii, w szczególności poprawy organizacji warunków kształcenia oraz modyfikacji oferty dydaktycznej; 3) analizowanie programów kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych przez wydział/filię, w szczególności pod kątem ich zgodności ze strategią i misją uczelni oraz wydziału/filii, a także z wymaganiami wynikającymi z powszechnie obowiązujących i wewnętrznych przepisów prawa; 4) monitorowanie procesu kształcenia pod kątem poprawności doboru metod kształcenia i metod weryfikacji efektów uczenia się do zakładanych efektów uczenia się oraz prawidłowości przypisywania punktów ECTS; 5) rekomendowanie działań niwelujących nieprawidłowości w procesie kształcenia rozpoznane w toku oceny jakości kształcenia; 6) analizowanie wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów wydziału/filii; 7) opiniowanie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi; 8) analizowanie i publikowanie rezultatów oceny jakości kształcenia.

Analiza losów absolwentów poszczególnych kierunków prowadzona jest przez Wydziałowe Rady ds. Kształcenia w oparciu o Ogólnopolski System Monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych i monitoring karier zawodowych absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego prowadzony przez Biuro Karier.

Wydziałowe Rady ds. Kształcenia przechowują dokumentację obejmującą: a) wydziałowe raporty ewaluacji procesu kształcenia i funkcjonowania uczelnianego systemu zapewniania jakości kształcenia; b) wyniki ankiet zadowolenia z warunków studiowania; c) wyniki opinii nauczycieli akademickich o warunkach prowadzenia studiów; d) wyniki oceny studiów podyplomowych; e) wyniki oceny praktyk; f) karty okresowej oceny programów studiów; g) karty okresowej oceny programów studiów podyplomowych; h) wyniki okresowej oceny infrastruktury. Rady przechowują dokumentację ewaluacji procesu kształcenia w taki sposób, aby możliwy był dostęp do niej zarówno dla władz Uczelni, wydziału lub filii, jak i dla instytucji oceniającej funkcjonowanie USZJK w Uczelni.

Skład Wydziałowej Rady ds. Kształcenia Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Zielonogórskiego (kadencja 2024–2028)

- dr hab. Jarosław Bąbka, prof. UZ, dziekan Wydziału Nauk Społecznych - przewodniczący
- dr inż. Edyta Mianowska, prodziekan ds. studenckich
- dr inż. Anna Góralewska-Słońska, zastępca dyrektora Instytutu Psychologii
- dr Justyna Nyćkowiak, zastępca dyrektora Instytutu Socjologii
- dr Ernest Magda, zastępca dyrektora Instytutu Pedagogiki
- dr Piotr Pochyły, zastępca dyrektora Instytutu Nauk o Polityce i Administracji
- Dawid Słowiana, student psychologii, przedstawiciel studentów

Skład Wydziałowej Rady ds. Kształcenia Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Zielonogórskiego (kadencja 2020-2024)

- dr hab. Jarosław Bąbka, prof. UZ, dziekan Wydziału Nauk Społecznych - przewodniczący
- dr inż. Edyta Mianowska, prodziekan ds. studenckich
- dr inż. Anna Góralewska-Słońska, zastępca dyrektora Instytutu Psychologii
- dr Justyna Nyćkowiak, zastępca dyrektora Instytutu Socjologii (od 2023)
- dr hab. Krzysztof Wąż, prof. UZ, zastępca dyrektora Instytutu Pedagogiki
- dr Piotr Pochyły, zastępca dyrektora Instytutu Nauk o Polityce i Administracji
- Michał Gancarz, student socjologii, przedstawiciel studentów (od 2023)
- dr Tomasz Kołodziej, zastępca dyrektora Instytutu Socjologii (2021–2023)
- Wiktoria Kowalska, studentka PPIW, przedstawicielka studentów (2021–2023)

Zaproszeni goście z głosem doradczym:

- dr Anita Famuła-Jurczak, prof. UZ, wydziałowy koordynator ECTS
- mgr Ilona Chorążyczewska, kierownik Biura Obsługi Studenta nr 1

Na temat WRK WNS UZ: <https://wns.uz.zgora.pl/wydzial/wydzialowa-rada-ds-ksztalcenia>

Wydziałowa Rada Programowa powoływana jest przez Rektora, a w jej skład wchodzi: 1) przewodniczący, 2) przedstawiciele wszystkich dyscyplin naukowych, do których został przyporządkowany kierunek studiów, 3) przedstawiciel studentów danego kierunku studiów, 4) inne osoby wskazane ze względu na specyfikę kształcenia na danym kierunku studiów.

Do zadań Wydziałowej Rady Programowej należy monitorowanie procesu kształcenia na kierunku/kierunkach studiów, dla których została powołana. Wśród nich znajdują się następujące powinności:

- 1) okresowa ocena programu studiów dotycząca w szczególności: a) zgodności programu studiów z wymaganiami prawa (w tym standardami kształcenia dla kierunków, które są nimi objęte i przepisami branżowymi) oraz wewnątrzuczelnianymi wytycznymi, b) zgodności efektów uczenia się sformułowanych dla przedmiotów z efektami kierunkowymi; c) aktualności i zgodności treści kształcenia z efektami uczenia się, d) adekwatności stosowanych metod dydaktycznych i metod weryfikacji do założonych dla poszczególnych przedmiotów efektów uczenia się, e) jasności przyjętych kryteriów oceniania, f) procesu dyplomowania w zakresie zgodności problematyki prac dyplomowych z efektami uczenia się i dyscyplinami naukowymi, do których został przyporządkowany kierunek, zasadności ocen i stawianych wymagań w powiązaniu z poziomem studiów, a także problematyki egzaminu dyplomowego;
- 2) okresowy przegląd obsady zajęć oraz składów komisji egzaminacyjnych w procesie dyplomowania;
- 3) okresowy przegląd umiędzynarodowienia kierunku, w tym zakresu współpracy międzynarodowej;
- 4) okresowy przegląd współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, pod kątem potrzeb wynikających z programu studiów, w tym prawidłowości doboru miejsc praktyk;
- 5) okresowy przegląd publicznego dostępu do informacji w odniesieniu do programu studiów i jego realizacji;
- 6) konsultowanie zmian programowych z interesariuszami zewnętrznymi.

Skład Wydziałowej Rady Programowej dla kierunku politologia w Instytucie Nauk o Polityce i Administracji UZ (zob. <https://wns.uz.zgora.pl/wydzial/wydzialowe-rady-programowe>):

- dr Piotr Pochyły – przewodniczący
- dr hab. Anna Ratke-Majewska, prof. UZ
- dr hab. Tytus Jaskułowski, prof. UZ
- dr Adam Ilciów
- Omar Lekhchine – przedstawiciel studentów
- Radosław Brodzik – interesariusz zewnętrzny
- Czesław Fiedorowicz – interesariusz zewnętrzny
- Monika Kujawska-Marszałek – interesariusz zewnętrzny.

Ewaluacja procesu kształcenia na Uniwersytecie Zielonogórskim obejmuje:

Zakres ewaluacji	Kto przeprowadza ewaluację?
1) ocena prowadzących zajęcia dokonywaną przez studentów, przeprowadzana nie rzadziej niż raz w roku	Zespół opracował ankiety, akcją ewaluacyjną ogłasza Rektor i Prorektor ds. Studenckich i Jakości Kształcenia. Po zakończeniu akcji raport przekazuje wyłącznie Prorektor. Dane mają charakter poufny w zakresie poszczególnych ankiet, publikowany jest jedynie ogólny, wspólny dla całej Uczelni raport. Prorektor wzywa dyrektorów do złożenia wyjaśnień w przypadkach trudnych wynikających z jednostkowych ocen pracowników.
2) ocena zadowolenia studentów z warunków studiowania	
3) opinia nauczycieli akademickich na temat warunków prowadzenia studiów	
4) ocena praktyk zawodowych przewidzianych programami studiów	Dział Kształcenia generuje wyniki ankiet i przekazuje do samodzielnego opracowania Prodziekanom właściwym

	ds. kształcenia, Zespół opracował wyłącznie treść ankiety
5) okresowa ocena programu studiów i jego realizacji	Ewaluację procesu kształcenia przeprowadza Wydziałowa Rada ds. Kształcenia na podstawie analizy wyników oceny określonej w punktach 2-4 (ocena zadowolenia studentów z warunków studiowania, opinia nauczycieli akademickich na temat warunków prowadzenia studiów, ocena praktyk zawodowych przewidzianych programami studiów) oraz na podstawie informacji uzyskanej od dyrektorów w przypadku filii o wynikach oceny określonej w ust punkcie 1 (ocena prowadzących zajęcia dokonywaną przez studentów, przeprowadzaną nie rzadziej niż raz w roku). W tym zakresie Wydziałowa Rada ds. Kształcenia przygotowuje raport.
6) okresowa ocena studiów podyplomowych	
7) okresowa ocena infrastruktury	<p>Okresowe przeglądy infrastruktury dokonywane są przez dyrektora instytutu/kierownika katedry w przypadku filii/kierownika jednostki ogólnouczelnianej wg określonego przez nich na okres kadencji kalendarza, przy współdziałaniu przedstawicieli Wydziałowych Rad Programowych właściwych dla ocenianych kierunków studiów, z uwzględnieniem wniosków z monitoringu karier zawodowych absolwentów Uniwersytetu Zielonogórskiego, a także wyników ankiet (ocena zadowolenia studentów z warunków studiowania oraz opinia nauczycieli akademickich na temat warunków prowadzenia studiów).</p> <p>Okresowe przeglądy infrastruktury obejmują w szczególności ocenę: (a) adekwatności infrastruktury wykorzystywanej na kierunku studiów do sformułowanych dla niego efektów uczenia się i możliwości realizacji treści programowych kierunków przyporządkowanych do dyscyplin objętych zakresem działania instytutu/katedry, w tym wyposażenia sal dydaktycznych, laboratoriów, oprogramowania i zasobów bibliotecznych, (b) zapewnienia bezpieczeństwa studentom i zgodności z przepisami BHP.</p> <p>O wynikach okresowych przeglądów infrastruktury dyrektorzy instytutów (kierownicy katedr w przypadku filii) informują właściwe dla ocenianych kierunków Wydziałowe Rady ds. Kształcenia.</p> <p>Kierownicy jednostek ogólnouczelnianych o wynikach przeglądów infrastruktury informują Prorektora ds. Jakości Kształcenia.</p>

Dyrektor instytutu/kierownik katedry w przypadku filii/kierownik jednostki ogólnouczelnianej przechowuje wyniki oceny prowadzącego zajęcia, karty hospitacji zajęć i plan hospitacji zajęć.

Dyrektor instytutu/kierownik katedry w przypadku filii/kierownik jednostki ogólnouczelnianej przechowuje wyniki okresowej oceny infrastruktury oraz kalendarz okresowej oceny infrastruktury.

Ewaluacja procesu kształcenia przeprowadzana jest i dokumentowana w formie ankiet, raportów, sprawozdań, kart etc.

Narzędzia procesu ewaluacji kształcenia (zob. <https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/jakosc-ksztalcenia/ewaluacja-procesu-ksztalcenia/narzedzia-ewaluacji>):

- Ankieta oceny prowadzącego zajęcia
- Ankieta zadowolenia z warunków studiowania
- Ankieta opinii nauczycieli akademickich o warunkach prowadzenia studiów
- Ankieta dla uczestników studiów podyplomowych
- Ankieta oceny praktyki
- Ankieta okresowej oceny programu studiów - profil ogólnoakademicki
- Ankieta okresowej oceny programu studiów - profil praktyczny
- Ankieta okresowej oceny programu studiów podyplomowych
- Karta hospitacji zajęć dydaktycznych
- Procedury ewaluacji procesu kształcenia

Raporty z ewaluacji procesu kształcenia dostępne są na stronie: <https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/jakosc-ksztalcenia/ewaluacja-procesu-ksztalcenia/raporty-z-ewaluacji>

Akcja ewaluacja – OCENĄ BELFRA: ideą przedsięwzięcia jest to, że studenci oraz doktoranci Uniwersytetu Zielonogórskiego wystawiają ocenę wykładowcom uczelni. W tym celu studenci uzyskują dostęp do ankiet poprzez logowanie na konto w systemie STUD-net. Wykaz nauczycieli akademickich jest zgodny z zajęciami realizowanymi w danym roku akademickim. Po wypełnieniu dowolnej liczby ankiet, informacja o wypełniającym zostaje w pełni zanonimizowana, wypełniający uzyskuje indywidualny token, który stanowi jego identyfikator w konkursie.

W roku 2024 miała miejsce XVI edycja akcji: <https://wns.uz.zgora.pl/aktualnosci/akcja-ewaluacja--ocen-belfra-2024-154.html>

Podstawową techniką wykorzystaną w badaniu ewaluacyjnym w każdej kolejnej edycji jest technika ankietowa z wykorzystaniem elektronicznych kwestionariuszy „ankiet oceny prowadzących zajęcia” obowiązujących w Uniwersytecie Zielonogórskim. Z uwagi na specyfikę badania i założenie konieczności umożliwienia udziału w badaniu wszystkim studentom, badanie zrealizowano na podstawie próby o charakterze wyczerpującym (przy wykorzystaniu tokenów pobieranych przez studentów w określonych jednostkach Uczelni). Oznacza to, że każdy student mógł wziąć udział w badaniu, wykorzystując do tego celu indywidualne dane niezbędne do logowania w systemie, gdzie udostępniona została ankieta. Założono, że możliwość udziału w badaniu, w przypadku każdego studenta będzie sprzyjać upowszechnianiu wśród studentów wiedzy o możliwości dokonywania ocen w ramach USZJK oraz będzie sprzyjała eliminacji przypadków, które niekorzystnie wpływają na jakość kształcenia. W tej edycji po raz kolejny zaproponowano studentom także konkurs z nagrodami, a podstawą uzyskania nagrody było losowanie numeru tokenu. Ponadto wydziały, w których odnotowano najwyższy odsetek oceniających studentów zdobywał szansę na wygraną Dnia Rektorskiego. Były to czynniki sprzyjające zwiększeniu motywacji do udziału w badaniu. Przyjęto założenie, że dobór wyczerpujący oraz posługiwanie się indywidualnymi tokenami będzie sprzyjało utrzymaniu poczucia anonimowości wśród uczestniczących w badaniu studentów, jednocześnie dając szansę udziału w badaniu każdej osobie zainteresowanej dokonaniem oceny w ramach ewaluacji prowadzących zajęcia. Należy podkreślić, że udział w badaniu był dobrowolny, a kwestionariusze ankiet wypełniane były online. Każdy z respondentów miał możliwość

dokonania oceny pracowników, z którymi miał zajęcia w analizowanym czasie, co wynikało z programu studiów. Odpowiednią ocenianą osobę student wybierał z proponowanej listy.

Celem prezentowanego badania ewaluacyjnego jest gromadzenie informacji dotyczących oceny sposobu prowadzenia zajęć dydaktycznych, w tym: 1) oceny przedstawienia na początku semestru programu zajęć w sposób satysfakcjonujący; 2) oceny przedstawienia na początku semestru warunków zaliczenia zajęć w sposób zrozumiały; 3) oceny zgodności sposobu oceniania ze wcześniej przedstawionymi warunkami; 4) oceny sposobu prowadzenia zajęć, pod kątem sprzyjania aktywności studentów, np. dyskusji, prezentacji różnych poglądów; 5) oceny dostępności prowadzącego dla studentów (konsultacje, kontakt mailowy, itp.); 6) oceny przygotowania prowadzącego do zajęć; 7) oceny przeprowadzenia wszystkich zajęć; 8) oceny przyczynienia się zajęć do poszerzenia wiedzy i umiejętności studentów; 9) oceny przedstawienia materiału w sposób zrozumiały; 10) oceny stopnia przydatności podstawowej literatury polecanej przez prowadzącego w przygotowaniu do zajęć. Kolejny cel badania ewaluacyjnego stanowi zebranie danych na temat oceny spełnienia warunków zawartych w sylabusach przedmiotu, takich jak jasne określenie kryteriów zaliczenia przedmiotu oraz przestrzeganie zapisów z sylabusa.

Każda edycja ankiet ewaluacyjnych kończy się przygotowaniem raportu. Kierownicy jednostek ogólnouczelnianych o wynikach oceny prowadzących zajęcia dokonywanej przez studentów informują Prorektora ds. Jakości Kształcenia. Raporty z ewaluacji procesu kształcenia, zarówno oceny prowadzącego zajęcia, jak i zadowolenia z warunków studiowania publikowane są na stronie Pionu Rektora ds. Jakości Kształcenia: <https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/jakosc-ksztalcenia/ewaluacja-procesu-ksztalcenia>

Wskazane raporty zawierają rekomendacje co do doskonalenia procesu ewaluacji i prowadzenia badania.

Szczegółowe wyniki oceny nauczyciele akademicki otrzymują indywidualnie – wcześniej w postaci wydruków, a obecnie w wersji elektronicznej. O uzyskanych wynikach informowani są przełożeni: dyrektorzy instytutów i kierownicy podległych jednostek organizacyjnych. Pracownicy, którzy uzyskują niskie wyniki zobowiązani są do przedłożenia stosownych wyjaśnień właściwemu Dyrektorowi Instytutu.

Ankieta prowadzącego zajęcia

Edycja 2023

Wydział Wydział Nauk Społecznych

Liczba ocen	3343
Liczba ocenionych pracowników	132
Kryteria oceny prowadzącego	
Prowadzący na początku semestru przedstawił program zajęć w sposób satysfakcjonujący	4,60
Prowadzący na początku semestru przedstawił warunki zaliczenia zajęć w sposób zrozumiały	4,50
Sposób oceniana przez prowadzącego był zgodny z przedstawionymi wcześniej warunkami	4,50
Sposób prowadzenia zajęć sprzyjał aktywności studentów, np. dyskusji, prezentacji różnych poglądów	4,40
Prowadzący poza zajęciami był dostępny dla studentów (konsultacje, kontakt mailowy, itp.)	4,50
Prowadzący był przygotowany do zajęć	4,60
Czy wszystkie przewidziane planem zajęcia odbyły się	4,50
Formy zajęć przyczyniły się do poszerzenia mojej wiedzy i umiejętności	4,30
Prezentowany materiał był przedstawiony zrozumiale	4,40
Podstawowa literatura polecana przez prowadzącego była przydatna w przygotowaniu do zajęć	4,30
Uśredniona ocena prowadzącego	4,50
Ocena jasności kryteriów przedstawionych w sylabusie	4,60
Ocena przestrzegania kryteriów zawartych w sylabusie	4,50

Ankieta prowadzącego zajęcia – edycja 2023 dla Wydziału Nauk Społecznych (zob. Raport z ewaluacji prowadzącego zajęcia 2022/2023, <https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/jakosc-ksztalcenia/ewaluacja-procesu-ksztalcenia/raporty-z-ewaluacji>).

Hospitacje

Wszyscy nauczyciele akademicki oraz osoby prowadzące zajęcia na podstawie umowy cywilnoprawnej i doktoranci podlegają hospitacjom zajęć co najmniej raz w okresie objętym okresową oceną nauczycieli akademickich, przy czym zajęcia prowadzone przez nauczycieli akademickich hospitowane są w pierwszym roku ich zatrudnienia, a zajęcia prowadzone przez inne ww. osoby hospitowane są w pierwszym semestrze prowadzenia tych zajęć. Hospitacje nie są zapowiadane i odbywają się wg planu hospitacji na rok akademicki przygotowanego przez Dyrektora Instytutu Nauk o Polityce i Administracji w porozumieniu z Dziekanem WNS. Wyniki hospitacji dokumentowane są w karcie hospitacji zajęć i są uwzględniane w okresowej ocenie nauczycieli akademickich. W uzasadnionych przypadkach, na podstawie decyzji Dyrektora INPA UZ, podjętej w porozumieniu z Dziekanem WNS UZ lub na podstawie decyzji kierownika jednostki ogólnouczelnianej mogą być przeprowadzone nieplanowane hospitacje o charakterze interwencyjnym, podczas których ocenie podlega aspekt uzasadniający hospitację. Hospitacje te są elementem oceny okresowej nauczyciela.

Procedury hospitacji uwzględniają przypadki ustalenia negatywnej oceny hospitacji. W przypadku negatywnej oceny hospitacji następną hospitacją odbywa się w terminie wyznaczonym przez Dyrektora INPA UZ lub kierownika jednostki ogólnouczeniowej, przy czym w przypadku nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie – w terminie poprzedzającym najbliższą ocenę okresową nauczyciela akademickiego.

Przeciwdziałając arbitralności ocen i zachowaniu najwyższych standardów hospitacji zajęć dokonuje zespół złożony z co najmniej dwóch osób zatrudnionych na stanowisku nauczyciela akademickiego, wyznaczonych przez Dyrektora INPA w porozumieniu z Dziekanem lub przez kierownika jednostki ogólnouczeniowej.

Osiągnięcie efektów uczenia się realizowane jest również poprzez określenie liczebności grup poszczególnych form zajęć. W zakresie tym obowiązuje zarządzenie nr 69 Rektora Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 30 maja 2023 roku w sprawie ustalenia liczebności grup dla poszczególnych zajęć dydaktycznych (zob. <https://ksztalcenie.uz.zgora.pl/obciazenia-dydaktyczne/akty-prawne>). Dla WNS UZ obowiązują następujące zasady:

- 1) wykłady – cały rok,
- 2) wykłady monograficzne na specjalnościach – nie mniej niż grupa na specjalności,
- 3) ćwiczenia – nie mniej niż 20 osób,
- 4) laboratoria – 10–15 osób w zależności od liczby stanowisk w sali,
- 5) projekty – nie mniej niż grupa ćwiczeniowa określona w pkt 3,
- 6) seminaria dyplomowe – 8–12 osób,
- 7) lektoraty – 15–20 osób,
- 8) konwersatoria – nie mniej niż 20 osób.

Równocześnie dopuszcza się możliwość odstępstw od wskazanych limitów. Rektor UZ upoważnił Dziekanów wszystkich Wydziałów do zmniejszenia w szczególnych przypadkach liczebności grup, w porozumieniu z Prorektorem ds. Jakości Kształcenia.

2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów.

Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów określa uchwała nr 86 Senatu Uniwersytetu Zielonogórskiego z dnia 16 grudnia 2020 roku w sprawie wytycznych dotyczących tworzenia studiów oraz projektowania i uchwalania programów studiów dla kierunków pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Uniwersytecie Zielonogórskim. Wskazana uchwała Senatu UZ jest aktem prawnym dotyczącym wszystkich przypadków projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programów studiów. Oznacza to, że na Uczelni obowiązuje jednolita regulacja prawna w tym zakresie oraz ukształtowane są jednolite standardy w analizowanym zakresie, co pozytywnie wpływa na spójne stosowanie tej regulacji przez poszczególne jednostki organizacyjne Uczelni.

W przypadku tworzenia nowego kierunku studiów przyporządkowanego do dyscypliny albo do dyscypliny wiodącej, w której Uczelnia posiada kategorię naukową A+, A albo B+ albo – w przypadku jednolitych studiów magisterskich – do dyscypliny wiodącej, w której Uczelnia posiada kategorię naukową A+ albo A, lub też do dyscypliny zawierającej się w dziedzinie, o której mowa w art. 243 ust. 7 ustawy z dnia 28 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, projekt programu studiów powinien być przedłożony Senatowi UZ najpóźniej na 5 miesięcy przed rozpoczęciem planowanej rekrutacji na studia na tym kierunku. W przypadku tworzenia nowego kierunku studiów przyporządkowanego do dyscypliny albo dyscypliny wiodącej, w której Uczelnia posiada kategorię naukową B albo C, projekt programu studiów powinien być przedłożony Senatowi najpóźniej na 6 miesięcy przed rozpoczęciem planowanej rekrutacji na studia na tym kierunku. Urządzone przepisami uczelnianymi procedury uwzględniają udział przedstawicieli studentów w tworzeniu programów studiów. Przed podjęciem uchwał w sprawie opinii dotyczącej wniosku o utworzenie studiów oraz programu studiów Wydziałowe Rady ds. Kształcenia powinny zasięgnąć opinii właściwego organu samorządu studenckiego. W przypadku bezskutecznego terminu określonego w Statucie, wymóg zasięgnięcia opinii uważa się za spełniony. Senat przed podjęciem uchwały w sprawie ustalenia programu studiów zasięga opinii Uczelnianej Rady ds. Kształcenia. Uczelniana Rada ds. Kształcenia dokonuje oceny programów studiów i przedkłada swoją opinię Senatowi. Uczelniana Rada ds. Kształcenia dokonuje oceny programu studiów pod względem:

- 1) zgodności opisów efektów uczenia się z Polską Ramą Kwalifikacji;
- 2) przydatności programu studiów z punktu widzenia Uczelni jako całości i relacji między jej poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi;
- 3) zgodności programu studiów z przepisami ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Polską Ramą Kwalifikacji oraz rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie studiów.

W przypadku, gdy Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia w przedstawionej opinii wykaże konieczność wprowadzenia zmian w programie studiów, konieczne jest przeprowadzenie procedury od początku – w tym z etapem zasięgnięcia opinii właściwego organu samorządu studenckiego.

Szczegółowe etapy postępowania opisane są w przedmiotowej uchwale Senatu UZ.

Przewiduje się, że zmian w programie studiów można dokonywać w celu jego doskonalenia, w tym w zakresie zakładanych efektów uczenia się właściwych dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia. W programami studiów utworzonych na podstawie pozwolenia można dokonywać zmian łącznie do 30% ogólnej liczby efektów uczenia się określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania tego pozwolenia. Zmiany w programach studiów są wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia. W trakcie cyklu kształcenia w programach studiów mogą być wprowadzane wyłączenie zmiany:

- 1) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniających najnowsze osiągnięcia naukowe, artystyczne lub związane z działalnością zawodową;
- 2) konieczne do:
 - a) usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną,
 - b) dostosowania programu studiów do zmian w przepisach powszechnie obowiązujących.

Zmiany w programie studiów, o których mowa, należy wprowadzić uchwałą Senatu do końca kwietnia roku akademickiego poprzedzającego rok akademicki, którego zmiany dotyczą. Zmiany w programach studiów wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia są udostępniane w BIP na stronie podmiotowej Uczelni co najmniej na miesiąc przed rozpoczęciem semestru, którego dotyczą. W procedurze dokonywania zmian w programach studiów odpowiednie zastosowanie znajdują postanowienia kształtujące procedurę utworzenia studiów – właściwość Senatu UZ, opinia właściwego organu samorządu studenckiego oraz opinia Uczelnianej Rady ds. Kształcenia, w tym także skutki wskazania przez Uczelnianą Radę ds. Jakości Kształcenia konieczności wprowadzenia zmian w proponowanych zmianach programu studiów.

Na poziomie wydziałowym kluczową rolę odgrywają Dziekan WNS, Wydziałowa Rada ds. Kształcenia oraz Wydziałowe Rady Programowe. Te trzy podmioty prowadzą systematyczną obserwację i ocenę programów studiów, efektem których jest ich doskonalenie. Istotnym jest również pozostawanie w bieżącym kontakcie z interesariuszami zewnętrznymi, których stanowiska także stanowią element projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programów studiów. W odniesieniu do Wydziałowej Rady ds. Kształcenia należy wskazać na jej kompetencje w zakresie:

- 1) opracowywania i przedstawiania Dziekanowi propozycji działań w zakresie doskonalenia jakości kształcenia na WNS, w szczególności poprawy organizacji warunków kształcenia oraz modyfikacji oferty dydaktycznej;
- 2) analizowania programów kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych przez WNS, w szczególności pod kątem ich zgodności ze strategią i misją uczelni, a także z wymaganiami wynikającymi z powszechnie obowiązujących i wewnętrznych przepisów prawa.

W prezentowanym zakresie Wydziałowe Rady Programowe mają zaś przede wszystkim za zadanie okresową ocenę programu studiów dotyczącą w szczególności:

- 1) zgodności programu studiów z wymaganiami prawa (w tym standardami kształcenia dla kierunków, które są nimi objęte i przepisami branżowymi) oraz wewnątrzuczelnianymi wytycznymi;
- 2) zgodności efektów uczenia się sformułowanych dla przedmiotów z efektami kierunkowymi;
- 3) aktualności i zgodności treści kształcenia z efektami uczenia się;
- 4) adekwatności stosowanych metod dydaktycznych i metod weryfikacji do założonych dla poszczególnych przedmiotów efektów uczenia się.

Wykonywanie zadań przez Wydziałową Radę ds. Kształcenia oraz Wydziałowe Rady Programowe następuje w pierwszej kolejności poprzez ocenę przydatności dydaktycznej przedmiotu w osiągnięciu kierunkowych efektów uczenia się, a także jego spójności z koncepcją i celami kształcenia. Przedmiot uwagi stanowią też treści programowe poszczególnych przedmiotów – obowiązkowych i do wyboru – a także kształt kierunkowych efektów uczenia się. Działalność wskazanych podmiotów skupia się także na doborze form i metod kształcenia wraz z efektami uczenia się i metod weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, poprzez ocenę ich wzajemnego powiązania ze sobą. Zwraca się także uwagę na semestr studiów, na którym realizowany jest przedmiot, oraz zachowanie bilansu punktów ECTS na kierunku. Dokonuje się również oceny zasadności przypisania przedmiotu określonemu prowadzącemu, co wyraża się badaniem kompetencji dydaktycznych prowadzącego stanowiących wyraz jego aktywności naukowej i zawodowej poza Uczelnią z prowadzonym przedmiotem.

3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach

Monitorowanie i przeglądy programu na ocenianym kierunku realizowane są wielowymiarowo w zakresie kompetencji poszczególnych podmiotów działających w Uczelni i na WNS UZ.

Bieżący monitoring programu studiów:

- Ankiety studenckie: studenci politologii mogą wypełniać ankiety oceniające jakość prowadzonych zajęć dydaktycznych; ewentualne uwagi dotyczące treści programowych są analizowane przez Radę Programową kierunku politologia.
- Konsultacje z przedstawicielami studentów: pozwalają one na szybkie identyfikowanie potrzeb i rozwiązywanie problemów w realizacji programu kształcenia.
- Opiekunowie roczników i promotorzy: pełnią kluczową rolę w bieżącym rozpoznawaniu potencjalnych trudności w realizacji efektów kształcenia.

Okresowy przegląd programu studiów:

- Rada Programowa kierunku: przeprowadza systematyczne przeglądy programu, uwzględniając zmieniające się potrzeby rynku pracy, wymagania Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz standardy Polskiej Komisji Akredytacyjnej.
- Konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi: kontakty z przedstawicielami samorządów lokalnych, instytucji i innych partnerów społeczno-gospodarczych pozwala na dostosowanie programu do aktualnych potrzeb otoczenia.
- Badania rynku pracy: dane o zatrudnialności absolwentów oraz ich opinie są kluczowe w ocenie skuteczności programu w przygotowaniu do pracy zawodowej, w tym w administracji publicznej, organizacjach pozarządowych czy sektorze prywatnym.

Źródła wiedzy i informacji wykorzystywane w procesie monitorowania:

- Ankiety i badania studentów oraz absolwentów: wyniki dostarczają informacji o poziomie zadowolenia z jakości kształcenia oraz o zgodności kompetencji zdobytych na studiach z wymaganiami rynku pracy.
- Analizy naukowe kadry akademickiej: badania prowadzone przez pracowników Instytutu są włączane do treści programowych, co pozwala na łączenie teorii z praktyką oraz wprowadzanie aktualnych zagadnień badawczych.
- Opinie pracodawców: wyniki konsultacji z pracodawcami, szczególnie z instytucji administracji publicznej i sektora pozarządowego, wpływają na profil absolwenta oraz zakres oferowanych przedmiotów.

Dzięki połączeniu systematycznego monitorowania, okresowych przeglądów oraz wykorzystania różnorodnych źródeł informacji, kierunek politologia w Instytucie Nauk o Polityce i Administracji UZ jest dynamicznie dostosowywany do potrzeb studentów, wymagań rynku pracy oraz wyzwań współczesnej nauki i praktyki politycznej.

4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

a. Narzędzia weryfikacji efektów kształcenia

– Obecność i aktywność na zajęciach

Weryfikacja efektów uczenia się opiera się w pierwszej kolejności o bieżącą weryfikację obecności studenta na zajęciach (ćwiczeniach, konwersatoriach, lektoratach, proseminariach i seminariach), podczas których wykazuje się on aktywnością w bieżących działaniach. Podczas ćwiczeń, konwersatoriów, lektoratów, proseminariów i seminariów, na bieżąco oceniane jest uczestnictwo w dyskusjach, przygotowanie do zajęć oraz zaangażowanie w zadania realizowane podczas zajęć, co pozwala zweryfikować umiejętności argumentacji i pracy w grupie.

– Egzaminy pisemne i ustne

Kończące wykład egzaminy w formie pisemnej obejmują pytania zamknięte i otwarte, zadania analityczne oraz eseje, które pozwalają sprawdzić wiedzę teoretyczną, rozumienie materiału oraz zdolność argumentacji. Egzaminy w formie ustnej sprawdzają zdolności komunikacyjne, umiejętność logicznego wyrażania myśli i łączenia wiedzy z różnych obszarów tematycznych.

– Kolokwia

Kolokwia w trakcie semestru pozwalają na bieżące monitorowanie postępów w nauce. Ich celem jest weryfikacja stopnia opanowania materiału w mniejszych partiach oraz umożliwienie szybkiej reakcji dydaktycznej w przypadku trudności. Kolokwia końcowe sprawdzają opanowanie materiału z całego semestru, najczęściej ćwiczeń lub lektoratów.

– Projekty

W ramach przedmiotów (zwłaszcza ćwiczeń i konwersatoriów) studenci realizują indywidualne lub grupowe projekty, których efektem są najczęściej prezentacje lub/i referaty. Projekty te umożliwiają ocenę umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy, pracy zespołowej oraz organizacji zadań.

– Prace pisemne

Eseje i analizy przygotowywane przez studentów oceniają zdolności krytycznego myślenia, samodzielnego korzystania z literatury przedmiotu i poprawności formalnej wypowiedzi. Zadania te oceniają też zdolność do formułowania wniosków oraz zastosowania metod badawczych.

– Dyskusje

Studenci są oceniani za swoje wystąpienia na zajęciach (w szczególności konwersatoriach), które mają na celu rozwijanie umiejętności argumentacji, perswazji oraz pracy w grupie. Dyskusje stanowią także okazję do weryfikacji zrozumienia tematyki zajęć.

– Proseminaria i seminaria

Podczas proseminariów i seminariów studenci prezentują wyniki swoich badań oraz rozwiązania problemów badawczych, co pozwala na ocenę ich kompetencji analitycznych i argumentacyjnych.

- Praca licencjacka (I stopień) i praca magisterska (II stopień)

Przygotowanie i obrona pracy licencjackiej weryfikują umiejętność formułowania problemu badawczego, stosowania metodologii naukowej oraz wyciągania wniosków. Proces obrony ocenia także zdolność do skutecznej prezentacji wyników badań. Przygotowanie pracy dyplomowej na poziomie magisterskim ocenia zdolność do pogłębionej analizy wybranego zagadnienia oraz zaproponowania oryginalnych wniosków. Obrona pracy weryfikuje umiejętność skutecznego argumentowania i syntezy wiedzy.

- Egzamin dyplomowy

Sprawdza wiedzę z zakresu całego programu studiów, zdolność łączenia teorii z praktyką oraz prezentowania własnych opinii w oparciu o zgromadzone dane.

b. Sylabusy

Sylabusy są dokumentami szczegółowo określającymi cele kształcenia, treści programowe, metody nauczania oraz sposoby weryfikacji efektów uczenia się. Zawierają również opis kluczowych kompetencji, które student powinien zdobyć po ukończeniu danego przedmiotu. W ramach sylabusów określone są metody dydaktyczne, takie jak wykłady problemowe, ćwiczenia warsztatowe, analizy studiów przypadków, a także prace indywidualne i grupowe.

Studenci mają zapewniony stały dostęp do treści sylabusów, gdyż te zamieszczone są w systemie SylabusUZ dostępnym na stronie internetowej: <https://webapps.uz.zgora.pl/syl/>. Sylabusy poszczególnych przedmiotów przyporządkowane są do lat rekrutacji w ramach poszczególnych kierunków prowadzonych na wydziałach UZ. Z informacjami zawartymi w sylabusach studenci są zapoznawani podczas każdego pierwszych zajęć, o czym przed rozpoczęciem semestru przypomina się wszystkim wykładowcom.

c. Kontrola weryfikacji efektów kształcenia

Weryfikacja efektów uczenia się następować może poprzez zastosowanie wielu metod, których różnorodność dostrzegalna jest nie tylko w ramach całego programu studiów, ale także w obszarze poszczególnych przedmiotów.

Poprawność doboru metod weryfikacji efektów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów na kierunku politologia podlega uprzedniej kontroli w procedurze aktualizacji programu, w tym weryfikacji Wydziałowej Rady ds. Kształcenia (np. w sytuacji zgłoszonych aktualizacji przedmiotu lub zgłoszenia nowego przedmiotu). Dodatkowo poprzez analizę statystyk ocen z poszczególnych przedmiotów oraz sporządzanie rocznych raportów z realizacji efektów uczenia się w ramach Wydziałowej Rady ds. Kształcenia, a także udział przedstawicieli studentów w systemie jakości kształcenia (bieżąca współpraca z władzami dziekańskimi, zgłaszane uwagi, także skargi) prowadzona jest również weryfikacja następcza. W razie stwierdzenia nieprawidłowości, w zależności od ich rangi, stosowane działania korygujące i naprawcze podejmowane są przez władze dziekańskie, kierownictwo INPA UZ oraz kierownika danej jednostki organizacyjnej INPA UZ.

Wyniki weryfikacji wykorzystuje się zatem w doskonaleniu programu studiów poprzez: a) analizę wyników studentów (wyniki egzaminów, zaliczeń oraz prac dyplomowych są regularnie analizowane w

celu identyfikacji obszarów wymagających poprawy w procesie kształcenia); ankiety ewaluacyjne (opinie studentów na temat metod weryfikacji efektów kształcenia są brane pod uwagę przy aktualizacji programów studiów i doskonaleniu metod dydaktycznych); c) dostosowanie treści programowych (na podstawie wyników oceny efektywności nauczania wprowadzane są zmiany w sylabusach, np. uaktualnianie treści czy modyfikowanie zakresu przedmiotów).

d. Przydatność efektów uczenia się na rynku pracy i w dalszej edukacji

- Kompetencje analityczne i badawcze (efekty uczenia się obejmują umiejętność analizowania danych, wyciągania wniosków i proponowania rozwiązań, co jest szczególnie cenione w pracy w sektorze administracji publicznej, organizacjach pozarządowych czy firmach konsultingowych).
- Kompetencje językowe (rozwój umiejętności komunikacji w językach obcych zwiększa konkurencyjność absolwentów na rynku pracy).
- Przygotowanie do dalszej edukacji (zdolność do samodzielnego prowadzenia badań i pracy z literaturą naukową przygotowuje absolwentów do studiów II stopnia, po II stopniu – nauczania w szkołach doktorskich lub kontynuacji edukacji w ramach specjalistycznych kursów).

5. Zakres, formy udziału i wpływu interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów, i interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Interesariusze wewnętrzni

Realizacja i doskonalenie programu studiów na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Zielonogórskiego jest ścisłym procesem angażującym zarówno interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych. W ramach współpracy z interesariuszami wewnętrznymi wykorzystywane są zarówno sformalizowane procedury, jak i mniej formalne formy współdziałania. Szczególnie istotny jest wpływ studentów na kształtowanie i udoskonalanie programu dydaktycznego.

Dzięki przyjętym rozwiązaniom organizacyjnym studenci odgrywają szczególnie istotną rolę w procesie dydaktycznym. Ich udział w ocenie jakości kształcenia oraz możliwość zgłaszania wniosków i skarg są znaczącymi narzędziami wpływu na kształt programu. Sformalizowana akcja „Oceń belfra” umożliwia studentom ocenę wykładowców i jest źródłem informacji dla kadry akademickiej, wspomagając doskonalenie metod dydaktycznych.

Studenci mogą także zgłaszać uwagi oraz postulaty za pośrednictwem nieformalnych kontaktów z wykładowcami, co daje przestrzeń do dostosowywania metod nauczania do potrzeb grupy. Jednocześnie istnieje możliwość formalnego składania skarg i wniosków, które są rozpatrywane przez właściwe organy uczelni, takie jak Dziekan Wydziału czy Wydziałowa Rada ds. Kształcenia. Rozpatrzenie tych kwestii może prowadzić do wprowadzenia zmian programowych, dostosowując ofertę dydaktyczną do rzeczywistych potrzeb i oczekiwań studentów.

Innym źródłem informacji o preferencjach studentów są wyniki zapisów na przedmioty do wyboru. Wskazują one zainteresowanie określonymi obszarami tematycznymi. Analiza danych z kilku lat może

prowadzić do wprowadzenia nowych przedmiotów, bardziej odpowiadających oczekiwaniom studentów, lub do usunięcia tych o niskiej popularności. Niemniej jednak, interesy mniejszości studentów są również uwzględniane, a przy minimalnej liczbie chętnych podejmowane są starania o uruchomienie zajęć.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni również mają istotny wpływ na doskonalenie programu studiów. Ich propozycje zmian wynikają zarówno z doświadczeń dydaktycznych, jak i z konsultacji w ramach jednostek organizacyjnych. Takie zmiany są omawiane w kontekście spójności programu oraz jego dostosowania do najnowszych osiągnięć naukowych i wymagań edukacyjnych.

Interesariusze zewnętrzni

W procesie doskonalenia programu studiów na kierunku politologia aktywnie uczestniczą także interesariusze zewnętrzni. Współpraca z nimi opiera się na konsultacjach oraz analizie potrzeb rynku pracy.

Do kluczowych interesariuszy zewnętrznych należą:

Pracodawcy z sektora administracji publicznej, organizacji pozarządowych oraz instytucji unijnych, którzy wskazują na wymagane kompetencje absolwentów i oczekiwane efekty uczenia się. Ich opinie pomagają dostosować treści programowe do dynamicznie zmieniających się wymagań rynku pracy.

Absolwenci kierunku politologia, których opinie na temat przydatności zdobytych kompetencji są regularnie zbierane i analizowane. Wyniki badań dotyczących ich losów zawodowych pozwalają na identyfikację mocnych stron oraz potencjalnych obszarów do poprawy w programie studiów.

Przedstawiciele środowisk eksperckich i organizacji społecznych, którzy wnoszą cenne uwagi dotyczące aktualnych trendów i wyzwań politycznych. Ich współpraca z uczelnią odbywa się w formie konsultacji, paneli dyskusyjnych czy warsztatów.

Zgłaszane przez interesariuszy zewnętrznych sugestie i rekomendacje są rozpatrywane przez Wydziałową Radę Programową dla kierunku politologia oraz włączane do prac nad aktualizacją programu studiów. Taka współpraca zapewnia elastyczność i aktualność oferty dydaktycznej, dostosowując ją zarówno do potrzeb studentów, jak i wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego. Ścisła współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi przyczynia się do dynamicznego doskonalenia programu studiów oraz jego realizacji w sposób uwzględniający zarówno potrzeby edukacyjne studentów, jak i wymagania rynku pracy oraz zmieniające się wyzwania współczesnego świata.

6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku

Wyniki zewnętrznych ocen jakości kształcenia oraz zalecenia są szczegółowo analizowane przez władze Instytutu oraz jednostki odpowiedzialne za jakość kształcenia. Proces ten obejmuje:

A. Dostosowanie treści programowych

- Aktualizacja programu studiów (wyniki ocen służą do identyfikacji treści wymagających uzupełnienia lub zmiany; dla przykładu, wprowadzane są nowe treści dydaktyczne, odpowiadające na zmieniające się potrzeby rynku pracy).

- Rozbudowa oferty przedmiotów do wyboru (poszerzenie katalogu przedmiotów fakultatywnych, które lepiej odpowiadają na zainteresowania studentów i zmiany w otoczeniu społeczno-gospodarczym).

B. Zmiana metod kształcenia

- Wdrażanie innowacyjnych metod dydaktycznych (wprowadzanie aktywnych form nauczania, takich jak studia przypadków czy projekty badawcze, które sprzyjają rozwijaniu kompetencji praktycznych studentów).
- Zwiększenie znaczenia pracy projektowej i analitycznej (w odpowiedzi na wymagania rynku pracy większy nacisk kładzie się na rozwój umiejętności praktycznych, takich jak analiza danych politycznych czy negocjacje).

C. Integracja z rynkiem pracy

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi, np. organizacjami pozarządowymi czy przedstawicielami administracji publicznej, umożliwi lepsze dostosowanie programu do wymagań rynku. Opinie te pozwalają na wprowadzanie nowych przedmiotów związanych z aktualnymi problemami politycznymi, takimi jak polityka klimatyczna czy zarządzanie kryzysowe.

Wyniki zewnętrznych ocen jakości kształcenia i formułowane na ich podstawie zalecenia odgrywają kluczową rolę w doskonaleniu programu studiów na kierunku politologia. Dzięki ich wykorzystaniu możliwe jest nie tylko dostosowanie treści programowych do aktualnych standardów, ale także podniesienie jakości kształcenia oraz lepsze przygotowanie absolwentów do wyzwań rynku pracy i kontynuacji edukacji. Systematyczne działania podejmowane w tym zakresie potwierdzają zaangażowanie Instytutu w stałe podnoszenie standardów edukacyjnych.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

- Raporty ewaluacyjne Wydziału Nauk Społecznych UZ znajdują się na stronie: <https://wns.uz.zgora.pl/wydzial/wydzialowa-rada-ds-ksztalcenia>
- W roku akademickim 2022/2023 zrealizowano 4 hospitacje, a w roku akademickim 2023/2024 1 hospitację. Nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji zajęć. W roku akademickim 2024/2025 zaplanowano 4 hospitacje zajęć.
- Wykaz kierunków studiów objętych bieżącą oceną programu studiów w roku akademickim 2023/2024: ocenie poddany został kierunek politologia, studia II stopnia.
Wnioski z okresowej oceny programów studiów i charakterystyka działań naprawczych w odniesieniu do każdego z kierunków studiów:
Potrzeba zmian wynikała z zbyt niskiego wymiaru godzin dydaktycznych realizowanych w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim (poniżej 50%). W poprawionym programie studiów uwzględniono rozbudowanie programu o dodatkowe 30 godzin z zakresu metodologii badań politologicznych, co było wnioskiem wyływającym z rozmów z promotorami i recenzentami prac dyplomowych w Instytucie. Celem tego ma być podniesienie poziomu merytorycznego prac magisterskich na kierunku politologia. Zmiana była też potrzebna, ponieważ na drugim stopniu studiów pojawiają się absolwenci innych kierunków studiów, nie tylko z nauk

społecznych, i podniesienie ich poziomu wiedzy i kompetencji było świadomym krokiem. Podobny cel miało zwiększenie godzin z przedmiotu „Wprowadzenie do politologii” z 30 na 60. Przedmiot ten jest dedykowany dla studentów przychodzących z innych kierunków studiów celem łatwiejszego wdrożenia się do studiów z zakresu politologii. Obie te zmiany były też reakcją na rozmowy ze studentami, którzy trafiają na politologię jako absolwenci innych kierunków studiów. Wyjściem naprzeciw oczekiwaniom studentów oraz zwiększeniem możliwości odbywania zajęć z profesorami wizytującymi, którzy nie posługują się językiem polskim w mowie jest wprowadzenie kilku przedmiotów do wyboru z językiem angielskim jako wykładowym. W wcześniejszej wersji programu na tym kierunku nie było żadnej oferty obcojęzycznej poza lektoratem i przedmiotem „Translatorium politologiczne”. Ponieważ studenci nie korzystali z oferty specjalności „management w sektorze publicznym” zdecydowaliśmy się zrezygnować z jej obecności w planie i, z powodu ograniczonej liczby kandydatów, nie proponować na razie specjalności zamiennej. W programie pozostawiono dwie specjalności: „Marketing i PR polityczny”, „Polityka bezpieczeństwa”. Z uwagi na to, iż od wielu lat większość studentów tego kierunku to osoby pracujące zauważalne jest zjawisko nie oddawania w terminie (do końca czerwca) prac dyplomowych i przenoszenia terminu ukończenia studiów na jesień.

Zarekomendowano następujące zmiany:

- zwiększenie liczby godzin (zbyt mała liczba punktów ECTS zdobywanych przez studenta w bezpośrednim kontakcie z prowadzącym);
- dodanie nowych przedmiotów urozmaicających kształcenie (geopolityka dla wszystkich studentów);
- zwiększenie do 60 liczby godzin z wprowadzenia do politologii, dedykowanego absolwentom innych kierunków studiów 1.stopnia);
- wygaszenie specjalności management w sektorze publicznym (brak chętnych);
- wprowadzenie jako PDW (przedmiot do wyboru) kilku przedmiotów prowadzonych w języku angielskim.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

Cały proces kształcenia i jego realizacja, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej, jest rozpatrywany w kontekście idei uczenia się przez całe życie. Wszelkie działania z nią związane, zmierzają do poprawy poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji w perspektywie osobistej, obywatelskiej i społecznej, związanej z zatrudnieniem. Jesteśmy zatem obserwatorami lub/i uczestnikami tego procesu. Jeśli przyjmie się (nie ma dziś innej alternatywy), że identyfikatorem przyszłości jest zmiana, to jednym z najistotniejszych zagadnień jest rozwiązywanie problemów (napięć), pojawiających się na zbiegu starego i nowego porządku społecznego i gospodarczego w oparciu o mocne, słabe strony, szanse i zagrożenia. Przy czym podział **SWOT** należy traktować **względnie**: to co słabe, może być pod pewnymi warunkami kategorią pozytywną, a szansa może szybko stać się zagrożeniem. Ponadto, dane zjawisko może stanowić z jednej perspektywy pomyślny, optymistyczny charakter, podczas, gdy pod niektórymi względami, można zauważyć destruktywne i niefortunne tendencje.

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kadra wyłącznie badawczo-dydaktyczna (rozwijająca się wieloaspektowo i zaangażowana w wiele projektów badawczo-dydaktycznych), klimat współpracy, uprawnienia do nadawania stopni doktora i doktora habilitowanego w dyscyplinie. 2. Program studiów dostosowany do zmieniającego się otoczenia oraz idei Lifelong Learning. 3. Oferta kształcenia w języku angielskim (przedmioty do wyboru na II stopniu). 4. Niewielkie grupy dydaktyczne dające wiele możliwości (opisane w raporcie). 5. Szeroka oferta działań prostudenckich (koła naukowe, warsztaty, wyjazdy, autorski program Gość INPA). <p>należy wskazać nie więcej niż pięć najważniejszych atutów kształcenia na ocenianym kierunku studiów</p>	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Niska aktywność zagraniczna studentów i pracowników INPA politologii w programach mobilnościowych np. Erasmus+. 2. Wysokie koszty utrzymania i modernizacji infrastruktury. <p>należy wskazać nie więcej niż pięć najpoważniejszych ograniczeń utrudniających realizację procesu kształcenia i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</p>

Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Główna uczelnia kształcąca studentów w regionie (politologii nie uruchomiono w dużych ośrodkach w Polsce). 2. Kandydaci i studenci z pasją. 3. Rozwój współpracy zagranicznej (uczelnie, instytucje, profesorowie wizytujący). 4. Szeroka współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, szczególnie ze szkołami. 5. Działania promocyjne kierunku wynikające z obserwacji otoczenia. <p>należy wskazać nie więcej niż pięć najważniejszych zjawisk i tendencji występujących w otoczeniu uczelni, które mogą stanowić impuls do rozwoju kierunku studiów</p>	<p>Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Spadkowy trend wśród kandydatów na studia w najbliższych latach. 2. Zmiany prawa w zakresie dotyczącym kształcenia oraz ewaluacji kadry. 3. Wciąż niskie zainteresowanie naukami społecznymi. 4. Zmienność i nieprzewidywalność otoczenia. <p>należy wskazać nie więcej niż pięć czynników zewnętrznych, które utrudniają rozwój kierunku studiów i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się</p>

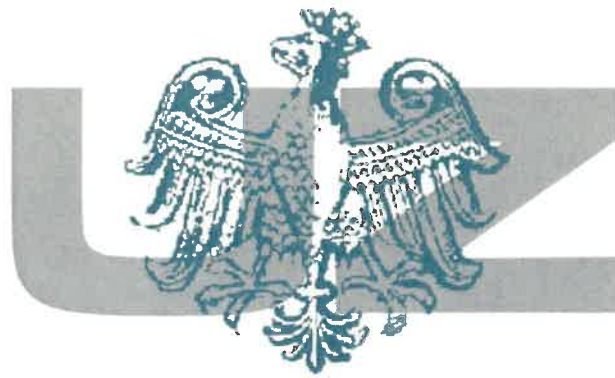
(Pieczęć uczelni)

DZIEKAN
Wydział Nauk Społecznych
.....
dr hab. Jarosław Bąbka, prof. UZ
(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

REKTOR
.....
prof. dr hab. Wojciech Strzyżewski
(podpis Rektora)

....., dnia

(miejscowość)

UNIWERSYTET
ZIELONOGÓRSKI